

LIPIEC 2024

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BLIZANÓW NA LATA 2024-2034

Urząd Gminy Blizanów
Blizanów Drugi 52, 62-814 Blizanów Drugi
www.blizanow.ug.gov.pl

Opracowanie powstało we współpracy
z Fundacją "Partnerzy dla Samorządu"

SPIS TREŚCI

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	5
1.1. Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju	5
1.2. Główne bariery rozwojowe – słabe strony	7
1.3. Główne szanse rozwojowe.....	8
1.4. Wewnętrzne potencjały i silne strony.....	9
2. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ OCZEKIWANE REZULTATY	12
2.1. Struktura Strategii	12
2.2. Wizja rozwoju gminy	13
2.3. Cele strategiczne	14
2.4. Cele szczegółowe i kierunki działań	15
2.5. Charakterystyka celów szczegółowych	18
2.6. Projekty kluczowe	36
3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY BLIZANÓW ORAZ REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE.....	38
3.1. Terytorialny wymiar polityki rozwoju	38
3.2. Elementy przestrzenne w strategii rozwoju gminy Blizanów	39
3.3. Istota modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	40
3.4. Kluczowe uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Blizanów	40
3.5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Blizanów	55
3.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Blizanów	79
3.7. Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Blizanów	116
4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI) OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	126
4.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2030	126
4.2. Obszary strategicznej interwencji (OSI) - wojewódzkie	127
5. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	131
5.1. Wdrażanie zapisów Strategii	131
5.2. Uprzednia ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii	131

5.3.	Monitoring realizacji Strategii	132
5.4.	Ewaluacja – ocena skutków wdrażania zapisów Strategii.....	134
5.5.	Aktualizacja zapisów Strategii	136
5.6.	Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	137
6.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	138
6.1.	Ramy finansowe realizacji strategii.....	138
6.2.	Źródła finansowania strategii.....	141

SZANOWNI PAŃSTWO

W maju 2023 roku samorząd Gminy Blizanów podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania nowego kompleksowego dokumentu planistycznego - *Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2024-2034*. Do współpracy w realizacji tego projektu zaprosiliśmy zespół ekspertów z Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” z siedzibą w Poznaniu.

Prace nad Strategią zostały poprzedzone opracowaniem „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Blizanów”, której celem było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację Gminy na wspomnianych płaszczyznach. Diagnoza ukazuje również trendy rozwojowe, stanowiąc podstawę do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy.

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy, w wyniku obszernych konsultacji społecznych (wywiady z opiniodawczymi mieszkańcami miasta, spotkania, dyskusje, sondaże ankietowe), została wytyczona strategia wskazująca pożądaną stan docelowy gminy Blizanów, cele rozwojowe oraz sposoby ich osiągnięcia. Niniejszy program strategiczny opiera się na faktycznym stanie zasobów Gminy, stanowiąc kontynuację wieloletniego procesu jego rozwoju.

Wyznaczone w tym celu plany realizacyjne będą prawdopodobnie modyfikowane w wyniku zmieniających się na przestrzeni lat warunków wewnętrznych i zewnętrznych, ale zawsze powinny trzymać się głównych kierunków rozwoju Gminy, to jest dążenia do zapewnienia mieszkańcom możliwości nauki, pracy i odpoczynku w bezpiecznej, proekologicznej i zintegrowanej wspólnocie lokalnej.

Za powstanie tego dokumentu składam serdeczne podziękowania wszystkim mieszkańcom gminy Blizanów, którzy uczestniczyli w pracach nad *Strategią*.

WÓJT GMINY BLIZANÓW

MGR INŻ. SŁAWOMIR MUSIOŁ

Fot. Urząd Gminy Blizanów

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

W dokumencie „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Blizanów” zaprezentowano kompleksową diagnozę samorządu na tle powiatu kaliskiego, Polski i wybranych gmin. Jedną ze składowych diagnozy stanowi prezentacja wyników sondażowych badań ankietowych, prowadzonych wśród mieszkańców Gminy (gospodarstwa domowe). Zaprezentowano również wyniki wywiadów, przeprowadzonych z opiniotwórczymi mieszkańcami - przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji (przedstawiciele Urzędu Gminy oraz jednostek gminnych, uczniowie szkół gminnych, radni, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji).

Poniżej zaprezentowano **wnioski końcowe**, wynikające z przeprowadzonej diagnozy gminy Blizanów (w dalszej części dokumentu zwanej także zamiennie gminą) w **układzie zgodnym z rekomendacjami poradnika, opublikowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**¹. Jest to podsumowanie obecnej sytuacji Gminy, a jednocześnie wstęp do określenia perspektyw jej rozwoju.

WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU

GŁÓWNE BARIERY ROZWOJOWE - SŁABE STRONY

GŁÓWNE SZANSE ROZWOJOWE

WEWNĘTRZNE POTENCJAŁY I SILNE STRONY

1.1. Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju

W wyniku przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano następujące **najważniejsze wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju**, które w największym stopniu determinują poziom jakości życia mieszkańców oraz wpływają na perspektywy rozwojowe gminy:

- ➡ Wartość ogólnego wskaźnika rozwoju gminy Blizanów² na tle grupy porównawczej świadczy o **korzystnej ogólnej sytuacji gminy**. To samo można powiedzieć w kontekście 2 wymiarów funkcjonowania gminy: **gospodarczego, społecznego**.

¹ Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik Praktyczny – MFIPR, 2021 rok

² Głównym punktem odniesienia analizy jest średnia z grupy porównawczej, przyjęta jako wartość charakteryzująca całą grupę jednostek o zbliżonej charakterystyce funkcjonalnej i uwarunkowaniach rozwojowych. **Ogólny syntetyczny wskaźnik rozwoju gminy obrazuje poziom rozwoju gminy na tle grupy porównawczej** i obliczany jest jako średnia ze wskaźników syntetycznych wszystkich 12 obszarów, składających

- ➡ W ramach dwóch wymiarów funkcjonowania gminy w 2021 roku zanotowano **ujemną dynamikę zmian** (społeczny i środowiskowo-przestrzenny). Fakt ten świadczy o pogarszającej się **sytuacji gminy w tych wymiarach**.
- ➡ Dodatnią dynamikę zmian (poprawa sytuacji) zanotowano w 2021 roku w wymiarze gospodarczym.
- ➡ **W 8 z 12** obszarów funkcjonowania gminy w analizowanym okresie sytuacja była korzystna – **zanotowano dodatnią wartość wskaźników syntetycznych**.
- ➡ **W 4 z 12** obszarów funkcjonowania gminy w analizowanym okresie sytuacja była niekorzystna – **zanotowano ujemną wartość wskaźników syntetycznych**.
- ➡ Największa dodatnia dynamika zmian w latach 2017-2021 wystąpiła w obszarach nr 2. *Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej* oraz nr 3 *Sytuacja materialna mieszkańców*. W tych obszarach nastąpiła **największa poprawa sytuacji w gminie**.
- ➡ Gminę Blizanów można zaliczyć do gmin rolno-produkcyjnych o przewadze funkcji produkcji rolnej.
- ➡ Z racji sąsiedztwa gminy z Kaliszem widoczne są silne związki funkcjonalno-przestrzenne tych dwóch jednostek. Miasto Kalisz pełni funkcję ważnego ośrodka, skupiającego szereg instytucji administracyjnych, publicznych, finansowych, wymiaru sprawiedliwości, zarządzania, edukacji, służby zdrowia, kultury i innych.
- ➡ Związki gminy z Kaliszem obejmują stałe dojazdy do pracy oraz zaopatrzenie kaliskiego rynku zbytu w płody rolne. Gmina oferuje mieszkańcom Kalisza tereny, służące do celów rekreacyjnych (w zalesionej, północnej części gminy).
- ➡ Bliskość Kalisza wywiera również wpływ na układ osadniczy gminy i strukturę zabudowy wsi. Widoczne są tendencje do obudowywania szlaków komunikacyjnych, prowadzących z miasta oraz powstawanie podmiejskich osiedli rezydencjonalnych dla mieszkańców Kalisza.
- ➡ Na obszarze gminy zostały wyznaczone 4 strefy funkcjonalne, na których obowiązują szczególne zasady gospodarowania przestrzenią: strefa rolnicza i mieszkaniowa, strefa rolnicza i obsługi rolnictwa, strefa leśna i wypoczynkowa oraz strefa korytarza ekologicznego Doliny Prośny.
- ➡ Gmina nie posiada bezpośredniego dostępu do kolei, co zmniejsza jej dostępność komunikacyjną i uniemożliwia dotarcie do wielu ośrodków miejskich w akceptowalnym czasie. Bliskość Kalisza daje jednak mieszkańcom możliwość korzystania z kolei.

się na **trzy wymiary** zrównoważonego rozwoju: **gospodarczego, społecznego i środowiskowo-przestrzennego**. Szczegółowo przedstawione zostało to w dokumencie: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Blizanów”.

1.2. Główne bariery rozwojowe – słabe strony

W wyniku przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano następujące główne **bariery rozwojowe**, które negatywnie wpływają na dalsze perspektywy rozwojowe gminy:

- ➡ W 2021 roku **ujemne wartości wskaźnika syntetycznego** zaobserwować można było w 4 (z 12) obszarach funkcjonowania gminy:
 - ➡ Obszar 5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury
 - ➡ Obszar 6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie
 - ➡ Obszar 11. Ład i struktura przestrzenna obszaru
 - ➡ Obszar 12. Lokalne środowisko przyrodnicze.
- ➡ W okresie 2017-2021 **w 5 obszarach (z 12) nastąpił spadek dynamiki rozwoju gminy – sytuacja w tych obszarach pogorszyła się**:
 - ➡ Obszar 4. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)
 - ➡ Obszar 5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury
 - ➡ Obszar 6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie
 - ➡ Obszar 8. Poziom bezpieczeństwa
 - ➡ Obszar 10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna).
- ➡ **Najmniej korzystnie w zestawieniu wypadły obszary: 6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie oraz 10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna).** Ich sytuacja latach 2017-2021 uległa znaczącemu pogorszeniu.
- ➡ Jeżeli chodzi o kwestie demograficzne, to **w latach 2016-2021 największy spadek udziału w ogólnej populacji gminy nastąpił w grupie wiekowej 25-34 lata**, szczególnie ważnej z punktu widzenia gospodarki, rynku pracy i demografii.
- ➡ **W 2018 roku nastąpiło zrównanie liczby mieszkańców gminy w wieku 20-24 i 60-64, szczególnie ważnej z punktu widzenia gospodarki i rynku pracy.** Od tego czasu obie grupy mieszkańców notują spadek, przy czym większa dynamika spadku zauważalna jest w grupie młodszej – sytuacja w tej grupie pogarsza się szybciej niż w grupie osób starszych.
- ➡ W 2020 roku łączna liczba formularzy PIT-11, wystawionych przez lokalnych pracodawców wyniosła 4.133. Jest to mniej niż łączna liczba formularzy PIT-11 wystawionych dla mieszkańców gminy (ok. 5,2 tys.). Fakt ten ukazuje, iż **na terenie gminy lokalni pracodawcy tworzą mniej miejsc pracy niż wynosi liczba mieszkańców gminy aktywnych zawodowo** - gmina nie jest „samowystarczalna” w tym zakresie.
- ➡ W latach 2015-2020 nastąpił znaczący spadek liczby podatników w wieku do 26 lat, natomiast największy wzrost zanotowano w grupie wiekowej 45-54 oraz w najstarszej grupie mieszkańców (>=65), co jest **negatywną sytuacją. Jednocześnie najstarsza grupa mieszkańców, stanowiąca ok. 23% ogólnej liczby podatników, „wypracowuje” dochód w wysokości 14,4%**, czyli mniej niż stanowi jej udział. Potwierdzają to dane dotyczące wartości dochodów osiąganych przez **emerytów, którzy stanowiąc 29,9% podatników osiągają dochody w wysokości 16,8%**, co świadczy o relatywnie niskich świadczeniach emerytów w gminie.

- ➡ Wysokość wydatków z budżetu gminy na kulturę fizyczną, sport i rekreację jest bardzo niska. W 2021 roku wyniosła ok 160 tys. zł, co daje **wydatek rzędu ok. 15,8 zł na 1 mieszkańca**.
- ➡ Z danych powiatowych wynika, że na 1.000 mieszkańców dostępnych było tylko 1,5 łóżka szpitalnego, co jest wynikiem **znacznie niższym od średniej dla woj. wielkopolskiego (2,4 łóżka)**. Niższa od średniej dla województwa i kraju jest także liczba lekarzy i dentystów pracujących według podstawowego miejsca pracy na 1.000 mieszkańców (dane powiatowe), która w 2021 roku wyniosła 1,1. Wartość dla województwa to 2, a dla kraju 2,3. **Dane te wskazują na pogarszający się dostęp do służby zdrowia**. Ponadto utrudniony jest dostęp do lekarzy specjalistów.
- ➡ W gminie Blizanów **zaledwie 3% powierzchni gminy objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego**, co jest wartością znacznie odbiegającą od średniej dla województwa (24,3%) i kraju (38,4%).
- ➡ W 2021 roku odsetek mieszkańców w gminie, **korzystających z sieci kanalizacyjnej, wynosił 41,4%**, natomiast w województwie i kraju było to odpowiednio 58,8% i 51,5%.
- ➡ Kluczowym deficytem jest **słaba zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy** (dostęp do dróg szybkiego ruchu i autostrady). Niezadowalająca jest **dostępność komunikacji zbiorowej w niektórych częściach gminy**.
- ➡ Istotnym problemem jest **stan infrastruktury drogowej**, a także **układ oraz dostępność dróg i ścieżek rowerowych**.
- ➡ Zauważalna jest **ograniczona dostępność terenów pod działalność gospodarczą**.
- ➡ **Stopień gazyfikacji gminy wymaga zwiększenia**.
- ➡ Brakuje publicznego żłobka na terenie gminy.
- ➡ Występuje problem z niską emisją.
- ➡ Oferta rekreacyjna dla młodzieży jest niewystarczająca.
- ➡ **Brak jest światłowodów w niektórych częściach gminy**.
- ➡ **Nie w pełni wykorzystane są walory turystyczne gminy** (rzeka Proсна).
- ➡ Występują problemy z **integracją nowych mieszkańców gminy z terenów graniczących z Kaliszem**.

1.3. Główne szanse rozwojowe

W wyniku przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano następujące **główne szanse rozwojowe**, wynikające ze zidentyfikowanych uwarunkowań, które będą kluczowym elementem koniecznym do wykorzystania przy definiowaniu celów rozwojowych gminy:

- ➡ Większość pracowników zatrudnianych przez lokalnych pracodawców nie zamieszkuje w gminie Blizanów. Tylko ok. 1,3 tys. formularzy PIT-11 jest wystawianych przez lokalnych pracodawców dla mieszkańców gminy Blizanów. **W gminie zatrudnionych jest więcej osób, które jej nie zamieszkują**. Pomimo dużego odsetka mieszkańców pracujących poza gminą, z drugiej strony **jest ona atrakcyjna dla innych osób, które pracują na jej terenie**.

- ➡ W latach 2015-2020 zanotowano **wzrost liczby wystawionych formularzy PIT-11 dla mieszkańców gminy o 853 szt.**, co jest pozytywną przesłanką zwiększającej się aktywności ekonomicznej (ludność gminy w tym okresie wzrosła o 257 osób).
- ➡ Podatnicy w wieku 27-45 lat, stanowiący ok. 35% ogólnej liczby podatników w gminie, **„wypracowują” wartość dochodu na poziomie ok. 48%**, co ukazuje potencjał tej grupy wiekowej w zakresie aktywności ekonomicznej.
- ➡ W 2020 roku **„wypracowano” w gminie rekordową wartość dochodu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kwocie ok. 43,9 tys. zł.** Jest to wartość wyższa od średniej dla powiatu kaliskiego, województwa i kraju. Fakt ten świadczy o dużym potencjale mieszkańców i lokalnej gospodarki.
- ➡ **Największą zaliczkę na podatek odprowadzają osoby prowadzące działalność gospodarczą ze średnią kwotą 20.489 zł w 2020 roku.** Jest to siedmiokrotnie więcej niż kolejna grupa - osoby osiągające dochody ze stosunku pracy. Ponadto w latach 2015-2020 wartość odprowadzanej zaliczki podwoiła się, co należy uznać za duży sukces. **Konieczne jest wykorzystanie lokalnego potencjału do stymulowania bodźców rozwojowych w zakresie przedsiębiorczości, szczególnie wśród osób młodych.**
- ➡ W latach 2011-2021 dochody bieżące gminy wzrosły o 106%, do kwoty niemal **7 mln zł**, natomiast dochody majątkowe wzrosły o 364%, do kwoty ok. **52 mln zł**.
- ➡ W latach 2011-2021 zanotowano **wzrost o niemal 250% dochodów z tytułu udziału w PIT** (wzrost o 7,6 mln zł), które stanowiły w 2021 roku 64% dochodów podatkowych gminy.
- ➡ Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących, determinująca możliwości inwestycyjne gminy Blizanów, **pozwała na zaplanowanie i realizację inwestycji, mogących stanowić dalsze bodźce rozwojowe gminy.**
- ➡ Pomimo zanotowanego wzrostu liczby mieszkań w gminie w ostatnich latach, w porównaniu z województwem i krajem ich liczba w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców jest niższa o ok. 10-15%, co wskazuje na **szanse na rozwój w tym zakresie.**
- ➡ Zmiany zachodzące w społeczeństwie jako skutek epidemii COVID-19 m.in. w zakresie pracy zdalnej, ucieczki z dużych ośrodków miejskich, **powinny zostać wykorzystane do stymulowania jej rozwoju, w szczególności wśród młodych mieszkańców.**
- ➡ **Możliwość pozyskania kolejnych środków pomocowych** (zwłaszcza w obliczu dostępności środków krajowych, w tym środków unijnych z Krajowego Planu Odbudowy oraz w nowej unijnej perspektywie finansowej 2021-2027).

1.4. Wewnętrzne potencjały i silne strony

W wyniku przeprowadzenia pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano następujące **wewnętrzne (endogenne) potencjały i silne strony**, których wykorzystanie w największym stopniu może przyczynić się do zauważalnego rozwoju gminy:

- ➡ W 2021 roku **dodatnią wartość wskaźnika syntetycznego** zaobserwować można w 8 (z 12) obszarach funkcjonowania gminy:
 - ➡ Obszar 1. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

- ➡ Obszar 2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej
 - ➡ Obszar 3. Sytuacja materialna mieszkańców
 - ➡ Obszar 4. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)
 - ➡ Obszar 7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy
 - ➡ Obszar 8. Poziom bezpieczeństwa
 - ➡ Obszar 9. Sytuacja demograficzna
 - ➡ Obszar 10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna).
- ➡ W okresie 2017-2021 **w 7 obszarach (z 12) nastąpił wzrost dynamiki rozwoju gminy – sytuacja polepszyła się w tych obszarach:**
- ➡ Obszar 1. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki
 - ➡ Obszar 2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej
 - ➡ Obszar 3. Sytuacja materialna mieszkańców
 - ➡ Obszar 7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy
 - ➡ Obszar 9. Sytuacja demograficzna
 - ➡ Obszar 11. Ład i struktura przestrzenna obszaru
 - ➡ Obszar 12. Lokalne środowisko przyrodnicze.
- ➡ **W JST nie występuje zjawisko depopulacji** – gmina od lat znajduje się w stabilnym trendzie wzrostowym (stabilny przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji).
- ➡ Sytuacja demograficzna gminy wyróżnia się spośród innych jednostek **zachowaniem udziału populacji w wieku przedprodukcyjnym** między latami 2011-2021 na poziomie 20,7%. Zwykle notowany jest spadek udziału ludności w tej grupie wiekowej.
- ➡ **W gminie nie nastąpiło zrównanie liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.** Młodsza grupa wiekowa nadal zachowuje przewagę liczebną, co jest pozytywnym przejawem potencjału demograficznego gminy.
- ➡ Poziom bezrobocia w gminach powiatu także systematycznie spada. Stopa bezrobocia w całym analizowanym okresie była na poziomie niższym niż w województwie i kraju.
- ➡ O sile lokalnej gospodarki stanowią mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób.
- ➡ Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą, stanowiąca 8,7% wszystkich podatników, „wypracowuje” 33% ogólnej wartości dochodów. **Fakt ten potwierdza znaczący potencjał tkwiący w lokalnych firmach.**
- ➡ W latach 2015-2020 nastąpił znaczący **wzrost wartości nominalnej uzyskiwanych dochodów** dla całej populacji gminy o **ok. 62%, co należy uznać za bardzo korzystną zmianę.**
- ➡ Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie systematycznie spada. W 2012 roku korzystało z niej 847 osób, natomiast w 2021 roku już tylko 259 osób. Spadek w analizowanym okresie wyniósł -588 osób (-69%). W oparciu o powyższe dane wnioskować można, że w gminie Blizanów **poprawia się sytuacja materialna osób najbardziej potrzebujących.**
- ➡ W przeliczeniu na 1.000 mieszkańców **w gminie funkcjonuje znacznie więcej organizacji pozarządowych** niż w powiecie kaliskim, województwie, czy kraju. Fakt ten obrazuje poziom zaangażowania mieszkańców gminy oraz ich gotowość do włączania się w życie gminy.
- ➡ **Dobra obsługa administracyjna mieszkańców w Urzędzie Gminy stanowi silną stronę gminy.**

- ➡ Teren gminy postrzegany jest jako spokojny, bezpieczny i czysty.
- ➡ Rozwinięte są: ogrodnictwo, głównie szklarniowe oraz przetwórstwo rolne.
- ➡ **Rzeka Prosna** stanowi **walor turystyczny** gminy.

2. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ OCZEKIWANE REZULTATY

2.1. Struktura Strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o przejrzystej, logicznej strukturze. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja rozwoju gminy Blizanów**, która określa **pożądany przez mieszkańców obraz (wizerunek) gminy w perspektywie najbliższych kilkunastu lat**. Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach - strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja rozwoju. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

Rysunek 1. Układ strategii³

Następnym, po wizji rozwoju gminy, poziomem planowania są **cele strategiczne**. Definiują one pożądane kierunki rozwoju samorządu, pozwalając jednocześnie na zachowanie jasnego podziału strategii i grupowanie poszczególnych celów szczegółowych i kierunków działań. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej wizji. Z kolei **cele szczegółowe** stanowią doprecyzowanie celów strategicznych - są definiowane na niższym poziomie w strukturze strategii i służą w dalszej kolejności sprecyzowaniu kierunków działań. **Kierunki działań**, w głównej mierze związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami działania samorządu, to rodzaje planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, przedstawione w ujęciu ogólnym, pozwalające osiągnąć cele szczegółowe.

³ Jeżeli nie wskazano inaczej, źródłem wszystkich rysunków i tabel w niniejszym dokumencie są opracowania własne.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

Kluczowym elementem w przygotowaniu strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia i **poprzedzająca go kompleksowa diagnoza**. Ponieważ w rzeczywistości większość problemów, związanych z realizacją strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat celów szczegółowych i kierunków działań, ułatwiający zrozumienie ich zasadności, a wynikających z kluczowych wniosków płynących z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy.

2.2. Wizja rozwoju gminy

Wizja rozwoju gminy określa pożądany przez mieszkańców obraz (wizerunek) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem, fotografią” gminy, pokazującym, jak powinna ona docelowo wyglądać i jakie funkcje spełniać. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż przy tworzeniu wizji w pierwszej kolejności uwzględniono wewnętrzne uwarunkowania rozwoju, a także wewnętrzne potencjały i silne strony, które należy wykorzystać i rozwijać. Innymi słowy, **rozwój gminy Blizanów budowany będzie na jej potencjałach i silnych stronach**. Równolegle niwelowane będą bariery rozwojowe samorządu – słabe strony.

Wypracowana podczas spotkań z przedstawicielami różnych środowisk wizja gminy Blizanów jest następująca:

**GINA BLIZANÓW TO NOWOCZESNE MIEJSCE DO ŻYCIA
I ROZWOJU, Z BEZPIECZNYM I ATRAKCYJNYM OTOCZENIEM DLA
RODZIN. TO CZĘŚĆ AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ
SPRZYJAJĄCA INICJATYWOM BIZNESOWYM, CZERPIĄCA Z BOGACTWA
TRADYCJI ROLNICZYCH I PRZETWÓRCZYCH.**

Powyższa wizja rozwoju gminy Blizanów jest ambitna, ale jednocześnie możliwa do osiągnięcia. Gmina chce być atrakcyjna dla mieszkańców - dlatego będzie inwestować w infrastrukturę, edukację, kulturę i rekreację. Gmina chce być miejscem, w którym rodziny będą mogły żyć spokojnie i szczęśliwie, dlatego też będzie dbać o bezpieczeństwo mieszkańców, a także o dostęp do zieleni i terenów rekreacyjnych.

Ponadto gmina Blizanów chce być częścią silnego gospodarczego regionu i dlatego pragnie współpracować z innymi gminami aglomeracji, aby wspólnie się rozwijać. Gmina chce wspierać rozwój gospodarczy, dlatego będzie tworzyć przyjazne warunki dla nowych przedsiębiorców, jednocześnie wspierając rozwój lokalnych firm.

2.3. Cele strategiczne

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów z opiniotwórczymi mieszkańcami gminy, przedsiębiorcami oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Urzędu Gminy, podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano **trzy strategiczne cele** rozwoju gminy Blizanów. Bazują one także na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych i potencjałach gminy, a więc przede wszystkim na posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach. Uwzględniają także najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia, wytyczając główne kierunki jej dalszego rozwoju. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju samorządu, określonego w jego wizji rozwoju.

Strategiczne cele rozwoju Gminy Blizanów przedstawiają się następująco:

Cel strategiczny nr 1. Bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla mieszkańców, zapewniająca im wysoką jakość życia

Dla każdego mieszkańca ważnym aspektem codziennego życia jest funkcjonowanie w bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni. Przyjaznej, czyli w otoczeniu czystego środowiska naturalnego, sprawnego systemu komunikacyjnego oraz w odpowiedniej jakości ładzie przestrzennym. Celem gminy jest modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, ścieżek rowerowych i komunikacji publicznej, a także rozbudowa systemu kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków, aby sprostać rosnącym potrzebom mieszkańców. Ważne jest także posiadanie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Działania w zakresie wymienionych obszarów zostały doprecyzowane i uszczegółowione w ramach opisanych poniżej celów szczegółowych i przypisanych im kierunków działań.

Cel strategiczny nr 2. Atrakcyjne warunki do rozwoju rodziny i wysokiej jakości edukacja

W ramach realizacji celu planowane jest zwiększenie dostępności terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rozbudowa sieci żłobków i przedszkoli, aby zapewnić mieszkańcom dostęp do wysokiej jakości edukacji na wczesnym etapie życia oraz zapewnienie odpowiednich warunków do życia dla osób starszych. Doprecyzowanie i uszczegółowienie celu strategicznego nr 2 znalazło swoje

odzwierciedlenie w ramach opisanych poniżej celów szczegółowych i przypisanych im kierunków działań.

Cel strategiczny nr 3. Nowoczesna oferta rekreacyjna dla mieszkańców i rozwinięty lokalny biznes

Dla lokalnego rozwoju gospodarczego zasadnicze znaczenie ma realizacja podstawowych zadań samorządu, związanych z rozbudową infrastruktury komunalnej, warunkującej dostępność m.in. do sieci wod.-kan., czy systemu transportowego, jakość planów przestrzennych i sprawność obsługi procesów inwestycyjnych, aktywna gospodarka nieruchomościami oraz dostępność kwalifikowanej siły roboczej. Ale dzisiaj to już nie wystarcza - dla generowania nowych miejsc pracy oraz dochodów budżetu mieszkańców i budżetu gminy konieczne jest aktywne angażowanie samorządu w działania wzmacniające lokalną przedsiębiorczość. W ramach wskazanego celu planowane jest rozwijanie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym budowa nowej hali widowiskowo-sportowej, aby zaspokoić potrzeby rekreacyjne mieszkańców. Dzięki temu gmina może stać się atrakcyjnym miejscem do życia. Ponadto, realizacja tego celu może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, tworzenia nowych miejsc pracy. Doprecyzowanie i uszczegółowienie celu strategicznego nr 3 znalazło swoje odzwierciedlenie w ramach opisanych poniżej celów szczegółowych i przypisanych im kierunków działań.

Powyższe cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do wizji rozwoju gminy. Do ich osiągnięcia będzie prowadziła realizacja konkretnych przedsięwzięć, wynikających z kierunków działań, szczególnie tych wykorzystujących jej potencjały, a także związanych z poprawą warunków życia. Tym samym będzie następowało stopniowe, konsekwentne przybliżanie się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju samorządu, określonego w jego wizji. Strategia, w rozumieniu jej twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem wskazującym **konkretną „ścieżkę” rozwoju gminy**, która od momentu zatwierdzenia przez radę gminy, stanie się **podstawą rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy**.

2.4. Cele szczegółowe i kierunki działań

Podczas formułowania celów szczegółowych i kierunków działań kierowano się poniższymi założeniami:

- ➡ Wskazane cele szczegółowe stanowią doprecyzowanie celów strategicznych.
- ➡ Przedstawione kierunki działań wskazują na najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, wyrażone w treści celów szczegółowych, w szczególności:
 - ➡ zapewnienie dogodnych i bezpiecznych warunków życia i pracy na terenie gminy
 - ➡ stworzenie atrakcyjnej oferty rekreacyjnej
 - ➡ rozwój lokalnego biznesu.
- ➡ Wskazane kierunki działań są, co do zasady, związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu gminnego, ale nie ograniczają się tylko do tych obszarów.

Poniżej przedstawiono zestawienie celów szczegółowych i kierunków działań strategii oraz ich powiązanie z celami strategicznymi.

Tabela 1. Zestawienie celów szczegółowych i kierunków działań strategii

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Kierunki działań
1. BEZPIECZNA I PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ DLA MIESZKAŃCÓW, ZAPEWNIAJĄCA IM WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA	1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna	1.1.1. Poprawa ładu przestrzennego gminy
		1.1.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie gminy
	1.2. Adaptacja do zmian klimatu oraz czyste środowisko naturalne	1.2.1. Poprawa jakości powietrza
		1.2.2. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego
		1.2.3. Budowa oraz rozbudowa zielono-niebieskiej infrastruktury
		1.2.4. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
		1.2.5. Edukacja ekologiczna
		1.2.6. Gazyfikacja gminy
		1.2.7 Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
	1.3. Bezpieczny i funkcjonalny system drogowy i komunikacyjny	1.3.1. Poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej
		1.3.2. Rozwój infrastruktury okołodrogowej, w tym systemu dróg rowerowych
		1.3.3. Dążenie do rozbudowy oraz poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg wyższej kategorii
		1.3.4. Usprawnienie i rozwój systemu publicznego transportu zbiorowego
	1.4. Rozwój budownictwa wielorodzinnego	1.4.1. Stworzenie warunków rozwoju budownictwa deweloperskiego
2. ATRAKCYJNE WARUNKI DO ROZWOJU RODZINY I WYSOKIEJ JAKOŚCI EDUKACJA	2.1. Nowoczesna edukacja dzieci i młodzieży	2.1.1. Rozwój infrastruktury żłobkowej oraz przedszkolnej
		2.1.2. Polepszenie warunków nauczania w szkołach podstawowych
		2.1.3. Poprawa efektywności i jakości nauczania

		2.1.4. Zwiększenie racjonalności kosztowej funkcjonowania oświaty
	2.2. Rozwinięty system usług społecznych i wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	2.2.1. Rozwój wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		2.2.2. Promocja zdrowego trybu życia
		2.2.3. Rozwój usług i kompetencji cyfrowych
		2.2.4. Rozbudowa oraz modernizacja bazy usług społecznych
		2.2.5. Wzmacnianie systemu bezpieczeństwa na terenie gminy
	2.3. Wysoka aktywizacja i integracja społeczna	2.3.1. Wspieranie aktywności i integracji mieszkańców
		2.3.2. Przygotowanie kompleksowej i bogatej oferty dla młodzieży i seniorów
		2.3.3. Realizacja Programu Dostępność Plus
3. NOWOCZESNA OFERTA REKREACYJNA DLA MIESZKAŃCÓW I ROZWINIĘTY LOKALNY BIZNES	3.1. Wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na potencjałach gminy	3.1.1. Przygotowanie kompleksowej oferty rekreacyjnej gminy
		3.1.2. Wdrażanie i promocja usług rekreacyjnych
		3.1.3. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
		3.1.4. Przygotowanie systemowej oferty kulturalnej gminy
	3.2. Wysoki poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	3.2.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców
		3.2.2. Promocja i rozwój lokalnych produktów i usług
		3.2.3. Kształtowanie polityki proinwestycyjnej

Źródło: Opracowanie własne

2.5. Charakterystyka celów szczegółowych

Poniżej zaprezentowano uzasadnienie wyboru poszczególnych kierunków działań oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych i przypisanych im kierunków działań.

Tabela 2. Tabela celu szczegółowego nr 1.1.

Cel szczegółowy		1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna
		Kierunki działań
1.1.1. Poprawa ładu przestrzennego gminy		
1.1.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie gminy		
		Uzasadnienie wyboru
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Obszar 11. Ład i struktura przestrzenna obszaru - ujemne wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Niskie pokrycie gminy obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego ➡ Zauważalna jest ograniczona dostępność i użyteczność terenów pod działalność gospodarczą ➡ Brak opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji	
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań ➡ Obszar 11. Ład i struktura przestrzenna obszaru – wzrost dynamiki rozwoju gminy w ramach obszaru ➡ Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących, determinująca możliwości inwestycyjne gminy, pozwala na zaplanowanie i realizację inwestycji, mogących stanowić dalsze bodźce rozwojowe gminy.	
		Rezultaty planowanych działań
		➡ 1.1.1. Poprawa ładu przestrzennego gminy: ➡ Poprawa spójności i jakości planowania przestrzennego ➡ Integracja planowania przestrzennego z planowaniem społeczno-gospodarczym ➡ Zwiększenie atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów ➡ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie bardziej estetycznego i funkcjonalnego otoczenia ➡ Rozwój nowej zabudowy i uzupełnienie obecnej zabudowy z zachowaniem przyjętych zasad planowania przestrzennego

➡ Zwiększenie pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

➡ 1.1.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie gminy:

➡ Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Blizanów

➡ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie bardziej estetycznego i funkcjonalnego otoczenia

➡ Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w gminie w sposób kompleksowy

➡ Zwiększenie atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów

➡ Przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów i zwiększenie ich wartości

Tabela 3. Tabela celu szczegółowego nr 1.2.

Cel szczegółowy	1.2. Adaptacja do zmian klimatu oraz czyste środowisko naturalne
Kierunki działań	
1.2.1. Poprawa jakości powietrza	
1.2.2. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego	
1.2.3. Budowa oraz rozbudowa zielono-niebieskiej infrastruktury	
1.2.4. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
1.2.5. Edukacja ekologiczna	
1.2.6. Gazyfikacja gminy	
1.2.7. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	
Uzasadnienie wyboru	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Obszar 12. Lokalne środowisko przyrodnicze - ujemne wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Występuje problem z niską emisją w gminie ➡ Niski stopień gazyfikacji gminy ➡ Niski odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań ➡ Obszar 12. Lokalne środowisko przyrodnicze – wzrost dynamiki rozwoju gminy w ramach obszaru ➡ Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących, determinująca możliwości inwestycyjne gminy, pozwala na zaplanowanie i realizację inwestycji, mogących stanowić dalsze bodźce rozwojowe gminy.
Rezultaty planowanych działań	
➡ 1.2.1. Poprawa jakości powietrza ➡ Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń atmosferycznych ➡ Poprawa stanu zdrowia ludzi i zwierząt, zmniejszenie ryzyka chorób układu oddechowego, sercowo-naczyniowego i nowotworów ➡ Ochrona warstwy ozonowej i klimatu ➡ 1.2.2. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego ➡ Zapewnienie dostępu do czystej i bezpiecznej wody pitnej i sanitarnej ➡ Ograniczenie zużycia wody i strat w jej dystrybucji	

- ➡ Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrona zasobów wodnych
- ➡ Zmniejszenie ryzyka powodzi, suszy i erozji gleby
- ➡ 1.2.3. Budowa oraz rozbudowa zielono-niebieskiej infrastruktury
 - ➡ Zwiększenie różnorodności biologicznej i ochrona ekosystemów
 - ➡ Poprawa estetyki i atrakcyjności przestrzeni publicznej
 - ➡ Podniesienie jakości życia i dobrostanu mieszkańców, zwiększenie możliwości rekreacji i edukacji
 - ➡ Łagodzenie skutków zmian klimatu, takich jak podwyższenie temperatury, susza, powódzie, zanieczyszczenie powietrza
- ➡ 1.2.4. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
 - ➡ Zmniejszenie uzależnienia od paliw kopalnych i importu energii
 - ➡ Obniżenie kosztów produkcji i dystrybucji energii
 - ➡ Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i stabilności sieci
 - ➡ Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza, ochrona klimatu i środowiska
- ➡ 1.2.5. Edukacja ekologiczna
 - ➡ Podniesienie świadomości i wiedzy na temat ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju
 - ➡ Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
 - ➡ Promowanie dobrych praktyk i inicjatyw ekologicznych w społecznościach lokalnych
 - ➡ Wspieranie aktywności i zaangażowania obywatelskiego na rzecz środowiska
- ➡ 1.2.6. Gazyfikacja gminy
 - ➡ Zwiększenie dostępności i wyboru źródeł energii dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
 - ➡ Zmniejszenie zużycia drewna i węgla jako paliw opałowych, ograniczenie emisji pyłów i zanieczyszczeń powietrza
 - ➡ Poprawa komfortu i bezpieczeństwa ogrzewania, zmniejszenie ryzyka zatrucia tlenkiem węgla
 - ➡ Obniżenie kosztów ogrzewania i gotowania, zwiększenie oszczędności i efektywności energetycznej
- ➡ 1.2.7. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
 - ➡ Zmniejszenie zapotrzebowania na energię i kosztów jej zużycia
 - ➡ Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza, ochrona klimatu i środowiska

- ➡ Poprawa warunków termicznych i jakości powietrza wewnątrz budynków, podniesienie komfortu i zdrowia użytkowników
- ➡ Zwiększenie wartości i atrakcyjności budynków, podniesienie standardu i prestiżu usług publicznych

Tabela 4. Tabela celu szczegółowego nr 1.3.

Cel szczegółowy		1.3. Bezpieczny i funkcjonalny system drogowy i komunikacyjny
Kierunki działań		
1.3.1. Poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej		
1.3.2. Rozwój infrastruktury okołodrogowej, w tym systemu dróg rowerowych		
1.3.3. Dążenie do rozbudowy oraz poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg wyższej kategorii		
1.3.4. Usprawnienie i rozwój systemu publicznego transportu zbiorowego		
Uzasadnienie		
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Obszar 10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna) – ujemna dynamika zmian obszaru (sytuacja pogarsza się) ➡ Niezadowalający stan dróg publicznych (część dróg gminnych i powiatowych) oraz chodników, a także zbyt mała liczba ścieżek rowerowych ➡ Słaba zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy (dostęp do dróg szybkiego ruchu i autostrady) ➡ Niezadowalająca dostępność komunikacji zbiorowej w niektórych częściach gminy	
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań ➡ Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących, determinująca możliwości inwestycyjne gminy, pozwala na zaplanowanie i realizację inwestycji, mogących stanowić dalsze bodźce rozwojowe gminy.	
Rezultaty planowanych działań		
➡ 1.1.1. Poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej: ➡ Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach ➡ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych ➡ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie bardziej estetycznego i funkcjonalnego otoczenia ➡ Zwiększenie atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów ➡ 1.1.2. Rozwój infrastruktury okołodrogowej, w tym systemu dróg rowerowych:		

- ➡ Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez wyznaczenie nowych ścieżek rowerowych i chodników
- ➡ Poprawa komfortu korzystania z infrastruktury drogowej przez pieszych i rowerzystów
- ➡ Zwiększenie atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów
- ➡ Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy
- ➡ 1.1.3. Dążenie do rozbudowy oraz poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg wyższej kategorii:
 - ➡ Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach dzięki lepszemu oznakowaniu dróg i chodników
 - ➡ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych dzięki lepszemu zarządzaniu ruchem drogowym
 - ➡ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie bardziej estetycznego i funkcjonalnego otoczenia
 - ➡ Zwiększenie atrakcyjności gminy dla turystów i inwestorów
- ➡ 1.1.4. Usprawnienie i rozwój systemu publicznego transportu zbiorowego:
 - ➡ Zwiększenie dostępności transportu publicznego dla mieszkańców i turystów
 - ➡ Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z publicznego transportu zbiorowego
 - ➡ Zmniejszenie liczby samochodów na drogach dzięki zwiększeniu liczby osób korzystających z transportu publicznego
 - ➡ Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza dzięki lepszemu zarządzaniu ruchem drogowym

Tabela 5. Tabela celu szczegółowego nr 1.4.

Cel szczegółowy	1.4. Rozwój budownictwa wielorodzinnego
Kierunki działań	
1.4.1. Stworzenie warunków rozwoju budownictwa deweloperskiego	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Niezadowalająca sytuacja w ramach obszaru nr 6 Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie ➡ Powiązania przestrzenno-funkcjonalne z Kaliszem ➡ Niska liczba mieszkań w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Zmiany zachodzące w społeczeństwie w następstwie epidemii COVID-19, m.in. w zakresie pracy zdalnej, ucieczki z dużych ośrodków miejskich, powinny zostać wykorzystane do stymulowania rozwoju gminy, w szczególności wśród młodych mieszkańców ➡ Sytuacja demograficzna gminy jest stabilna. ➡ W gminie nie występuje zjawisko depopulacji. ➡ Teren gminy postrzegany jest jako spokojny, bezpieczny i czysty. ➡ Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących, determinująca możliwości inwestycyjne gminy, pozwala na zaplanowanie i realizację inwestycji, mogących stanowić dalsze bodźce rozwojowe gminy.
Rezultaty planowanych działań	
➡ Zwiększenie liczby mieszkańców gminy, w tym w szczególności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym ➡ Wzrost dochodów własnych gminy (w szczególności podatek od nieruchomości oraz udział w PIT) ➡ Zwiększenie liczby miejsc pracy - deweloperzy będą musieli zatrudnić pracowników do budowy nowych domów i mieszkań, co zwiększy liczbę miejsc pracy w gminie ➡ Poprawa infrastruktury - deweloperzy będą musieli zapewnić nowe drogi, chodniki, oświetlenie i inne udogodnienia, co poprawi infrastrukturę gminy	

Tabela 6. Tabela celu szczegółowego nr 2.1.

Cel szczegółowy	2.1. Nowoczesna edukacja dzieci i młodzieży
Kierunki działań	
2.1.1. Rozwój infrastruktury żłobkowej oraz przedszkolnej	
2.1.2. Polepszenie warunków nauczania w szkołach podstawowych	
2.1.3. Poprawa efektywności i jakości nauczania	
2.1.4. Zwiększenie racjonalności kosztowej funkcjonowania oświaty	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Obszar 6. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury - ujemne wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Obszar 6. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury – ujemna dynamika zmian (sytuacja pogarsza się) ➡ Brakuje żłobka publicznego na terenie Gminy ➡ Wysokie koszty utrzymania oświaty
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań
Rezultaty planowanych działań	
➡ 2.1.1. Rozwój infrastruktury żłobkowej oraz przedszkolnej ➡ Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach ➡ Poprawa jakości usług w żłobkach i przedszkolach ➡ Zwiększenie dostępności do żłobków i przedszkoli ➡ 2.1.2. Polepszenie warunków nauczania w szkołach podstawowych ➡ Poprawa jakości nauczania ➡ Zwiększenie dostępności do edukacji ➡ Zwiększenie liczby miejsc w szkołach podstawowych ➡ 2.1.3. Poprawa efektywności i jakości nauczania ➡ Zwiększenie efektywności nauczania ➡ Poprawa jakości nauczania ➡ 2.1.4. Zwiększenie racjonalności kosztowej funkcjonowania oświaty	

- ➡ Zmniejszenie kosztów funkcjonowania oświaty
- ➡ Zwiększenie efektywności wykorzystania środków finansowych

Tabela 7. Tabela celu szczegółowego nr 2.2.

Cel szczegółowy	2.2. Rozwinięty system usług społecznych i wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
Kierunki działań	
2.2.1. Rozwój wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
2.2.2. Promocja zdrowego trybu życia	
2.2.3. Rozwój usług i kompetencji cyfrowych	
2.2.4. Rozbudowa oraz modernizacja bazy usług społecznych	
2.2.5. Wzmacnianie systemu bezpieczeństwa na terenie gminy	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Obszar 6. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury - ujemne wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Obszar 6. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury – ujemna dynamika zmian (sytuacja pogarsza się) ➡ Obszar 5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury - ujemne wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Obszar 5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury - ujemna dynamika zmian (sytuacja pogarsza się) ➡ Pogarszający się dostęp do służby zdrowia ➡ Brak światłowodu w niektórych częściach gminy ➡ Niskie świadczenia emerytalne mieszkańców gminy
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań ➡ Dobra obsługa administracyjna mieszkańców w urzędzie gminy stanowi silną stronę gminy ➡ W gminie poprawia się sytuacja materialna osób najbardziej potrzebujących - liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie systematycznie spada
Rezultaty planowanych działań	
➡ 2.2.1. Rozwój wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:	

- ➡ Zwiększenie dostępu do pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, co pozwoli im na lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie
- ➡ Zwiększenie liczby osób, które będą korzystać z pomocy społecznej, co pozwoli na lepsze zaspokojenie ich potrzeb
- ➡ Zwiększenie skali i form wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- ➡ 2.2.2. Promocja zdrowego trybu życia:
 - ➡ Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat zdrowego stylu życia
 - ➡ Mieszkańcy będą mieli dostęp do informacji na temat zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.
 - ➡ Zmniejszenie liczby osób chorujących na choroby związane z niezdrowym stylem życia
 - ➡ Poprawa stanu zdrowia mieszkańców
- ➡ 2.2.3. Rozwój usług i kompetencji cyfrowych:
 - ➡ Mieszkańcy będą mieli dostęp do nowoczesnych usług cyfrowych.
 - ➡ Zwiększenie liczby osób korzystających z usług cyfrowych
 - ➡ Mieszkańcy będą mieli możliwość zdobycia nowych umiejętności cyfrowych.
 - ➡ Zwiększenie kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy
- ➡ 2.2.4. Rozbudowa oraz modernizacja bazy usług społecznych:
 - ➡ Mieszkańcy będą mieli dostęp do nowoczesnych usług społecznych.
 - ➡ Zwiększenie liczby osób korzystających z usług społecznych
 - ➡ Zwiększenie dostępności usług społecznych dla mieszkańców
- ➡ 2.2.5. Wzmacnianie systemu bezpieczeństwa na terenie gminy:
 - ➡ Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców na terenie gminy
 - ➡ Zmniejszenie liczby przestępstw na terenie gminy
 - ➡ Zwiększenie liczby osób, które będą zgłaszać przestępstwa i wykroczenia
 - ➡ Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy

Tabela 8. Tabela celu szczegółowego nr 2.3.

Cel szczegółowy	2.3. Wysoka aktywizacja i integracja społeczna
Kierunki działań	
2.3.1. Wspieranie aktywności i integracji mieszkańców	
2.3.2. Przygotowanie kompleksowej i bogatej oferty dla młodzieży i seniorów	
2.3.3. Realizacja Programu Dostępność Plus	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Deficyty wpisujące się w Program Dostępność Plus ➡ Występują problemy z integracją nowych mieszkańców gminy z terenów graniczących z Kaliszem ➡ Oferta rekreacyjna dla młodzieży jest niewystarczająca. ➡ Zwiększająca się populacja osób starszych ➡ Wysokość wydatków z budżetu gminy na kulturę fizyczną, sport i rekreację jest bardzo niska
Jakie potencjały wykorzystuje?	➡ Obszar 7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy - dodatnie wartości wskaźnika syntetycznego ➡ Stosunkowo wysoka liczba organizacji pozarządowych ➡ Dostępność funduszy unijnych i krajowych na dofinansowanie działań
Rezultaty planowanych działań	
➡ 2.3.1. Wspieranie aktywności i integracji mieszkańców ➡ Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych, sportowych i społecznych, które przyciągną mieszkańców z różnych grup wiekowych i zwiększą poczucie wspólnoty ➡ Poprawa zdrowia i samopoczucia mieszkańców poprzez zachęcanie do aktywności fizycznej i społecznej ➡ Wzmocnienie więzi międzyludzkich i zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne ➡ 2.3.2. Przygotowanie kompleksowej i bogatej oferty dla młodzieży i seniorów ➡ Zwiększenie liczby zajęć i programów dla młodzieży i seniorów, które pomogą im rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności ➡ Poprawa zdrowia i samopoczucia młodzieży i seniorów poprzez zachęcanie do aktywności fizycznej i społecznej	

➡ Zwiększenie poczucia wartości i znaczenia młodzieży i seniorów w lokalnej społeczności

➡ 2.3.3. Realizacja Programu Dostępność Plus

➡ Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych i starszych, co zwiększy ich niezależność i jakość życia

➡ Zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i starszych, co przyczyni się do ich integracji społecznej i ekonomicznej

➡ Poprawa infrastruktury i usług publicznych, co zwiększy atrakcyjność gminy dla mieszkańców i turystów

Tabela 9. Tabela celu szczegółowego nr 3.1.

Cel szczegółowy	3.1. Wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na potencjałach gminy
Kierunki działań	
3.1.1. Przygotowanie kompleksowej oferty rekreacyjnej gminy	
3.1.2. Wdrażanie i promocja usług rekreacyjnych	
3.1.3. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i sportowej	
3.1.4. Przygotowanie systemowej oferty kulturalnej gminy	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Niewystarczająca koordynacja działań sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, w tym brak kompleksowej oferty ➡ Braki w infrastrukturze rekreacyjno-sportowej ➡ Nie w pełni wykorzystane są walory turystyczne gminy (rzeka Proсна) ➡ Oferta rekreacyjna dla młodzieży jest niewystarczająca ➡ Spadająca atrakcyjność gminy dla młodych osób
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Teren gminy postrzegany jest jako spokojny i bezpieczny. ➡ Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu, w tym turystyką i rekreacją, jest zgodne ze wskazanymi kierunkami rozwoju ➡ Możliwość pozyskania kolejnych środków pomocowych (zwłaszcza w obliczu dostępności środków krajowych, środków unijnych z Funduszu Odbudowy oraz w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 – program regionalny i programy krajowe) ➡ Rzeka Proсна stanowi walor turystyczny gminy.
Rezultaty planowanych działań	
➡ 3.1.1. Przygotowanie kompleksowej oferty rekreacyjnej gminy ➡ Zwiększenie liczby miejsc, w których mieszkańcy mogą aktywnie spędzać czas wolny ➡ Zwiększenie liczby ofert rekreacyjnych dostępnych dla mieszkańców ➡ Poprawa jakości oferty rekreacyjnej gminy ➡ Opracowanie strategii produktu turystyczno-rekreacyjnego gminy ➡ 3.1.2. Wdrażanie i promocja usług rekreacyjnych	

- ➡ Zwiększenie liczby osób korzystających z oferty rekreacyjnej
- ➡ Poprawa jakości oferty rekreacyjnej
- ➡ Zwiększenie zainteresowania mieszkańców ofertami rekreacyjnymi

➡ 3.1.3. Budowa, rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i sportowej

- ➡ Wzrost dochodów własnych gminy (w szczególności podatek od nieruchomości oraz udział w PIT)
- ➡ Wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy
- ➡ Zwiększenie liczby miejsc, w których mieszkańcy mogą aktywnie spędzać czas wolny
- ➡ Poprawa jakości oferty rekreacyjnej gminy
- ➡ Zwiększenie liczby osób korzystających z oferty rekreacyjnej

➡ 3.1.4. Przygotowanie systemowej oferty kulturalnej gminy

- ➡ Zwiększenie liczby miejsc, w których mieszkańcy mogą aktywnie spędzać czas wolny
- ➡ Zwiększenie liczby ofert kulturalnych dostępnych dla mieszkańców
- ➡ Poprawa jakości oferty kulturalnej gminy

Tabela 10. Tabela celu szczegółowego nr 3.2.

Cel szczegółowy	3.2. Wysoki poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
Kierunki działań	
3.2.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców	
3.2.2. Promocja i rozwój lokalnych produktów i usług	
3.2.3. Kształtowanie polityki proinwestycyjnej	
Uzasadnienie	
Na jakie problemy/potrzeby odpowiada?	➡ Zauważalna jest ograniczona dostępność i użyteczność terenów pod działalność gospodarczą. ➡ W 2020 roku łączna liczba formularzy PIT-11 wystawiona przez lokalnych pracodawców wyniosła 4.133. Jest to mniej niż łączna ilość formularzy PIT-11 wystawionych dla mieszkańców gminy (ok. 5,2 tys.). Fakt ten ukazuje, iż na terenie gminy lokalni pracodawcy tworzą mniej miejsc pracy niż wynosi liczba mieszkańców gminy aktywnych zawodowo – gmina nie jest „samowystarczalna” w tym zakresie. ➡ W gminie zatrudnionych jest więcej osób, które jej nie zamieszkują. ➡ Zauważalna jest ograniczona dostępność i użyteczność terenów pod działalność gospodarczą.
Jakie potencjały/szanse wykorzystuje?	➡ Dodatnie wartości wskaźników syntetycznych dla obszarów nr 1 Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, 2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej i 3. Sytuacja materialna mieszkańców ➡ Dodatnia dynamika rozwoju dla obszarów nr 1 Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, 2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej i 3. Sytuacja materialna mieszkańców (sytuacja polepsza się) ➡ Liczba podatników w wieku 27-45 lat, stanowiąca ok. 35% ogólnej liczby podatników w gminie, „wypracowuje” wartość dochodu na poziomie ok. 48%. ➡ Silne związki funkcjonalno-przestrzenne z Kaliszem, który pełni funkcję ważnego ośrodka, skupiającego szereg instytucji administracyjnych, publicznych, finansowych, wymiaru sprawiedliwości, zarządzania, edukacji, służby zdrowia, kultury i innych. ➡ O sile lokalnej gospodarki stanowią mikro przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób.

	➡ Liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą stanowiąca 8,7% wszystkich podatników „wypracowuje” 33% ogólnej wartości dochodów. ➡ Największą zaliczkę na podatek odprowadzają osoby prowadzące działalność gospodarczą ze średnią kwotą 20.489 zł w 2020 roku. Jest to siedmiokrotnie więcej niż kolejna grupa - osoby osiągające dochody ze stosunku pracy. Konieczne jest wykorzystanie lokalnego potencjału do stymulowania bodźców rozwojowych w zakresie przedsiębiorczości, szczególnie wśród osób młodych. ➡ W 2020 roku „wypracowano” w gminie rekordową wartość dochodu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kwocie ok. 43,9 tys. zł. W latach 2015-2020 nastąpił wzrost wartości nominalnej uzyskiwanych dochodów dla całej populacji gminy o ok. 62%. ➡ Rozwinięte są: ogrodnictwo, głównie szklarniowe oraz przetwórstwo rolne.
Rezultaty planowanych działań	
➡ 3.2.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców ➡ Opracowanie programu wsparcia i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości ➡ Zwiększenie liczby lokalnych firm i przedsiębiorstw ➡ Poprawa jakości usług oferowanych przez lokalne firmy ➡ Zwiększenie konkurencyjności lokalnych firm na rynku ➡ Zwiększenie zatrudnienia w gminie ➡ Wzrost dochodów gminy z podatków od lokalnych firm ➡ 3.2.2. Promocja i rozwój lokalnych produktów i usług ➡ Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat lokalnych produktów i usług ➡ Zwiększenie sprzedaży lokalnych produktów i usług ➡ Wzrost zainteresowania turystów lokalnymi produktami i usługami ➡ Wzrost dochodów gminy z podatków od lokalnych firm ➡ 3.2.3. Kształtowanie polityki proinwestycyjnej ➡ Wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy opartego na potencjale lokalnego biznesu ➡ Zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie ➡ Wzrost dochodów własnych gminy (w szczególności podatek od nieruchomości, udział w PIT oraz udział CIT) ➡ Zwiększenie liczby inwestycji w gminie ➡ Poprawa infrastruktury gminnej ➡ Wzrost dochodów gminy z podatków od lokalnych firm	

2.6. Projekty kluczowe

W poprzednich częściach niniejszego rozdziału zostały zaprezentowane: wizja rozwoju gminy, a następnie cele strategiczne i szczegółowe oraz kierunki działań, których realizacja powinna doprowadzić do osiągnięcia stanu docelowego rozwoju gminy, określonego w wizji.

Oczywistym jest, że realizacja różnych przedsięwzięć w różnym stopniu przyczynia się do osiągnięcia założonych celów. W planowaniu, a następnie zarządzaniu strategicznym, sprawdza się tzw. reguła Pareto, mówiąca o tym, że 20% nakładów i wysiłków odpowiada za 80% osiąganych efektów. Jej istotą jest znalezienie tych 20% najważniejszych zamierzeń, które decydują o sukcesie.

W przypadku sporządzania niniejszej strategii zastosowanie powyższej reguły polega na **identyfikacji i wyborze najważniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych i/lub nieinwestycyjnych - projektów kluczowych**, które stanowią swoiste „kamienie milowe”. Wynikają one z kierunków działań i w głównej mierze powinny doprowadzić do realizacji celów strategicznych, a w konsekwencji do osiągnięcia docelowej wizji rozwoju gminy. Mogą to być pojedyncze przedsięwzięcia inwestycyjne lub nieinwestycyjne, wpisujące się w kierunki działań albo kilka powiązanych ze sobą, uzupełniających się przedsięwzięć, stanowiących wiązkę przedsięwzięć (projektów). Takie autorskie podejście pozwala na **skoncentrowanie zasobów i wysiłków** gminy na najistotniejszych zagadnieniach, których wykonanie w największym stopniu przyczyni się do zaspokojenia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej.

Poniżej przedstawiony został pakiet **projektów kluczowych**:

1. Rewitalizacja zdegradowanych terenów gminy, w tym opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji
2. Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Blizanów
3. Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Blizanów
4. Budowa i remont chodników na terenie gminy Blizanów
5. Rozbudowa i modernizacji oczyszczalni ścieków w Jankowie Pierwszym
6. Budowa kanalizacji w miejscowościach: Korab, Dębniatki, Lipe, Lipe Trzecie, Jarantów, Brudzew, Janków Trzeci, Blizanów Drugi, Janków Drugi, Biskupice, Łaszków, Blizanów, Skrajnia Blizanowska, Skrajnia, Rychnów, Rychnów kolonia, Wyganki, Bogucice, Jastrzębniki, Poklęków, Szadek, Pamięcin, część Żegocina
7. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Jankowie Pierwszym
8. Rozbudowa i modernizacja SUW w Zagorzynie i budowa sieci wodociągowej z Zagorzyna w stronę Dębniatek Kaliskich
9. Rozbudowa i modernizacja SUW Lipe
10. Dostosowanie budynku po byłej szkole w Brudzewie do prowadzenia domu seniora
11. Budowa żłobka w Jarantowie
12. Modernizacja oświetlenia na terenie gminy Blizanów
13. Budowa mieszkań komunalnych w Jastrzębnikach i w Warszówce
14. Rewitalizacja parku w Jastrzębnikach i w Warszówce
15. Gazyfikacja środkowej części gminy i północnej strony gminy Blizanów, w miejscowościach: Biskupice, Blizanów, Blizanów Drugi, Blizanówek, Bogucice, Brudzew, Dębniatki, Godziatków, Grodzisk, Janków Pierwszy, Janków Drugi, Janków Trzeci, Jarantów, Korab, Lipe, Lipe Trzecie,

Łasków, Poklęków, Romanki, Rychnów, Rychnów Kolonia, Skrajnia, Skrajnia Blizanowska, Żerniki.

Ponadto, zgodnie z rekomendacjami określonymi w Poradniku Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, w szczególności inwestycyjne projekty kluczowe powinny zostać osadzone w przestrzeni gminy, co zostało zaprezentowane w kolejnym rozdziale - „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Blizanów oraz rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie”.

3. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY BLIZANÓW ORAZ REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

3.1. Terytorialny wymiar polityki rozwoju

Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw spowodowała wprowadzenie z dniem 13 listopada 2020 r. do Ustawy o samorządzie gminnym zapisów, dotyczących trybu prac nad strategią rozwoju gminy oraz samej zawartości dokumentu Strategii. Zmiany te stanowią krok w stronę **integracji wymiaru społeczno-gospodarczego i przestrzennego** w dokumentach strategicznych, w tym w ramach strategii rozwoju gminy. Polityka rozwoju zyskuje bardziej widoczny wymiar przestrzenny. Nadanie przestrzennego wymiaru zjawiskom społeczno-ekonomicznym pozwala na większą precyzję procesów diagnostycznych, bardziej adekwatne i trafne określanie priorytetów, celów i kierunków interwencji, a także koordynację i lepsze gospodarowanie zasobami na etapie wdrażania. Strategie rozwoju gminy mają być sporządzane z wykorzystaniem podejścia zintegrowanego. Oznacza to rozwój kształtowany równocześnie w sferach: gospodarczej, społecznej i polityczno-instytucjonalnej, środowiskowej oraz przestrzennej.

Z kolei Ustawa z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw z dniem 24 września 2023 r. wprowadziła do ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym kolejne kluczowe zmiany, dotyczące charakteru strategii rozwoju gminy oraz jej zawartości. Obowiązkiem gminy od 1 stycznia 2026 roku jest posiadanie uchwalonej strategii rozwoju, o ile obszar gminy nie jest objęty strategią rozwoju ponadlokalnego.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym spowodowała także znaczące zmiany w prowadzeniu polityki przestrzennej na szczeblu gminnym. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zostaje zastąpione Planem Ogólnym, będącym aktem prawa miejscowego. Nowy dokument, podobnie jak poprzedni, będzie obejmował obszar całej gminy. Jego głównym zadaniem będzie określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych. Ponadto możliwe będzie wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, czy obszarów zabudowy śródmiejskiej. Plan Ogólny gminy będzie podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; także wydawane decyzje o warunkach zabudowy będą musiały uwzględniać zapisy Planu Ogólnego.

Kolejną znaczącą zmianą, związaną z zagospodarowaniem przestrzennym na szczeblu gminnym, jest określanie ustaleń Planów Ogólnych, w szczególności kreujących politykę przestrzenną gminy, na podstawie strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego. Oznacza to, że **strategie rozwoju gminy przejmują sporą część zapisów po studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, tj.: w szczególności model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.**

3.2. Elementy przestrzenne w strategii rozwoju gminy Blizanów

Celem obecnie obowiązujących regulacji jest włączenie polityki przestrzennej do polityki rozwoju społeczno-gospodarczego i zintegrowanie tych dwóch polityk ze sobą. Oznacza to, że **strategie gmin otrzymały nowe i szerokie zadanie**. Mają one określać istniejące uwarunkowania danej gminy, jak również wyznaczać kierunki polityki rozwoju i być podstawą do określania parametrów rozwoju ujętych w planach ogólnych, a także miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W efekcie wymiar przestrzenny zintegrowanej strategii rozwoju gminy Blizanów będzie realizowany poprzez:

- ➡ Określenie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Blizanów rozumianego jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
 - ➡ struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych
 - ➡ system powiązań przyrodniczych
 - ➡ główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych
 - ➡ główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej
- ➡ Określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy, dotyczących:
 - ➡ zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
 - ➡ zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
 - ➡ kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej
 - ➡ zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
 - ➡ zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego
 - ➡ kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej
 - ➡ zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW
 - ➡ zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
 - ➡ zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - ➡ zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji
- ➡ Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań
- ➡ Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań
- ➡ Ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów i dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów, czyli wskazanie w ramach strategii obszarów strategicznej interwencji, co szczegółowo opisane zostało w Rozdziale 4 dokumentu Strategii.

3.3. Istota modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy obrazuje strategiczne pomysły na rozwój gminy zorientowane terytorialnie i jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. W swym założeniu ma stanowić porządkujący składnik strategii, źródło i rodzaj najważniejszych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie. Model rozumiany jest jako przedstawienie długookresowej strategicznej wizji rozwoju gminy, wynikającej z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych i posiadanego potencjału, z uwzględnieniem jego specyfiki i zróżnicowania wewnętrznego. Model wskazuje obszary, które strategia uznaje za istotne dla osiągnięcia celów rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz rodzaje powiązań funkcjonalnych, występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami. Podsumowując, **w praktyce model na poziomie lokalnym określa i sytuje przestrzennie:**

- ➡ **Wizję i cele rozwojowe gminy**
- ➡ **Obszary kluczowe dla rozwoju gminy**
- ➡ **Ogólne zasady gospodarowania konkretnymi strefami/obszarami wskazanymi w modelu**
- ➡ **Schematyczne rozmieszczenie inwestycji.**

3.4. Kluczowe uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Blizanów

3.4.1. Diagnoza

Na etapie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Blizanów dokonano identyfikacji ogólnych, kluczowych uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy w aspekcie czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Poniżej kwestie te zostały szczegółowo przedstawione i opisane.

Gminę Blizanów można zaliczyć do gmin rolno-produkcyjnych o przewadze funkcji produkcji rolnej. W związku z tym jej podstawową funkcją jest produkcja rolna, obejmująca produkcję polową i hodowlę (ogrodnictwo, warzywnictwo, mleczarstwo i drobiarstwo). Produkcja ta wspomagana jest przez miejscowy przemysł przetwórczy lub konfekcjonujący produkty rolne. Warto także wspomnieć o innych funkcjach pełnionych przez gminę, tj. mieszkalnictwo w różnych formach użytkowania, usługi socjalno-bytowe dla ludności zamieszkującej miejscowość gminną i wszystkie jednostki osadnicze na terenie gminy, a także rekreację i wypoczynek oraz obsługę miejskiego rynku pracy.

Zgodnie z treścią Studium, z racji sąsiedztwa gminy Blizanów z Kaliszem, widoczne są silne związki funkcjonalno-przestrzenne tych dwóch jednostek. Miasto Kalisz pełni funkcję silnego ośrodka skupiającego szereg instytucji administracyjnych, publicznych, finansowych, wymiaru sprawiedliwości, zarządzania, edukacji, służby zdrowia, kultury i innych. Ponadto związki gminy z Kaliszem obejmują stałe dojazdy do pracy oraz zaopatrzenie kaliskiego rynku zbytu w płody rolne. Z kolei gmina oferuje mieszkańcom Kalisza tereny służące do celów rekreacyjnych (w zalesionej północnej części gminy).

Związki te pośrednio oddziałują również na sferę socjalno-bytową. Bliskość Kalisza wywiera również wpływ na układ osadniczy gminy i strukturę zabudowy wsi. Widoczne są tendencje do obudowywania szlaków komunikacyjnych, prowadzących z miasta oraz powstawanie podmiejskich osiedli rezydencjonalnych dla mieszkańców Kalisza. Mniejsze znaczenie mają dające się zauważyć związki

funkcjonalne ze Stawiszynem w zakresie obsługi rolnictwa oraz z Pleszewem w zakresie dojazdów do pracy i obsługi ludności.

Na obszarze gminy zostały wyznaczone 4 strefy funkcjonalne, na których obowiązują szczególne zasady gospodarowania przestrzenią:

- ➡ Strefa rolnicza i mieszkaniowa
- ➡ Strefa rolnicza i obsługi rolnictwa
- ➡ Strefa leśna i wypoczynkowa
- ➡ Strefa korytarza ekologicznego Doliny Prosnicy.

Strefa rolnicza i mieszkaniowa

Jest to strefa podmiejska, gdzie uwidacznia się najsilniej oddziaływanie Kalisza na strukturę funkcjonalną wsi. Obejmuje swoim zakresem południową część gminy (do 5 km od granicy z Kaliszem). Miejscowości położone w tym rejonie przekształcają się stopniowo w miejscowości-sypialnie dla mieszkańców Kalisza, którzy budują tu domy, a dojeżdżają do pracy w mieście. Procesy te dotyczą głównie takich miejscowości, jak Piotrów, Pawłówek, Pruszków, Warszówka, Dębniaki Kaliskie, Zagorzyn. Jest to strefa atrakcyjna dla inwestorów prowadzących działalność gospodarczą oraz mieszkańców Kalisza, osiedlających się chętnie w pobliżu miasta na terenach dobrze wyposażonych w urządzenia infrastruktury technicznej.

Zgodnie z treścią Studium, aby nie doprowadzić do obniżenia atrakcyjności terenu dla lokalizacji domów mieszkalnych, należy zapobiegać powstawaniu konfliktów wynikających z uciążliwości powodowanych przez działalność gospodarczą. W tym celu wprowadzono zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczono lokalizację inwestycji sieciowych - ponadlokalnych.

Jak ujęto w Studium, wskazane jest, aby działalność gospodarcza (z wyłączeniem usług nieuciążliwych) lokalizowana była jedynie w miejscach wyznaczonych w Studium, a uciążliwości nie wykraczały poza granice tych terenów. W szczególności nie powinno się lokalizować zakładów, mogących powodować przekroczenia norm dopuszczalnych stężeń dla emitowanych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Zakłady te powinny stosować w produkcji czyste nośniki energii.

Strefa rolnicza i obsługi rolnictwa

W strefie tej znajduje się środkowa część gminy. Rozwinęły się tam funkcje typowo rolnicze, tj. uprawa roli i obsługa rolnictwa. Rozwojowi tej funkcji sprzyjają warunki naturalne, a zwłaszcza dobra jakość gleb. Duże znaczenie ma tu rozwijający się przemysł przetwórstwa rolno-spożywczego, bazujący na surowcach lokalnych. Zgodnie ze Studium, strefa ta powinna podlegać aktywizacji gospodarczej poprzez tworzenie warunków dla rozwoju drobnej działalności wytwórczej i usługowej oraz dla rozwoju przemysłu przetwórstwa rolno-spożywczego.

W strefie tej zarezerwowano tereny ofertowe dla dużych inwestorów. Dopuszczono jednak lokalizowanie drobnej działalności gospodarczej poza terenami wyznaczonymi na rysunku Studium z zastrzeżeniem, że będą one lokalizowane przy drogach wyposażonych w urządzenia infrastruktury technicznej, co najmniej takie, jak wodociąg i sieć energetyczna, i nie będą powodowały pogorszenia warunków życia ludności na terenach mieszkaniowych.

Strefa leśna i wypoczynkowa

Strefa obejmuje swoim zakresem północną część gminy. Związana jest z dużym kompleksem leśnym, atrakcyjnym pod względem krajobrazowym (ze względu na występujące tam najwyższe w Wielkopolsce wydmy) i klimatycznym. Są to tereny potencjalnego rozwoju funkcji wypoczynkowej, ukierunkowanej głównie na cichy wypoczynek. Walory przyrodnicze klasyfikują je jako obszar rekreacyjny o znaczeniu lokalnym. Zgodnie ze Studium, na obszarze tym zaleca się lokalizację zabudowy letniskowej i funkcji związanych z rekreacją i wypoczynkiem.

Wskazane jest w pierwszej kolejności adaptowanie istniejącej zabudowy zagrodowej dla funkcji letniskowej oraz wspieranie rozwoju agroturystyki. W dalszej kolejności powinna być tu lokalizowana nowa zabudowa letniskowa, pod warunkiem zachowania zabudowy przydrożnej i możliwości podłączenia do wodociągu oraz sieci energetycznej niskiego napięcia.

Na całym terenie, objętym strefą leśną i wypoczynkową, obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji szczególnie szkodliwych, mogących pogorszyć stan środowiska lub powodujących uciążliwości dla otoczenia. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się lokalizację inwestycji sieciowych ponadlokalnych.

Strefa korytarza ekologicznego Doliny Proсны

Strefa ta obejmuje obszar doliny Proсны wraz z niezbędną otuliną. Ze względu na pełnienie ważnych funkcji ekologicznych przez ten obszar, gospodarowanie przestrzenią powinno odbywać się w sposób zapewniający wzmocnienie tych funkcji. W tym celu, zgodnie ze Studium, w strefie tej wprowadzono zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć stan środowiska (oprócz powierzchniowej eksploatacji i inwestycji sieciowych - ponadlokalnych).

W szczególności należy chronić zasoby wód podziemnych, zaliczone do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, a związanych z utworami wodonośnymi doliny Proсны. Jak wskazano, z tego względu należy podjąć działania w celu podniesienia jakości wód rzeki Proсны oraz zapobiegania przedostawaniu się nieczystości w strefie ekologicznej do wód powierzchniowych i podziemnych. Zabrania się wprowadzania nieoczyszczonych ścieków z obiektów usługowo-gospodarczych do wód powierzchniowych oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów ściekowych, lokalizowania obiektów wytwarzających agresywne ścieki technologiczne i niebezpieczne odpady.

3.4.2. Formy ochrony przyrody

Gmina Blizanów jest w niewielkim stopniu objęta formami ochrony przyrody. Na terenie gminy występuje tylko jedna z nich: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Puszcza Pyzdrska” (PLH300060). Obejmuje ona obręby ewidencyjne: Brudzew i Lipe i znajduje się w północnej części gminy, na obszarze lasów. SOOS wyznacza się w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych.

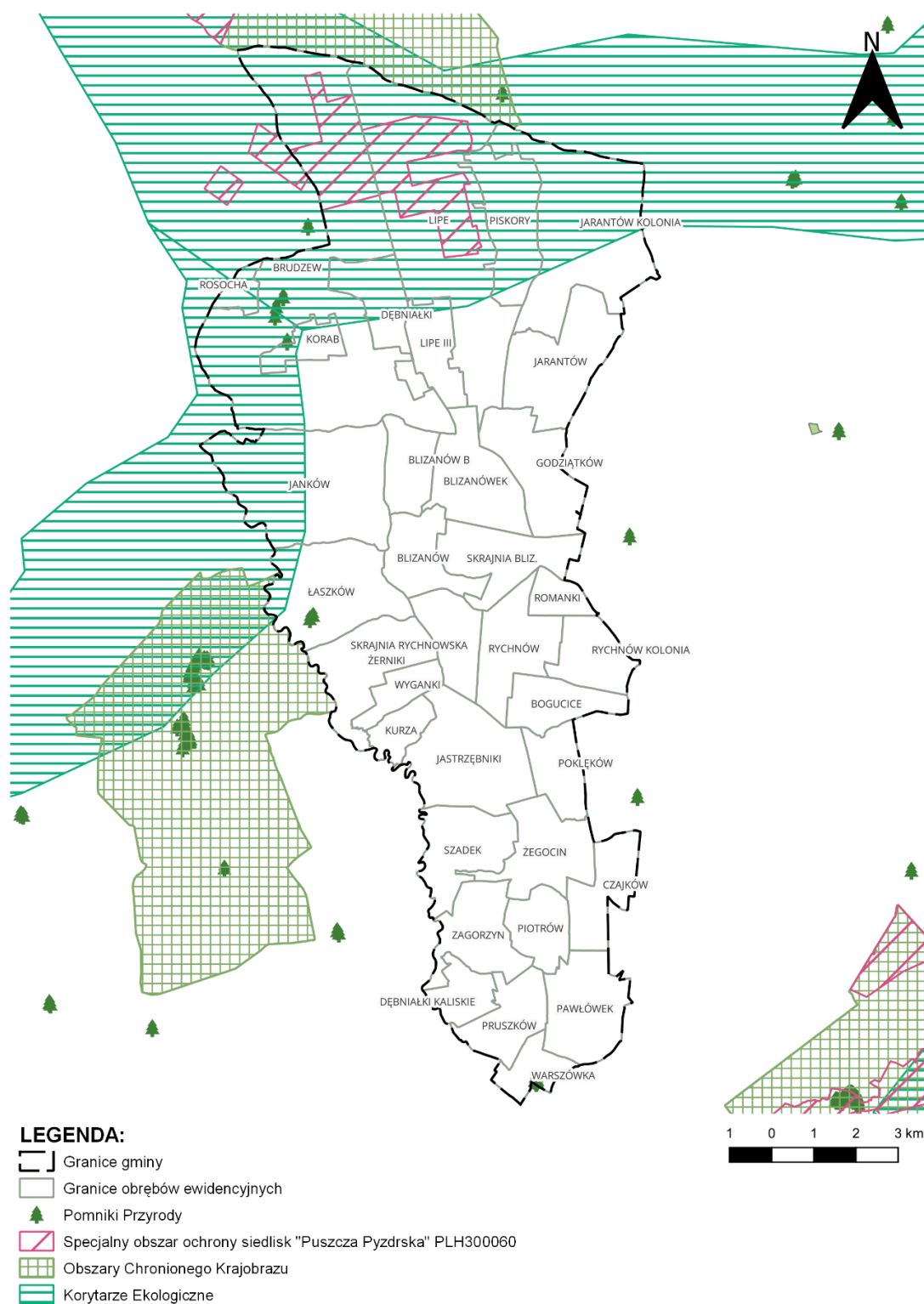
W północnej części gminy Blizanów łączą się dwa korytarze ekologiczne: „Krotoszyn-Pleszew” (północno-wschodnia część) oraz „Dolina Warty” (północna część). Korytarze ekologiczne to ogólnopolska sieć obszarów, których celem jest łącznie terenów objętych formami ochrony przyrody, a także terenów o podobnej charakterystyce siedliskowej. Korytarze wykorzystywane są przez zwierzęta do przemieszczania się pomiędzy odpowiednimi dla nich siedliskami.

W gminach sąsiednich, przy granicy z gminą Blizanów zlokalizowane są dwa Obszary chronionego krajobrazu: „Doliny rzeki Ciemnej” (zachód) oraz „Pyzdski” (północ).

Oprócz obszarowych form ochrony przyrody, w gminie Blizanów znajdują się także pomniki przyrody. Łącznie jest ich 12 i występują w obrębach ewidencyjnych:

- ➡ Brudzew – dęby szypułkowe (4 sztuki)
- ➡ Łasków – dęby szypułkowe (2 sztuki)
- ➡ Warszówka – dęby szypułkowe (6 sztuk).

Rysunek 2. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Blizanów i w najbliższych okolicach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoserwis.gdos.gov.pl

3.4.3. Złoże kopalne

Zgodnie z danymi, udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na platformie MIDAS, na obszarze gminy Blizanów występują złoża kopalne:

➡ Piasków i żwirów:

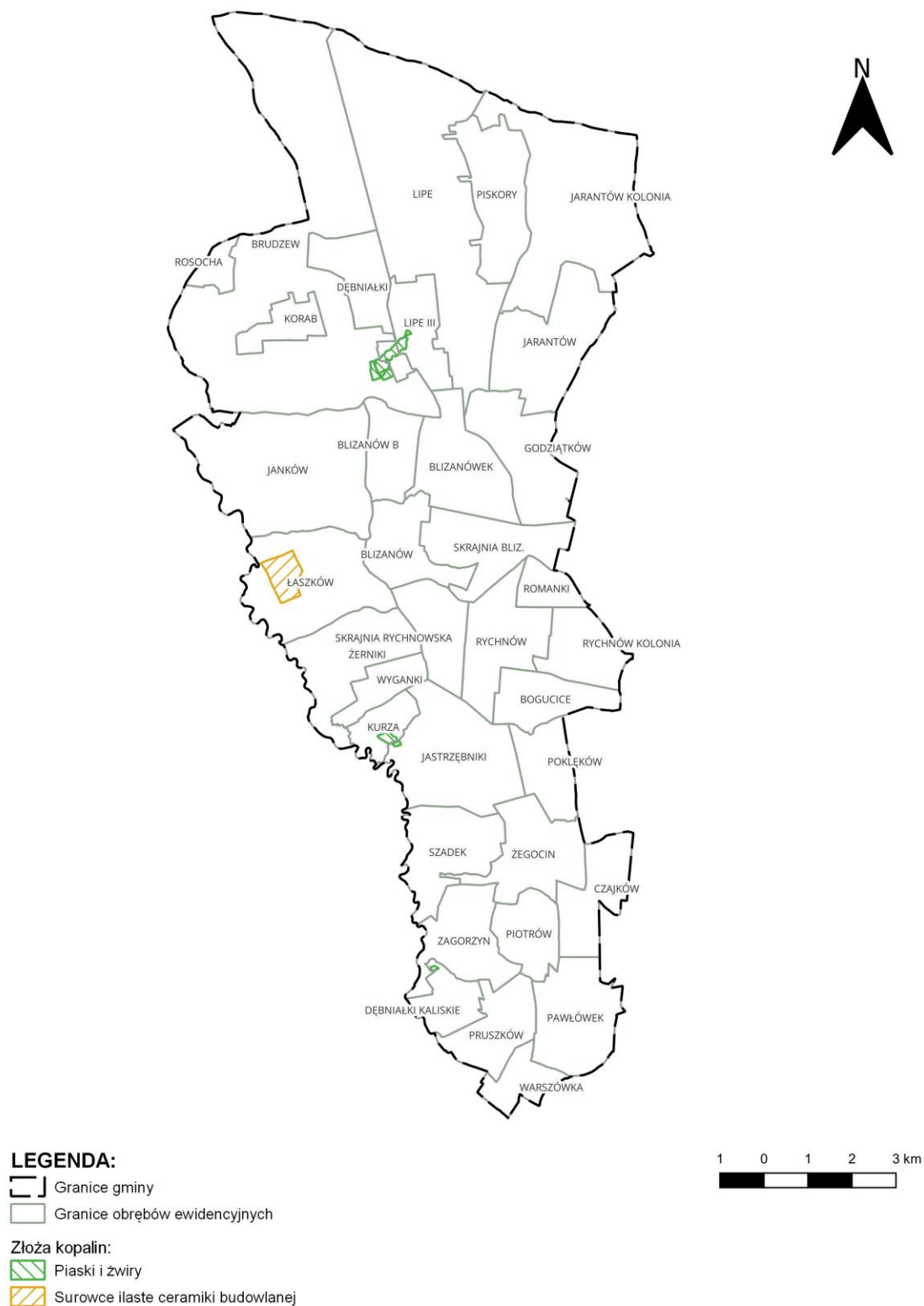
- ➡ Bolmów
- ➡ Brudzew IS, pole A
- ➡ Brudzew IS, pole B
- ➡ Dębniatki Kaliskie
- ➡ Kurza
- ➡ Kurza I,

➡ Surowców ilastych ceramiki budowlanej:

- ➡ Łaszków.

Złoże kopalne głównie zlokalizowane są w pobliżu zachodniej granicy gminy Blizanów, natomiast pozostałe w północnej. Łączna powierzchnia zinwentaryzowanych złóż kopalnych na terenie gminy Blizanów wynosi ok. 110 ha, co przekłada się na niecały 1% powierzchni całej gminy.

Rysunek 3. Złoże kopalin w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z pgi.gov.pl

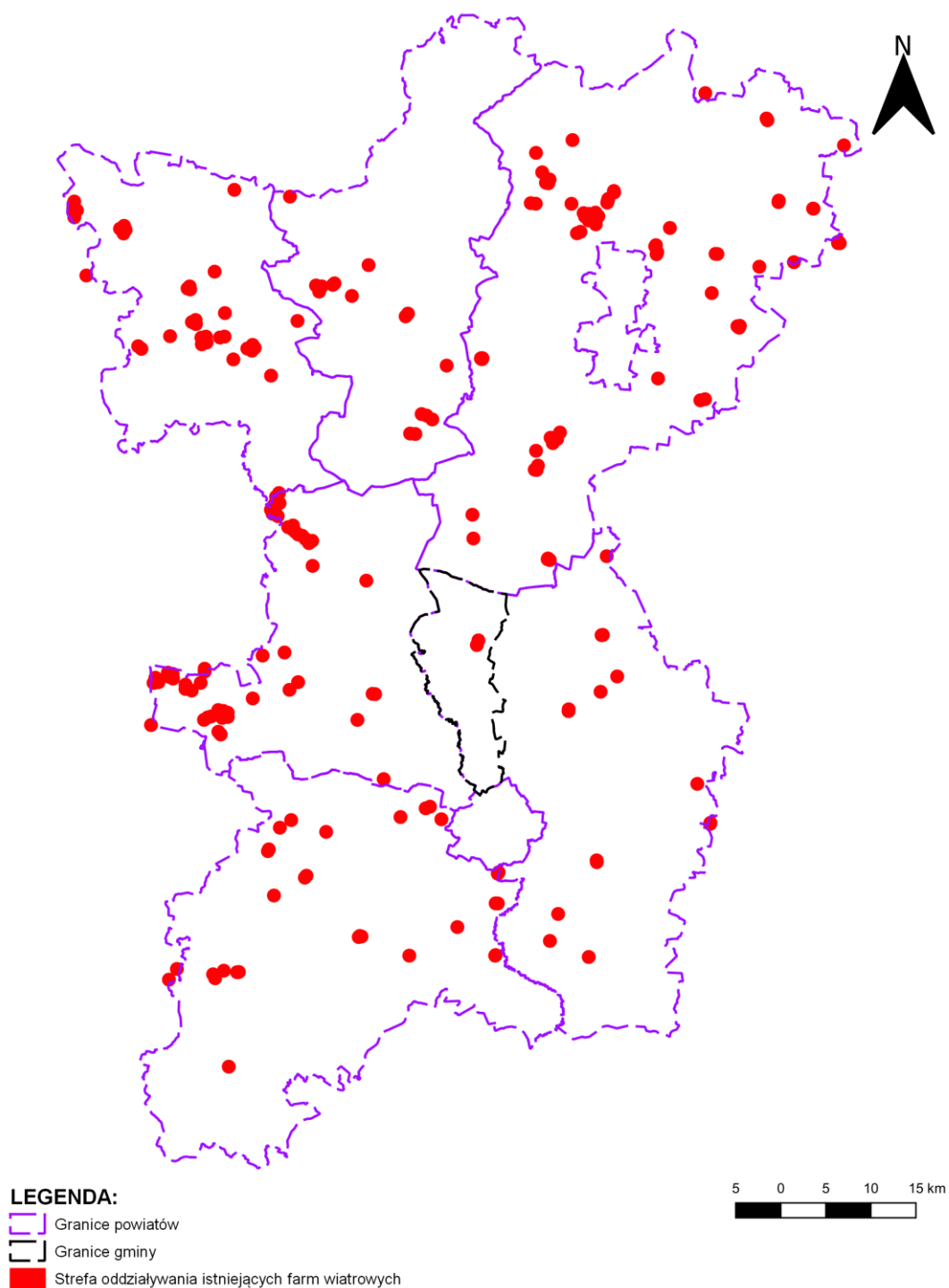
3.4.4. Lokalizacja farm wiatrowych

Na podstawie informacji pozyskanej z portalu mapowego, prowadzonego przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (geoportal.gov.pl) oraz otwartych danych pobranych z podkładu mapowego Open Street Map (<https://overpass-turbo.eu/>), na terenie gminy Blizanów znajdują się dwie elektrownie wiatrowe, zlokalizowane w pobliżu miejscowości Jarantów.

Najbliższe obiekty poza granicami gminy Blizanów znajdują się w gminach sąsiednich: Grodziec, Chocz, Gołuchów oraz Żelazków, jednakże są to tylko pojedyncze obiekty.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 553), elektrownie wiatrowe muszą być lokalizowane w odległości równej lub większej dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej. W zmienionej ustawie pojawił się nowy zapis, który umożliwia zmniejszenie tej odległości do minimum 700 m. Określenie mniejszej odległości niż dziesięciokrotność wysokości, ale nie mniejszej niż 700 m, odbywa się na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 4. Obszary oddziaływania istniejących farm wiatrowych na tle powiatów: Kalisz, kaliski, koniński, ostrowski, pleszewski, słupecki i wrzesiński

Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

3.4.5. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Aktami prawa miejscowego, które regulują politykę przestrzenną gminy, a także jej zagospodarowanie, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Na terenie gminy Blizanów obowiązują 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one zaledwie ok. 120 ha gminy, co oznacza, że ok., 1% powierzchni gminy objęty jest mpzp. Najstarszy plan pochodzi z 1997 r., natomiast ostatni mpzp został uchwalony w 2015. Istnieje kilka głównych celów uchwalenia mpzp w gminie Blizanów:

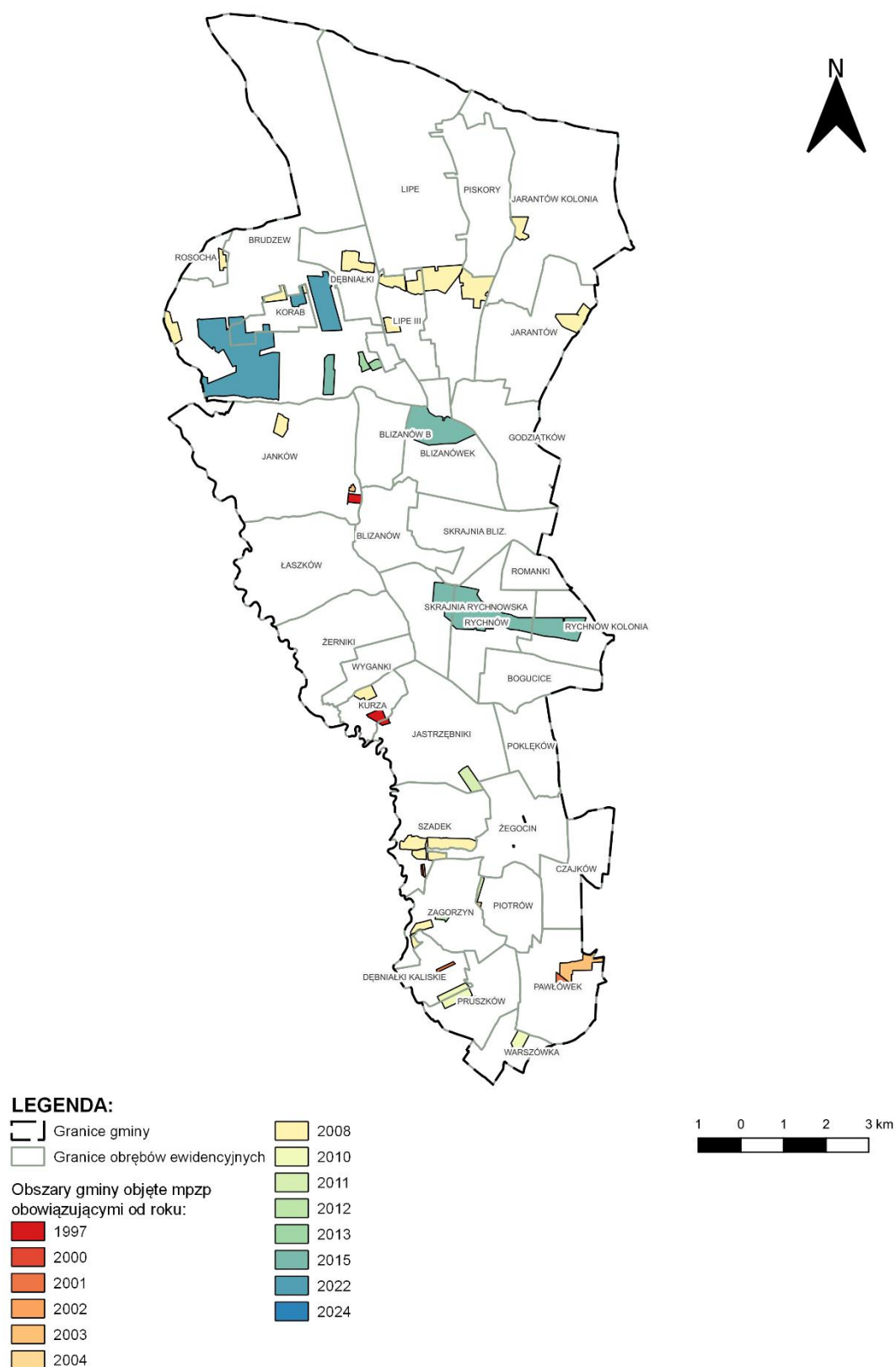
- ➡ Utworzenie i uregulowanie nowych terenów pod przyszłą zabudowę mieszkaniową – szczególnie ten typ mpzp występuje w południowej części gminy, w pobliżu miasta Kalisz,
- ➡ Utworzenie i uregulowanie terenów pod zabudowę produkcyjną, składów i magazynów, a także zabudowę usługową – również południowa część gminy
- ➡ Objęcie zapisami planu miejscowego terenów górniczych w celu ich ochrony i utworzenia odpowiednich przepisów umożliwiających odpowiednią eksploatację
- ➡ Określenie terenu pod lokalizację oczyszczalni ścieków dla gminy Blizanów oraz utworzenie wokół tej infrastruktury strefy ochronnej z zakazem zabudowy
- ➡ Objęcie ochroną gruntów rolnych i leśnych
- ➡ Określenie optymalnej lokalizacji farm wiatrowych na terenach rolnych położonych z dala od zabudowy mieszkaniowej.

Tabela 11. Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w gminie Blizanów w latach 1997-2015

Rok	Liczba mpzp
1997	1
2000	1
2001	2
2002	1
2003	3
2004	2
2008	1
2010	2
2011	2
2012	1
2013	1
2015	2
2022	1
2024	1
Razem	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminnego rejestru urbanistycznego

Rysunek 5. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminnego rejestru urbanistycznego

3.4.6. Hydrologia

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Wody Polskie, gmina Blizanów znajduje się w Obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Głównymi ciekami wodnymi są: Prosna oraz Bawół. Na terenie gminy nie występują jeziora.

Gmina Blizanów położona jest w obrębie pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych – Błotnia, Czarna Struga do Bawołu, Parowa Pilska, Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia, Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego.

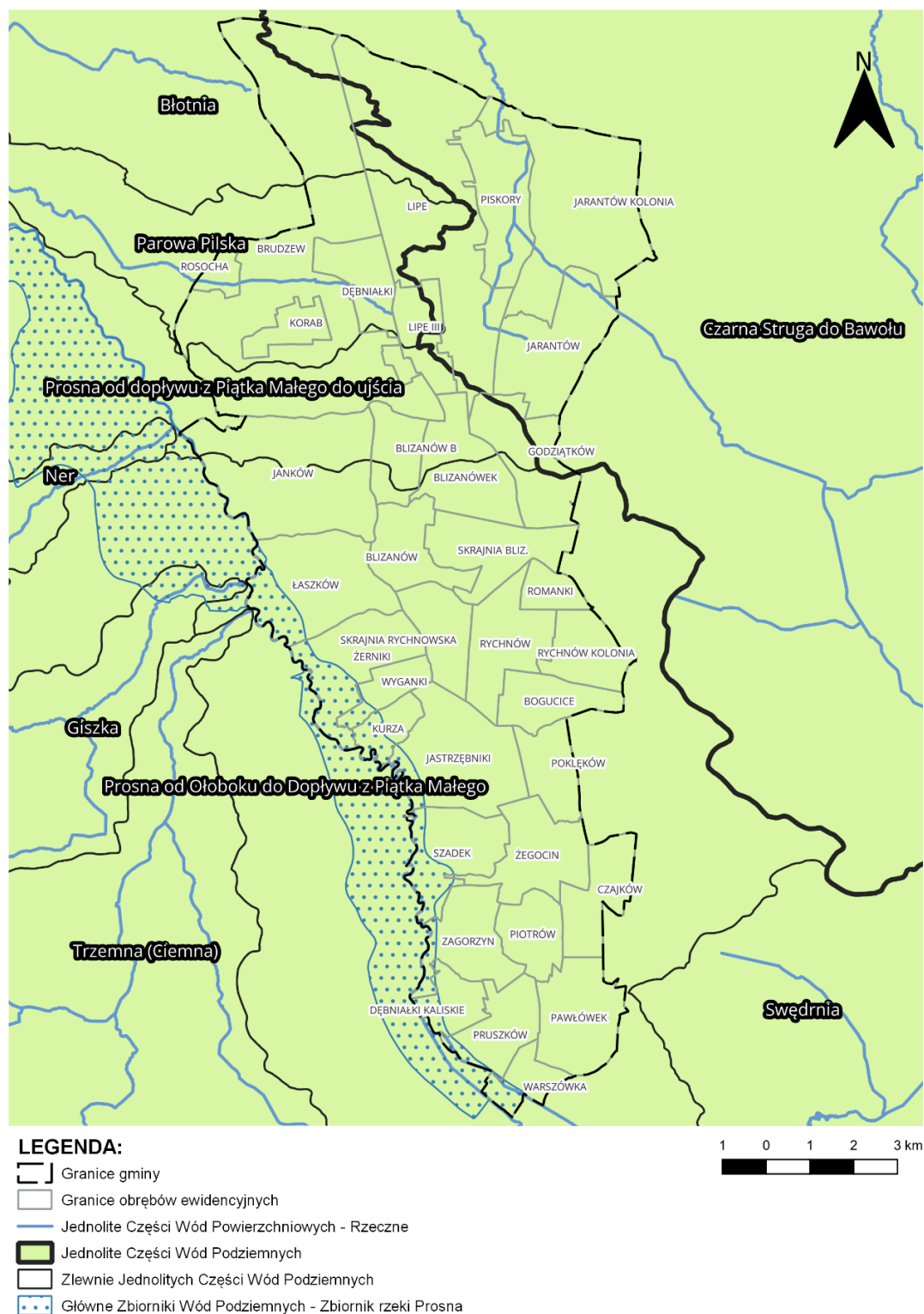
Tabela 12. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w gminie Blizanów

Lp.	Krajowy kod JCWP	Nazwa JCWP	Aktualny stan	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
JCWP Rzeczne				
1.	RW600015184956	Błotnia	Zły	Zagrożona
2.	RW6000151835659	Czarna Struga do Bawołu	Zły	Zagrożona
3.	RW600010184954	Parowa Pilska	Zły	Niezagrożona
4.	RW600011184999	Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia	Zły	Zagrożona
5.	RW600011184933	Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego	Zły	Zagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wody.isok.gov.pl

Gmina Blizanów położona jest na obszarze dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych PL GW600081 oraz PLGW600071. Stan pierwszego JCWPd został określony jako dobry, a poziom ryzyka jako niezagrożony. Stan drugiego JCWPd został określony jako dobry, a poziom ryzyka jako zagrożony ilościowo.

Rysunek 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wody.isok.gov.pl

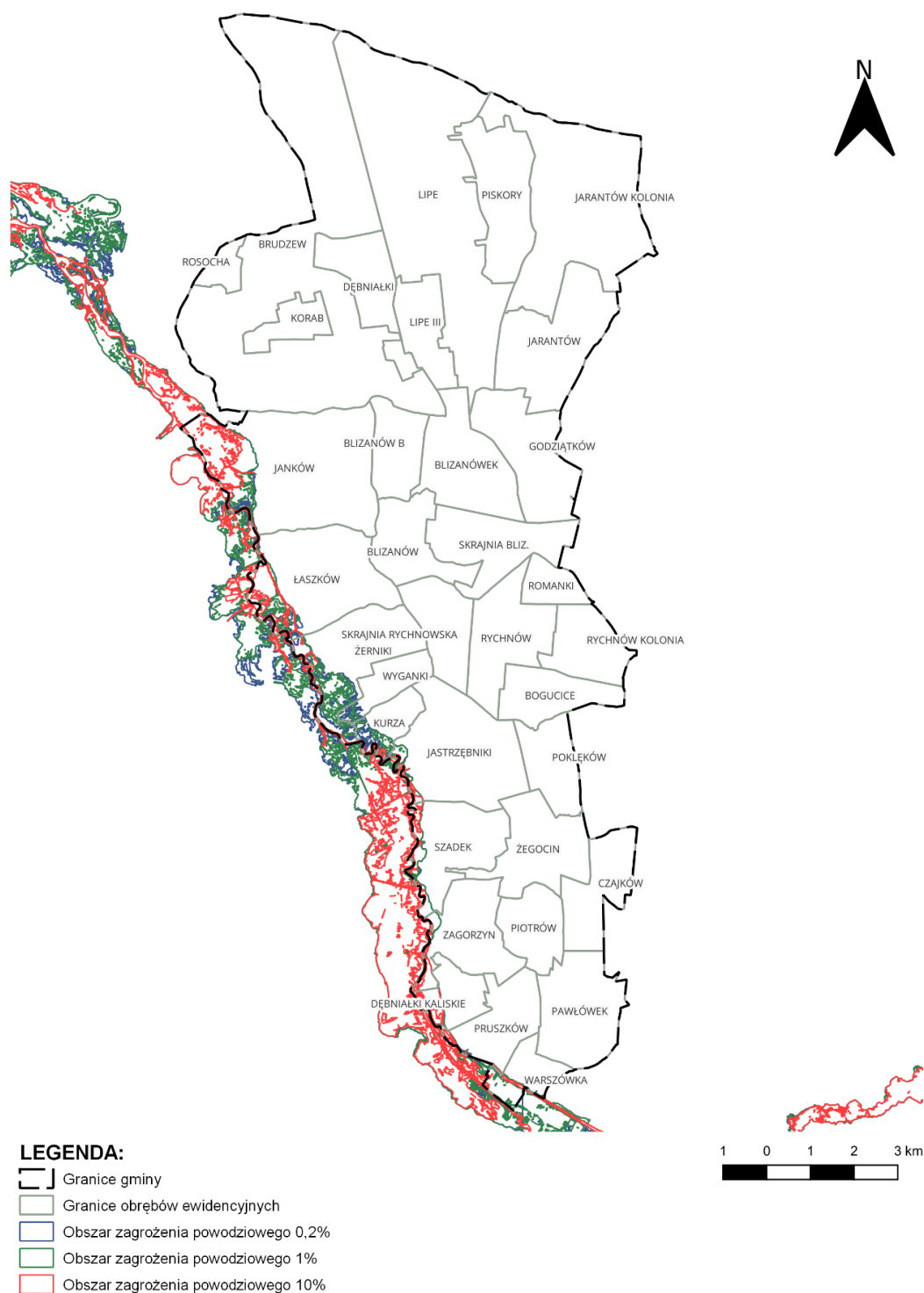
Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 ze zm. - dalej Prawo wodne) ustalono, że obszar gminy Blizanów znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) i b) Prawa wodnego, tj. jest obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$ lub $p=10\%$, a także na obszarze, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie ($p=0,2\%$).

Zgodnie z obowiązującym Planem przeciwdziałania skutkom suszy gmina Blizanów położona jest:

- ➡ w całości na obszarze ekstremalnie zagrożonym suszą atmosferyczną
- ➡ w części na obszarze silnie zagrożonym suszą hydrologiczną (północno-wschodnia część gminy, wsie: Blizanówek, Brudzew, Dębniaki, Godziatków, Jarantów, Jarantów Kolonia, Lipe, Piskory) oraz w części na obszarze umiarkowanie zagrożonym suszą hydrologiczną (środkowa i południowa część gminy, wsie: Blizanów, Blizanówek, Bogucice, Brudzew, Czajków, Dębniaki, Janków, Jastrzębniki, Korab, Kurza, Lipe, Łasków, Pawłówek, Piotrow, Poklęków, Pruszków, Romanki, Rosocha, Rychnów, Skrajnia, Szadek, Warszówka, Wyganki, Zagorzyn, Żegocin, Żerniki)
- ➡ w całości na obszarze słabo zagrożonym suszą hydrogeologiczną
- ➡ w całości na obszarze ekstremalnie zagrożonym suszą rolniczą.

W łącznym zestawieniu gmina Blizanów klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

Rysunek 7. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Blizanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z portalu dane.gov.pl

3.5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Blizanów

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Blizanów jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych, i wynika z wizji rozwoju gminy i celów strategicznych, które przedstawiają się następująco:

Wizja:

Gmina Blizanów to nowoczesne miejsce do życia i rozwoju, z bezpiecznym i atrakcyjnym otoczeniem dla rodzin. To część Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej sprzyjająca inicjatywom biznesowym, czerpiąca z bogactwa tradycji rolniczych i przetwórczych.

Cele strategiczne

1. Bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla mieszkańców, zapewniająca im wysoką jakość życia
2. Atrakcyjne warunki do rozwoju rodziny i wysokiej jakości edukacja
3. Nowoczesna oferta rekreacyjna dla mieszkańców i rozwinięty lokalny biznes.

Docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Blizanów, wynikającą z modelu i uwzględniającą powyższe aspekty, szczegółowo przedstawiono w punkcie 3.7. Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Blizanów.

3.5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Blizanów jest gminą wiejską. Oznacza to, że na jej terenie nie znajduje się żadne miasto, a siedziba gminy ustanowiona jest w miejscowości Blizanów Drugi. Wieś ta położona jest w środkowej części gminy. Cechą charakterystyczną gminy jest jej specyficzny, wydłużony kształt (ok. 26 km), położony południkowo. Całkowita powierzchnia wynosi ok. 157,5 km².

Gminę można zaliczyć do grona gmin rolno-produkcyjnych, o dominującej funkcji produkcji rolnej. Sprzyjające ukształtowanie terenu i dobre klasy gleb sprzyjają rozwojowi rolnictwa. Szczególnie intensywnie w ostatnich latach rozwija się uprawa warzyw w szklarniach wielkopowierzchniowych oraz zbóż na polach pomiędzy miejscowościami.

Struktura sieci osadniczej gminy Blizanów jest bardzo zróżnicowana. Występuje ponad 40 miejscowości, liczących od kilku do kilkuset mieszkańców. Najludniejsze wsie znajdują się głównie w południowej części gminy w pobliżu miasta Kalisz, a także w północno-zachodniej części, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 442.

Gmina posiada kilka charakterystycznych cech struktury przestrzennej:

- ➡ Silne rozdrobnienie miejscowości na obszarze gminy
- ➡ Lokalizowanie zabudowy niemal wyłącznie wzdłuż głównych dróg
- ➡ Rozproszenie zabudowy mieszkaniowej
- ➡ Niewielka populacja poszczególnych miejscowości
- ➡ Niekorzystny kształt gminy
- ➡ Brak jednej dominującej miejscowości
- ➡ Wybitnie rolniczy charakter.

Powyższe cechy gminy powodują, że niemożliwym jest wykreowanie jednego dominującego ośrodka gminnego, wokół którego rozwijałaby się dalsza struktura osadnicza i przestrzenna całej gminy Blizanów.

Blizanów Drugi, w którym znajduje się siedziba gminy, pod względem ludności plasuje się poza pierwszą dziesiątką wsi w gminie. Oznacza to, że miejscowość, która została ustanowiona jako siedziba władz gminnych, nie rozwija się na tyle intensywnie, by spełniać rolę centralnego punktu całej gminy.

Na przestrzeni lat wykształciły się dwa obszary na terenie gminy, które można uznać za główne ośrodki gminne. Pierwszym z nich są miejscowości Blizanów oraz Janków, położone w środkowo-północnej części. Stanowią one główne centrum usługowe – znajdują się tutaj obiekty o funkcjach: administracyjnych, oświatowych, bytowych, socjalnych, handlowych, ochrony zdrowia, kulturalnych.

Drugi ośrodek stanowi miejscowość Jastrzębniki, zlokalizowana w południowej części gminy, niedaleko Kalisza. Miejscowość zaspokaja zapotrzebowanie swoich mieszkańców, jak i okolicznych wsi na podstawowe usługi, ochroną zdrowia, czy handlem. Nie zaspokaja potrzeb w zakresie edukacji.

Część pozostałych wsi również posiada na swoim obszarze pewną pulę obiektów służących mieszkańcom, jednakże są to pojedyncze obiekty, obsługujące jedynie ludność w niewielkim otoczeniu. Opisane rozdrobnienie i rozproszenie funkcji wpływają niekorzystnie na sytuację w gminie. Wykryształowanie się jednego głównego ośrodka jest zatem bardzo trudne i stanowi ogromne wyzwanie dla gminy w dalszym procesie rozwoju i tworzy swoistą barierę ograniczającą potencjał gminy.

Rysunek 8. Hierarchia sieci osadniczej w gminie Blizanów

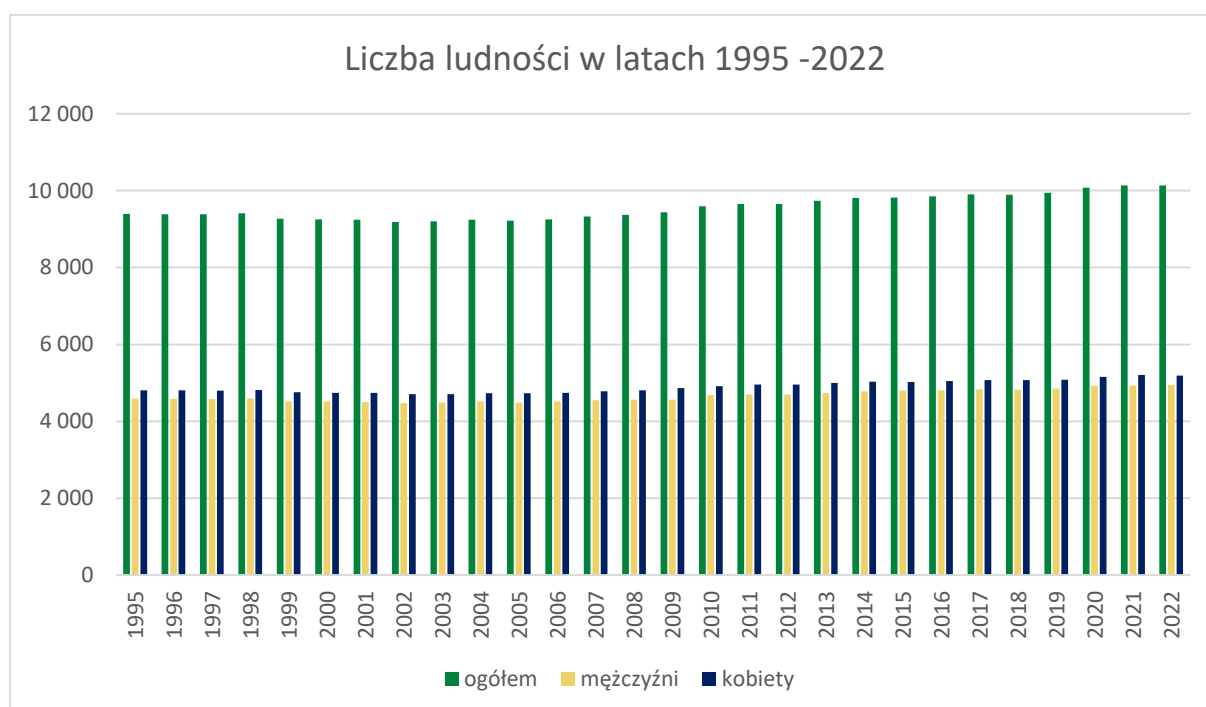

Źródło: Opracowanie własne

Analiza ludności gminy Blizanów w latach 1995-2022 (przedział dostępności danych z GUS) wykazuje bardzo niewielkie zmiany w liczbie mieszkańców gminy. W roku 1995 gminę zamieszkiwało łącznie 9.394 mieszkańców. W roku 2002 mieszkańców było najmniej – 9.184, natomiast w 2022 r. 10.132 (o 3 osoby mniej niż w 2021 r., kiedy gminę zamieszkiwało najwięcej osób). W perspektywie ponad 20 lat liczba mieszkańców gminy Blizanów wzrosła o ponad 7%.

Poniższy wykres prezentuje liczbę ludności w gminie Blizanów od 1995 r. do 2022 r. Znikome zmiany roczne liczby mieszkańców obrazują bardzo stabilną sytuację ludnościową gminy, utrzymującą się średnio na poziomie ok. 9,5 tys. mieszkańców. Brak jest widocznych odchyleń od płaskiego trendu.

Wykres 1. Liczba ludności w latach 1995-2022 w gminie Blizanów

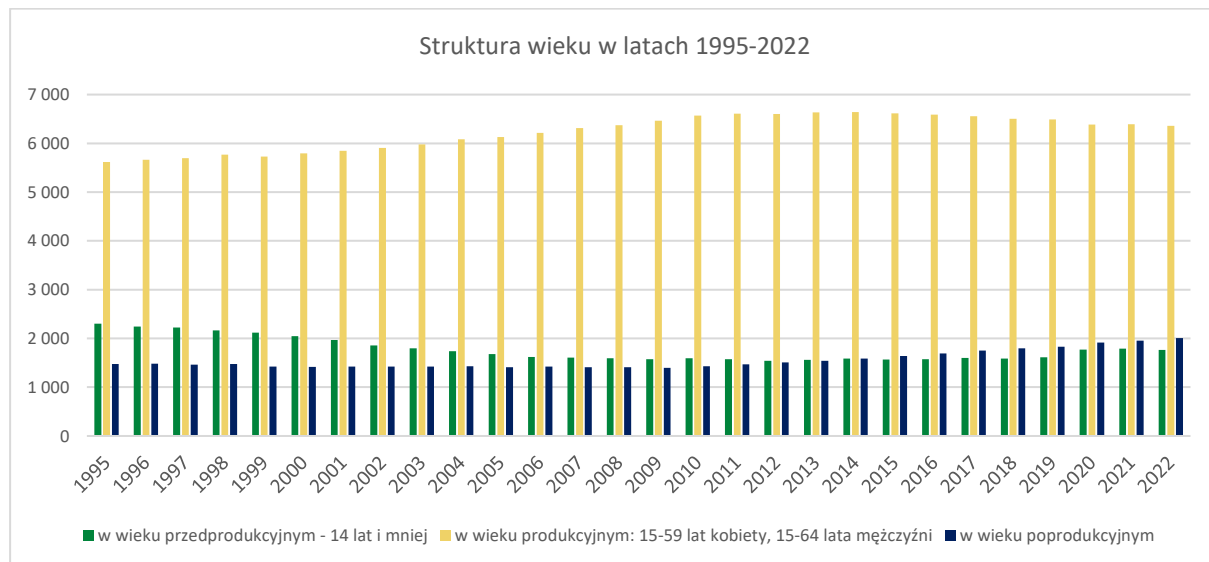
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Dzieląc populację gminy Blizanów ze względu na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny można zaobserwować nieco wyraźniejsze zmiany na przestrzeni lat 1995-2022 niż w przypadku całkowitej liczby ludności. W gminie zdecydowanie dominuje grupa ludności w wieku produkcyjnym, tj. w wieku od 15 lat do 59 u kobiet i do 64 u mężczyzn. Współczynnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym wahał się na przestrzeni lat. Najniższy odnotowano w 1995 r. i wynosił zaledwie 1,49, natomiast najwyższy wystąpił w roku 2009. Najnowsze dane z 2022 roku wskazują na to, że pomiędzy 1995 r. a 2009 występował nieprzerwany wzrost współczynnika obciążenia demograficznego, natomiast od 2009 r. do 2022 odnotowano nieprzerwany spadek. W 2022 r. (najnowsze dane z GUS) współczynnik wynosił 1,69.

Poniższy wykres obrazuje zmiany w udziale ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Widoczny jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w latach 1995-2009 i przejście do grona osób pracujących; miało to wpływ na zmianę wspomnianego w poprzednim akapicie współczynnika obciążenia demograficznego. Również widoczna jest przyczyna jego zmiany po

2009 r., która wynikała ze zwiększającej się liczby ludzi w wieku poprodukcyjnym. Całość oznacza, że społeczeństwo gminy Blizanów jest społeczeństwem starzejącym się.

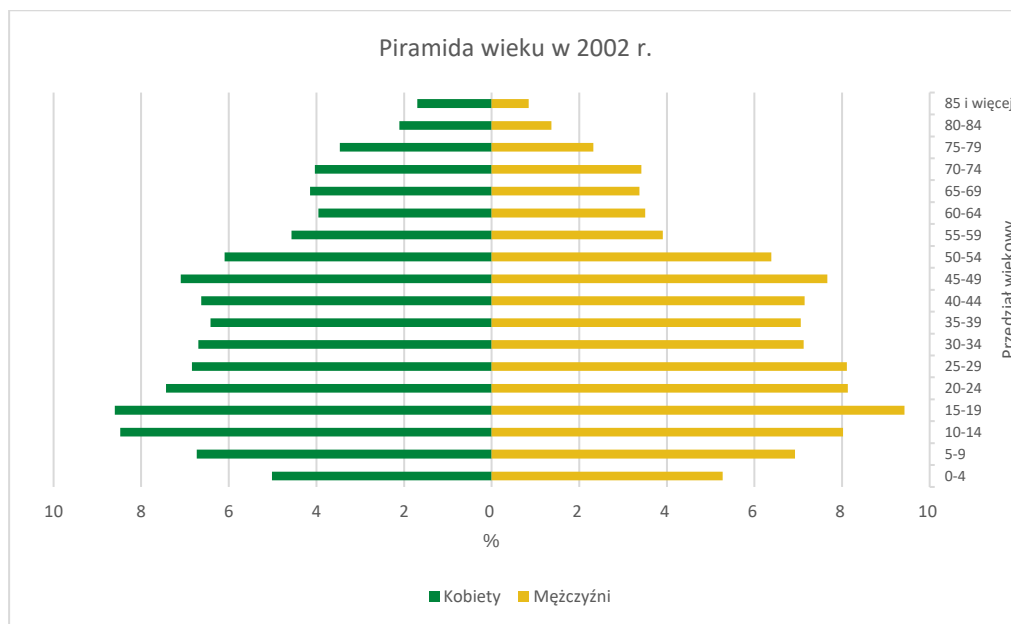
Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Główny Urząd Statystyczny, w gminie Blizanów w latach 2002-2022 doszło do wymiany pokoleniowej ludności. W 2002 r. najliczniejszymi grupami były osoby w wieku od 10 do 29 lat oraz od 40 do 49 lat. Na piramidzie wieku widoczne są właśnie te dwa wyższe demograficzne w gminie, następujące po sobie co około 25 lat. Osoby z drugiego wyżu stanowią w większości potomstwo osób z pierwszego. Jest to klasyczne zastępowanie pokoleń bez większego wpływu migracji na ten stan – niemal niezmienna liczba ludności w przeciągu ponad 20 lat. Ponadto pomiędzy wyżami demograficznymi widać niewielki spadek liczebności ludności. U osób w podeszłym wieku uwidacznia się różnica w liczbie ludności ze względu na płeć - zdecydowanie uwydatnia się wskaźnik feminizacji. Piramida wieku, w której podstawa jest najszerza i zwęża się wraz z wiekiem oznacza społeczeństwo rozwijające się, w którym jest „rezerwa” w najmłodszych przedziałach wiekowych.

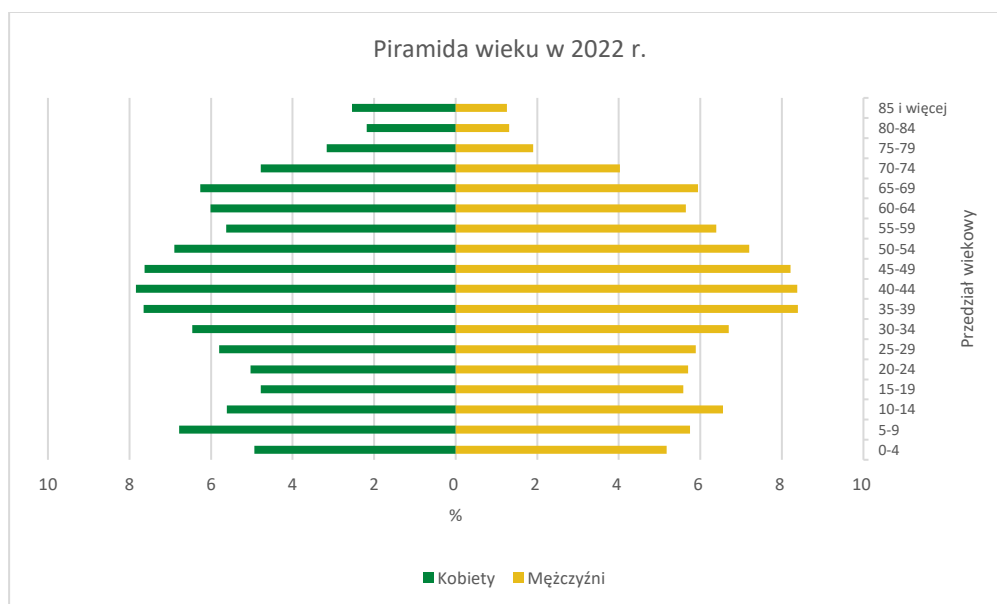
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Blizanów w 2002 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Piramida wieku z 2022 r. przedstawia nieco inną sytuację demograficzną gminy Blizanów. Dominują osoby w wieku 35-54, czyli osoby będące szczytem demograficznym na początku XXI wieku, widocznym na poprzedniej piramidzie z 2002 r. Zaznacza się drugi niewielki skok liczby ludności w wieku od 5 do 14 lat. Są to w większości dzieci osób z wyżu demograficznego. Jednakże widać, że tych osób jest znacząco mniej i nie zrekompensują starzejących się, najbardziej licznych roczników. Oznacza to, że nie nastąpi wymiana pokoleniowa i społeczeństwo gminy Blizanów będzie się dalej starzeć, a w dalszej konsekwencji wyludniać.

Wykres 4. Piramida wieku mieszkańców gminy Blizanów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Gmina Blizanów pod kątem ludnościowym prawdopodobnie osiągnęła już swój maksymalny poziom. Powyżej przedstawione dane pozyskane z GUS pozwalają postawić tezę, iż z biegiem lat liczba ludności gminy zacznie się stopniowo zmniejszać. Średni wiek mieszkańca będzie wzrastał, powodując starzenie się społeczeństwa. Będzie postępować zmniejszanie się liczby osób mogących podjąć pracę, a zwiększy liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to, że znacząco będzie maleć zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, a także na nowe miejsca w pracy w gminie i w konsekwencji nie osłabną czynniki wpływające na rozwój struktury osadniczej i przestrzennej gminy.

3.5.2. System powiązań przyrodniczych

Ukształtowanie terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym, gmina Blizanów położona jest w megaregionie Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Niziny Środkowopolskiej, makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej oraz w dwóch mezoregionach: Wysoczyzny Kaliskiej oraz Równiny Rychwalskiej.

Obszar Wysoczyzny Kaliskiej obejmuje większość gminy i charakteryzuje się niewielkimi różnicami w rzeźbie terenu. Jest to wysoczyzna morenowa płaska, znajdująca się na wysokości od 110 m n.p.m. do 130 m n.p.m. Morena ta jest poprzecinana niewielkimi dolinami nieckowatymi o szerokości od 50 do 100 m. Kilka dolin jest mocno wciętych w wysoczyznę morenową i oddzielonych skłonem o wysokości do 10 m i spadkach w granicach 10%.

Drugą jednostką morfologiczną jest Równina Rychwalska. Położona jest w północnej części gminy Blizanów. Jest to rozległa i płaska terasa erozyjno-akumulacyjna. W jej obrębie położone są doliny nieckowate – wąskie i płytkie zagłębienia w powierzchni terenu. Rzeka Bawół w północno-zachodniej części gminy wytworzyła rozległą płaskodenną dolinę. Na terasie erozyjno-akumulacyjnej występują wydmy. Tworzą one garby o długości przekraczającej 1 km i wysokości rzędu 10 m. Mniejsze wydmy posiadają wysokość od 3-5 m.

Na terenie gminy Blizanów widoczne są także formy morfologiczne antropogenicznego pochodzenia. Wynikają one z eksploatacji złóż piasków i glin.

Generalnie, rzeźba terenu na obszarze gminy ze względu na niewielkie różnice wysokości sprzyja rozwojowi rolnictwa, a także lokalizacji infrastruktury drogowej oraz technicznej.

Warunki geologiczne

Głębsze podłoże badanego terenu budują utwory górnej kredy, składające się z margli. Strop tych utworów występuje na głębokości ok. 130-150 m. Na tychże utworach występują osady trzeciorzędu. W spągu są to ilaste utwory miocenu z przewarstwieniami piasku i warstewkami węgla brunatnych. Miąższość tych utworów wynosi około 30-50 m. Stropowa warstwa trzeciorzędu to iły pstry plioceńskie. Miąższość tych iłów wynosi 20-40 m. Iły plioceńskie na znacznej części terenu przykryte są czwartorzędem. Jedynie na obszarze w rejonie wsi Grodzisko-Janków iły trzeciorzędowe występują bezpośrednio pod glebą.

Utwory czwartorzędowe składają się w głównej mierze z glin morenowych. Ich miąższość wynosi około 20-40 m. Terasa erozyjno-akumulacyjna w północnej części terenu zbudowana jest z utworów piaszczystych czwartorzędu o miąższości kilkunastu metrów. Wydmy znajdujące się w północnej części

gminy zbudowane są z piasków. Dolina rzeki Prosny wypełniona jest utworami czwartorzędu - głównie piaskami w spągu i madami w stropie, natomiast w dolinie rzeki Bawół występują utwory piaszczyste.

Hydrologia

Przez gminę Blizanów przepływają dwie rzeki: Prosna oraz Czarna Struga (Bawół). Na terenie gminy brak jest jezior i innych większych zbiorników wodnych. Wody stojące to nieliczne stawy i większe wyrobiska poeksploatacyjne, np. w rejonie Bolmowa. Podmokłości występują jedynie okresowo na łąkach w dolinie Prosny i rzeki Bawół.

Ze względu na małą zasobność wodną utworów czwartorzędowych, na terenie gminy występują częste niedobory zasobów wodnych. Szczególnie widoczne jest to latem, w czasie najintensywniejszego okresu wegetacyjnego roślin.

Wody opadowe z terenu gminy odprowadzane są w większości przez drobne ciekі, strumienie i rowy melioracyjne bezpośrednio do Prosny. Większość cieków prowadzi wody jedynie okresowo.

Pod względem wód podziemnych, na terenie gminy Blizanów występują poziomy wodonośne:

- ➡ Kredowo-jurajski – obejmuje obszar całej gminy
- ➡ Trzeciorzędowe – obejmuje swym zasięgiem prawie całą gminę z wyjątkiem fragmentów południowo-wschodnich (rejon Warszówki i Pawłówka)
- ➡ Czwartorzędowe – głównym zbiornikiem wód w utworach czwartorzędowych jest obszar doliny Prosny. Związane z nią zasoby wód podziemnych zaliczone zostały do obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP). Są to zbiorniki o charakterze otwartym, a więc łatwym do zanieczyszczenia

Szata roślinna

Głównymi zasobami roślinności w gminie Blizanów są lasy położone w jej północnej części. Tworzą one zwarty kompleks leśny z terenami leśnymi, znajdującymi się w gminach: Stawiszyn, Gizałki, Grodziec, Zagórow i Pyzdry. Na terenie gmin: Grodziec, Zagórow i Pyzdry lasy te wchodzi w skład Pyzdrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Lasy na terenie gminy Blizanów składają się głównie z siedlisk boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Siedliska wilgotne występują rzadko. Bór świeży zajmuje ok. 90% powierzchni lasów. Dominującym gatunkiem są sosny, najczęściej w wieku od 40 do 80 lat ze średnio urozmaiconym podszyciem. Sporadycznie pojawiają się jałowce, brzozy, świerki. Runo leśne jest stosunkowo dobrze rozwinięte. Lasy te posiadają walory zdrowotne i estetyczne.

Lasy występujące na wydmach podobne są pod kątem siedliskowym do boru suchego. Nie są one odporne na działalność człowieka i posiadają wysoki stopień zagrożenia pożarowego. Pełnią jednak ważną funkcję – w bardzo dużym stopniu ograniczają przemieszczanie się lotnych piasków.

Małe obszary leśne występują w zachodniej części gminy w sąsiedztwie doliny Prosny. Ich głównym walorem jest atrakcyjne położenie krajobrazowe, na granicy dwóch struktur morfologicznych.

Przyroda i formy ochrony

Na terenie gminy Blizanów oprócz krajowych form ochrony przyrody opisanych w podrozdziale 3.4.2. Formy ochrony przyrody, występują także inne obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- ➡ Parki podworskie w Warszówce, Jarantowie, Brudzewie, Jastrzębnikach i Żegocinie
- ➡ Lasy chronione – niewielkie obszary leśne znajdujące się:
 - ➡ W północnej części kompleksu leśnego w obrębie miejscowości Jarantów oraz wsi Wyganki – pełniące funkcję glebochronne
 - ➡ We wsi Warszówka – pełniące funkcje ochronne dla miasta Kalisz
- ➡ Lasy wodochronne
- ➡ Gleby chronione – wszystkie gleby mineralne klasy I-III oraz wszelkie gleby organiczne podlegają ochronie przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne. Gleby mineralne występują głównie w środkowej i południowej części gminy, natomiast organiczne na obszarze dolin rzek: Prosnę, Bawołu i na terenach bagiennych.

Wyżej opisane elementy środowiska przyrodniczego tworzą system powiązań przyrodniczych na terenie gminy Blizanów. Jego spójność jest ograniczana przez charakterystyczne zagospodarowanie przestrzenne gminy. Główne obszary bogate w elementy środowiska przyrodniczego są zlokalizowane w północnej części gminy (las na wydmach) oraz wzdłuż zachodniej granicy (dolina rzeki Prosną). Centralna i południowa część gminy Blizanów pokryte są głównie polami uprawnymi, poprzecinanymi przez niewielkie miejscowości. Pośród pól, oprócz niewielkich cieków wodnych, brak innych łączników ekologicznych, np. szpalerów drzew, które mogłyby stanowić miejscowe korytarze migracyjne pomiędzy poszczególnymi elementami środowiskowymi na terenie gminy.

Wybitnie rolniczy charakter gminy stanowi barierę dla tworzenia spójnego lokalnego systemu powiązań przyrodniczych. Należy zatem prowadzić działania mające na celu poprawę jakości powiązań i doprowadzić do możliwie największego zintegrowania elementów środowiskowych gminy Blizanów.

Najistotniejsze zasady ochrony środowiska i jego zasobów (powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, krajobrazu i przyrody) zostały zamieszczone w podrozdziale, dotyczącym ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Blizanów.

Rysunek 9. Elementy środowiska przyrodniczego w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne

3.5.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Układ drogowy w gminie Blizanów składa się z dróg: wojewódzkiej nr 442, powiatowych oraz gminnych. Cechą charakterystyczną układu drogowego gminy jest ich położenie. Droga wojewódzka poprowadzona jest południkowo, natomiast drogi powiatowe – równoleżnikowo.

Najważniejszą drogą w gminie Blizanów jest droga wojewódzka nr 442. Jej całkowita długość wynosi ok. 74 km i łączy ona Wrześnię z Kaliszem, co oznacza, że w całości znajduje się w granicach województwa wielkopolskiego. Na terenie gminy znajduje się jej niemal 18-kilometrowy odcinek. Przebiega on od zachodniej granicy gminy w kierunku południowym i na południowym krańcu gminy włącza się w granice administracyjne miasta Kalisza.

Drugą kategorią dróg są drogi powiatowe. Przez gminę Blizanów przebiega 7 dróg powiatowych o łącznej długości ponad 47 km:

- ➡ 4327P w przebiegu Dojutrów – Zduny
- ➡ 4342P w przebiegu Grodzisk – Wyrów
- ➡ 4595P w przebiegu Morawin – Zagorzyn
- ➡ 4598P w przebiegu Blizanów Drugi – Piątek Mały
- ➡ 4599P w przebiegu Wyganki – Witoldów
- ➡ 4600P w przebiegu Pruszków – Warszówka

Łączna długość dróg gminnych wynosi ponad 160 km. Część z nich posiada nawierzchnię asfaltową, jednakże większość nadal pokryta jest nawierzchnią gruntową.

W ostatnich latach w gminie Blizanów, dokonano licznych inwestycji, mających na celu poprawę jakości dróg gminnych, poprzez przebudowę lub rozbudowę całej drogi lub jej nawierzchni:

- ➡ W 2019 roku:
 - ➡ nr 674110P w m. Brudzew
 - ➡ nr 674125P na moście w m. Grodzisk
 - ➡ nr 674132P Wyganki – Żerniki
 - ➡ nr 674152P Pruszków – Pawłówek
 - ➡ nr 674154P w m. Warszówka
 - ➡ nr 674171P w m. Pruszków
 - ➡ w m. Blizanów Drugi (przy Urzędzie Gminy)
 - ➡ w m. Warszówka – osiedle
- ➡ w 2020 roku:
 - ➡ nr 674125P w m. Biskupice
 - ➡ nr 674136P Jastrzębniki - nr 674153P Pokłków
 - ➡ nr 674172P Pawłówek od drogi wojewódzkiej 442 do posesji nr 31
 - ➡ w m. Pruszków ul. Stanisława Lema
 - ➡ w m. Warszówka - osiedle (od posesji nr 92 do 114 i od posesji nr 50A do 71)
- ➡ w 2021 roku:
 - ➡ nr 674104P w m. Dębniatki na odcinku od drogi nr 674175P w kierunku Korabia

- ➡ nr 674146P, 674147P, 674139P w m. Bogucice
- ➡ nr 674160P Piotrów - Pruszków – Zagorzyn
- ➡ nr 674176P ul. W. Reymonta w Pruszkowie
- ➡ w m. Piotrów na odcinku od posesji 122 do 124C
- ➡ w m. Zagorzyn na odcinku od drogi nr 674163P do posesji 58

➡ w 2022 roku:

- ➡ nr 674100P od m. Jarantów do m. Jarantów Kolonia
- ➡ nr 674110P w m. Brudzew (od kościoła do granicy gminy Blizanów)
- ➡ nr 674118P w m. Rychnów i drogi gminnej nr 674144P w m. Romanki
- ➡ w m. Brudzew (na odcinku od drogi gminnej nr 674175P do posesji nr 60)
- ➡ drogi gminnej w m. Szadek
- ➡ w m. Blizanów od cmentarza do skrajni Blizanowskiej
- ➡ w m. Brudzew (od drogi gminnej do posesji nr 43A)
- ➡ w m. Janków Drugi od drogi powiatowej do posesji nr 86A
- ➡ w m. Jastrzębniki (osiedle), m. Pawłówek - ul. Marii Dąbrowskiej
- ➡ w m. Pawłówek - ul. Czesława Miłosa

➡ w 2023 roku:

- ➡ nr 674114P w m. Blizanówek
- ➡ nr 674120P w m. Janków Trzeci
- ➡ nr 674123P i 674129P w m. Skrajnia
- ➡ nr 67135P w m. Kurza
- ➡ nr 674140P w m. Dojutrów
- ➡ nr 674142P i 674143P w m. Żegocin
- ➡ nr 674158P w m. Piotrów
- ➡ nr 674175P w m. Brudzew i drogi gminnej nr 674108P w m. Korab
- ➡ w miejscowości Pawłówek (od posesji 65A do drogi gminnej 674151P)
- ➡ w m. Piskory
- ➡ w miejscowości Pruszków (od drogi gminnej 674161P do działki nr 129/8)
- ➡ w miejscowości Rychnów (od drogi pow. 4599P do posesji 59 i 61)
- ➡ w m. Zagorzyn.

Transport publiczny na terenie gminy Blizanów prowadzony jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu.

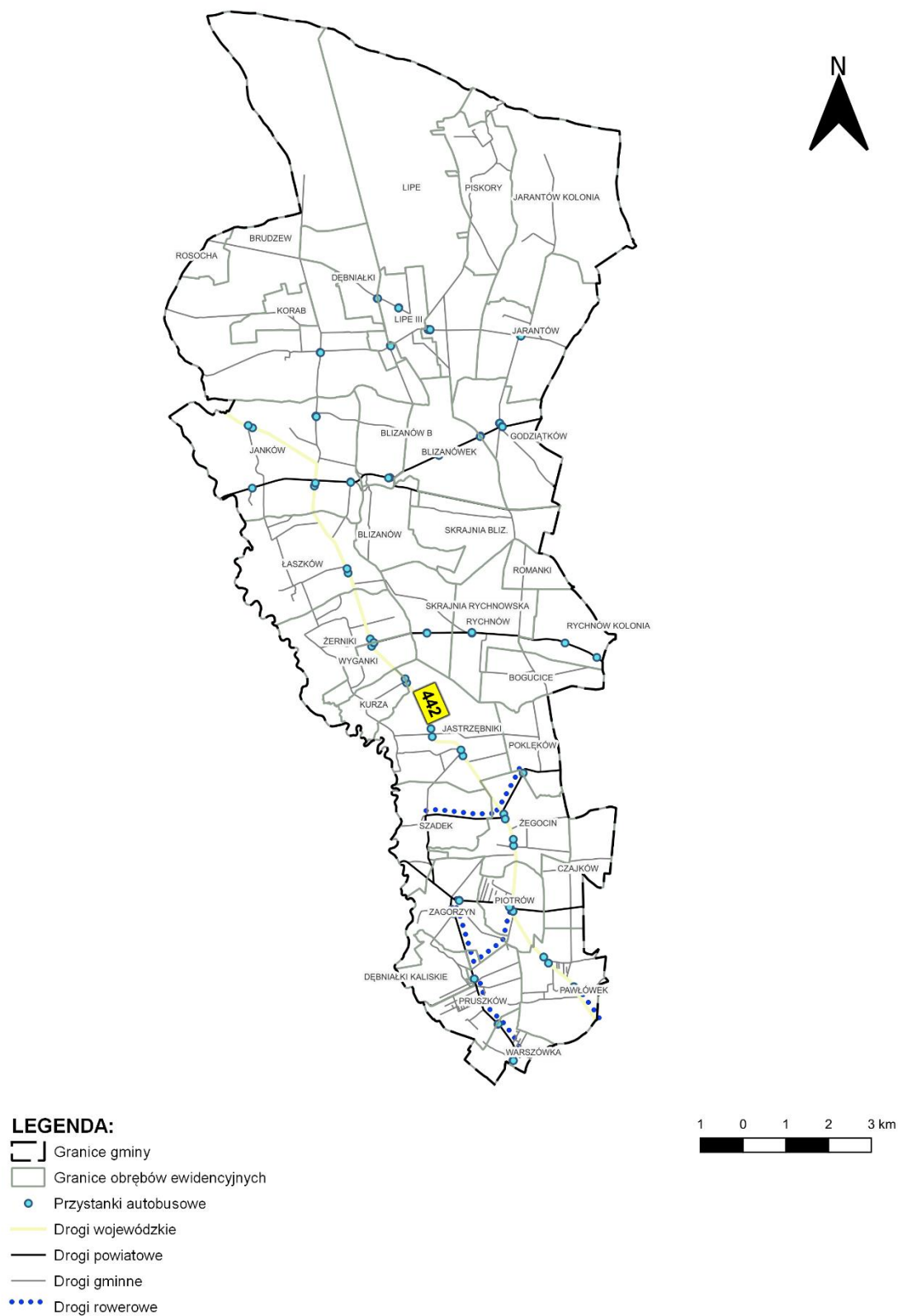
Sieć dróg rowerowych na terenie gminy Blizanów nie jest w wystarczającym stopniu rozbudowana oraz nie ma charakteru ciągłego. Zgodnie z Wielkopolską Bazą Dróg Rowerowych (opracowaną przez Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu), drogi rowerowe występują tylko w południowej części gminy na odcinkach dróg:

- ➡ Szadek – Pamięcin – Poklęków
- ➡ Zagorzyn – Pruszków – Piotrów
- ➡ Pruszków – Warszówka

➡ Pawówek – Kalisz (granica gminy).

Pozostały ruch rowerowy na terenie gminy musi odbywać się na współdzielonych z pozostałymi uczestnikami ruchu drogach.

Rysunek 10. Główne elementy sieci transportowej w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne

3.5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

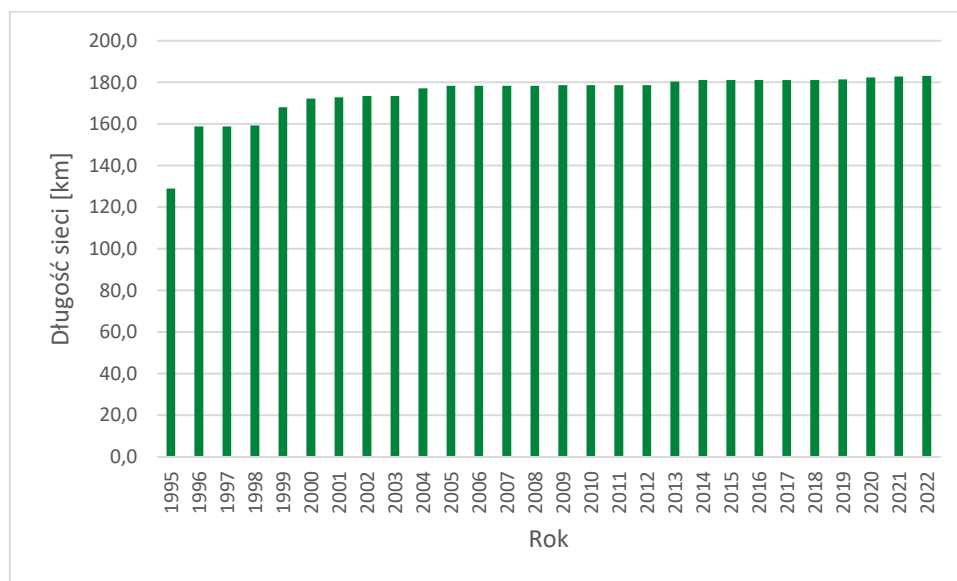
Sieć wodociągowa

Sieci wodociągowe służą doprowadzeniu wody na cele bytowo-gospodarcze dla mieszkańców gminy oraz w celach ochronnych, np. zabezpieczeniu na wypadek wystąpienia zagrożenia pożarowego. Kształt gminy nie sprzyja rozwojowi i centralizacji sieci wodociągowej. Niekorzystne warunki spowodowały wykształcenie osobnych sieci wodociągowych. Aktualnie na terenie gminy występuje sześć wodociągów wiejskich:

- ➡ Wodociąg grupowy Blizanów
- ➡ Wodociąg Jastrzębniki
- ➡ Wodociąg Lipe
- ➡ Wodociąg Pawłówek
- ➡ Wodociąg Rychnów
- ➡ Wodociąg Zagorzyn.

Zmiany długości sieci wodociągowej na terenie gminy Blizanów zostały zaprezentowane na poniższym wykresie (dane GUS). Zauważalny jest dynamiczny wzrost długości sieci w drugiej połowie lat 90-tych. Następnie doszło do zdecydowanego wyhamowania nowych inwestycji infrastrukturalnych, które trwa do dziś.

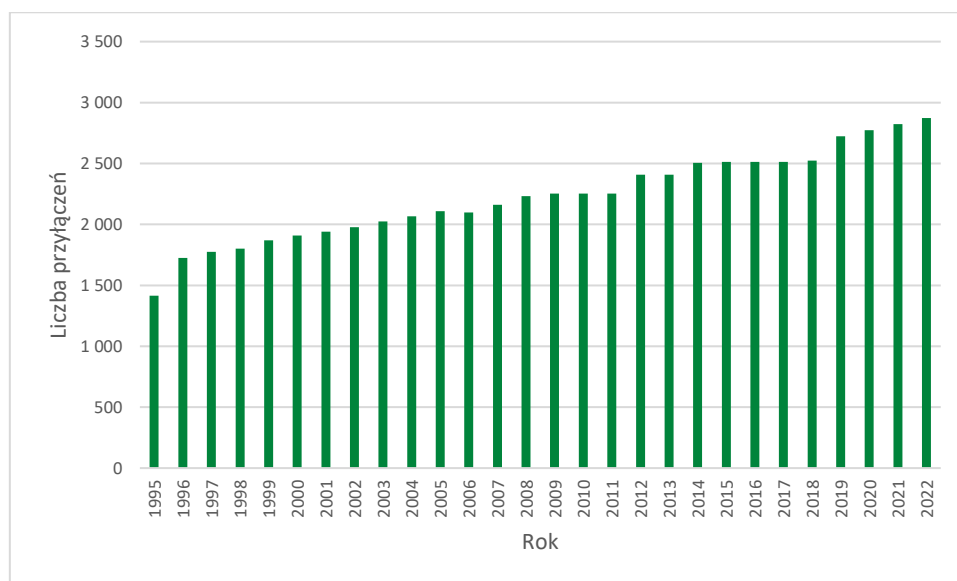
Wykres 5. Długość sieci wodociągowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Znacznie wyraźniejsza dynamika zmian widoczna jest w przypadku przyłączy do sieci wodociągowej nowych budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego. Poniższy wykres obrazuje zmiany w liczbie obiektów przyłączonych do sieci wodociągowej w latach 1995-2022. W przeciągu 27 lat podwoiła się ich liczba i wynosi zgodnie z najnowszymi danymi 2.873 przyłączenia.

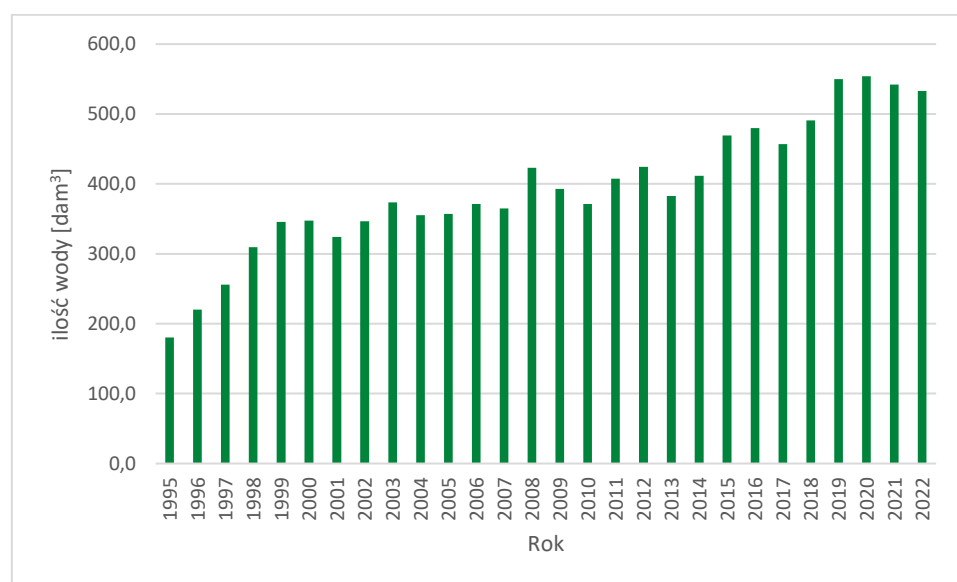
Wykres 6. Liczba przyłączy do sieci wodociągowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Pod kątem zużycia wody w gminie Blizanów sytuacja na przestrzeni lat była bardzo zmienna. Zauważalny jest trend wzrostowy, jednakże w niektórych latach następuje spadek ogólnego zużycia wody. Poniższy wykres prezentuje zużycie wody (dam³) w gminie Blizanów w latach 1995-2022 (dane GUS).

Wykres 7. Zużycie wody w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie gminy funkcjonuje 13 ujęć wody oraz 7 stacji wodociągowych.

Ujęcia wody:

- ➡ Blizanów (dwie studnie)
- ➡ Jastrzębniki (trzy studnie)

- ➡ Lipe (jedna studnia)
- ➡ Pawłówek (dwie studnie)
- ➡ Piotrów (jedna studnia)
- ➡ Rychnów (dwie studnie)
- ➡ Zagorzyn (dwie studnie).

Stacje wodociągowe:

- ➡ Blizanów
- ➡ Jastrzębniki (dwie stacje)
- ➡ Lipe
- ➡ Pawłówek
- ➡ Rychnów
- ➡ Zagorzyn.

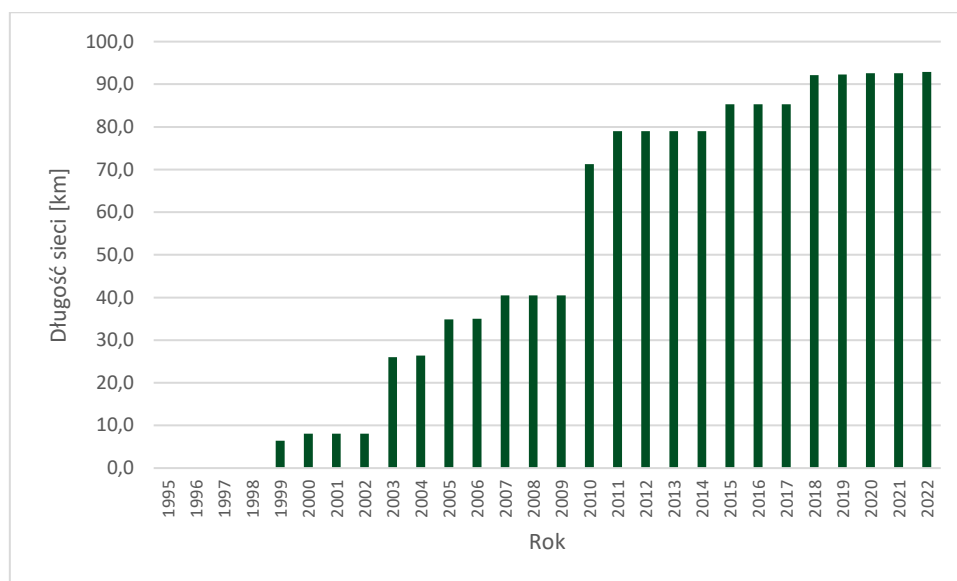
W ostatnich latach dokonano następujących inwestycji w zakresie infrastruktury wodociągowej:

- ➡ Budowa sieci wodociągowej PE160 i obudowa studni głębinowej Piotrów – Pawłówek (2020 r.)
- ➡ Przebudowa studni SUW w m. Pawłówek (2021 r.)
- ➡ Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Jastrzębniki (2022 r.)
- ➡ Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Rychnów (2023 r.).
- ➡ Modernizacja i rozbudowa SUW Zagorzyn (2023 r.).

Sieć kanalizacyjna

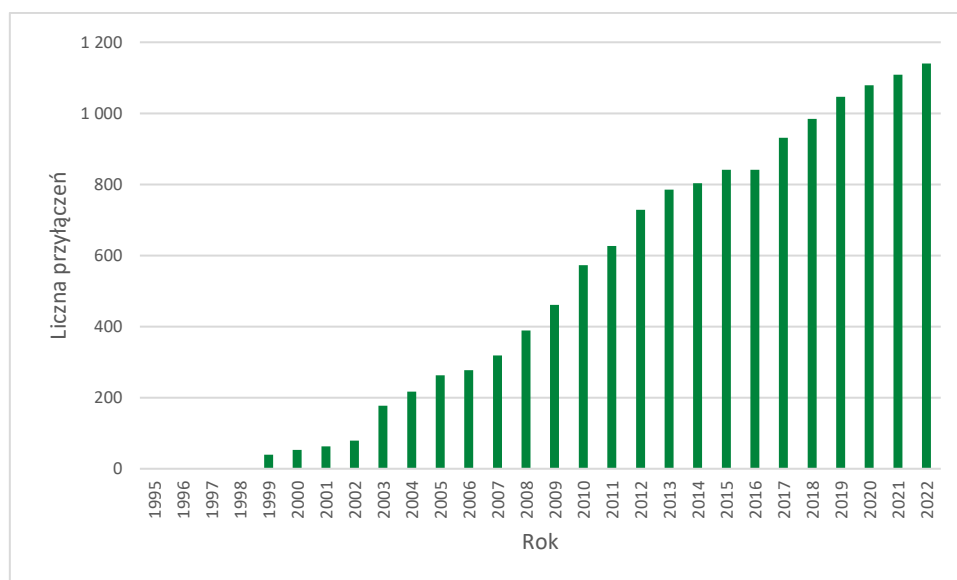
Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Blizanów zaczęła rozwijać się pod koniec ubiegłego wieku. Na przełomie dekad XXI w. zanotowano ogromny wzrost nakładów inwestycyjnych na rozwój tej sieci. Aktualnie łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej w gminie wynosi ok. 93 km. Na terenie gminy znajdują się dwie czynne oczyszczalnie ścieków, w miejscowościach Janków i Zagorzyn.

Poniższy wykres prezentuje zmiany stanu rozwoju sieci na przestrzeni lat.

Wykres 8. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

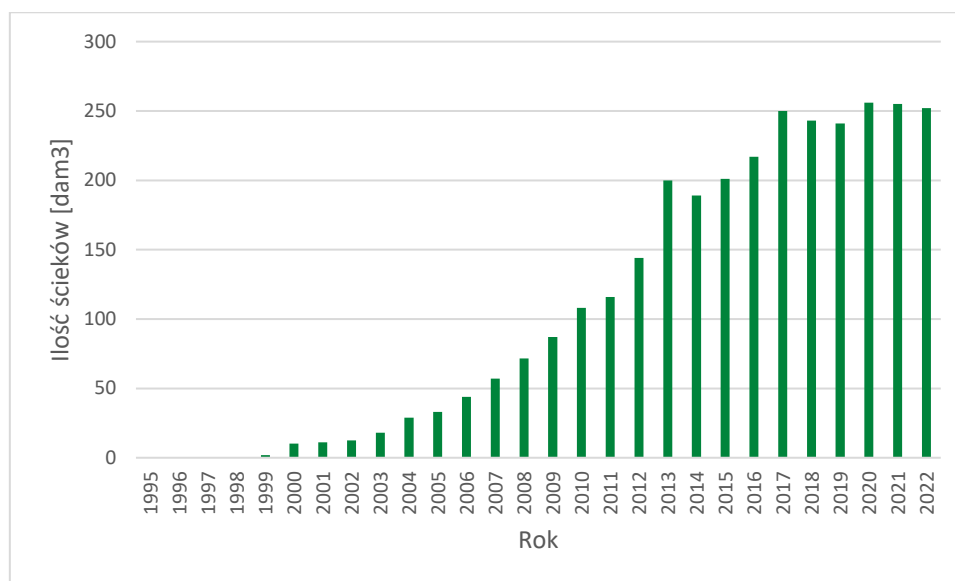
Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W gminie Blizanów od momentu pojawienia się kanalizacji zauważalny jest dynamiczny wzrost nowych przyłączy do sieci. Według najnowszych danych za 2022 r., do sieci było podłączonych 1.140 gospodarstw domowych. Poniższy wykres prezentuje liczbę przyłączy na przestrzeni lat.

Wykres 9. Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Podobnie jak w przypadku zużycia wody w gospodarstwach domowych, ilość odprowadzonych ścieków nie rośnie rok do roku. Do 2012 r. wzrost w zużyciu był nieprzerwany, jednakże po tym czasie zauważalne są spadki i wzrosty zużycia w następujących po sobie latach. Poniższy wykres obrazuje zmiany w generowaniu ścieków bytowych na przestrzeni lat.

Wykres 10. Produkcja ścieków w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W ostatnich latach pod kątem rozwoju infrastruktury kanalizacji ściekowej dokonano modernizacji istniejącej oczyszczalni w Zagorzynie.

Sieć kanalizacji deszczowej

Wody opadowe z terenu gminy są odprowadzane w większości przez drobne ciek, strumienie i rowy melioracyjne bezpośrednio do rzeki Proсны. Większość wymienionych cieków prowadzi wody opadowe jedynie okresowo.

Na terenie gminy niemalże nie istnieje system kanalizacji deszczowej. Występujące szczątkowo w kilku wsiach (Blizanów, Janków, Rychnów) sieci odprowadzają wody deszczowe do rowów melioracyjnych.

Sieć elektroenergetyczna

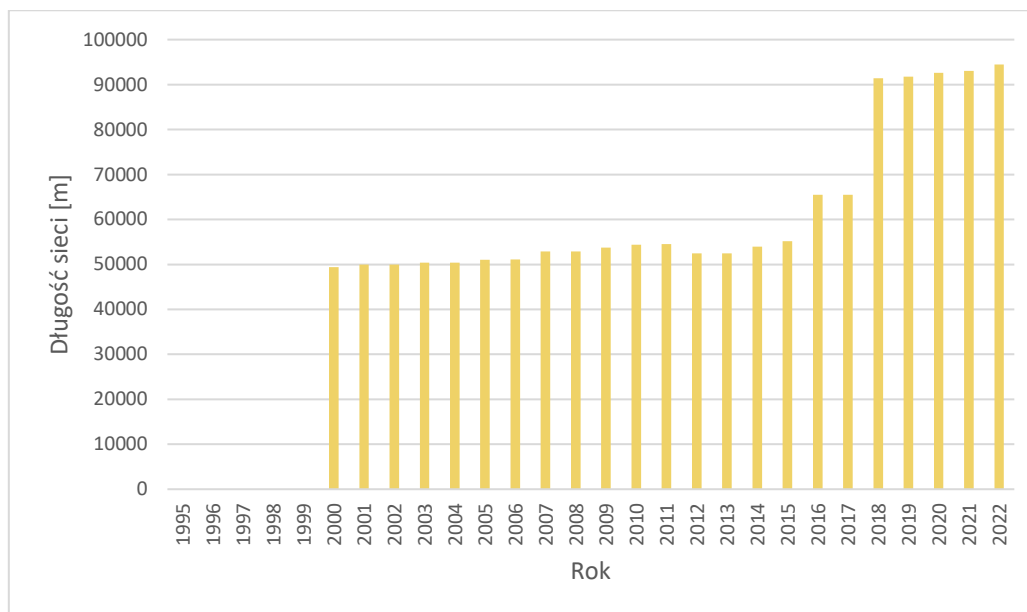
Na terenie gminy Blizanów brak jest Głównego Punktu Przyłączenia. Najbliższy znajduje się w sąsiedniej gminie Stawiszyn – GPZ 110/15kV „Stawiszyn”. Przez gminę przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia – południowo-wschodnia część (miejscowości Czajków, Pawłówek i Warszówka).

Energia elektryczna na teren gminy dostarczana jest poprzez linię e.e. wysokiego napięcia i dalej poprzez linie średniego i niskiego napięcia, rozprowadzane do odbiorców. Dystrybutorem energii na terenie gminy Blizanów jest Energa Obrót, wchodząca w skład Grupy Orlen.

Sieć gazowa

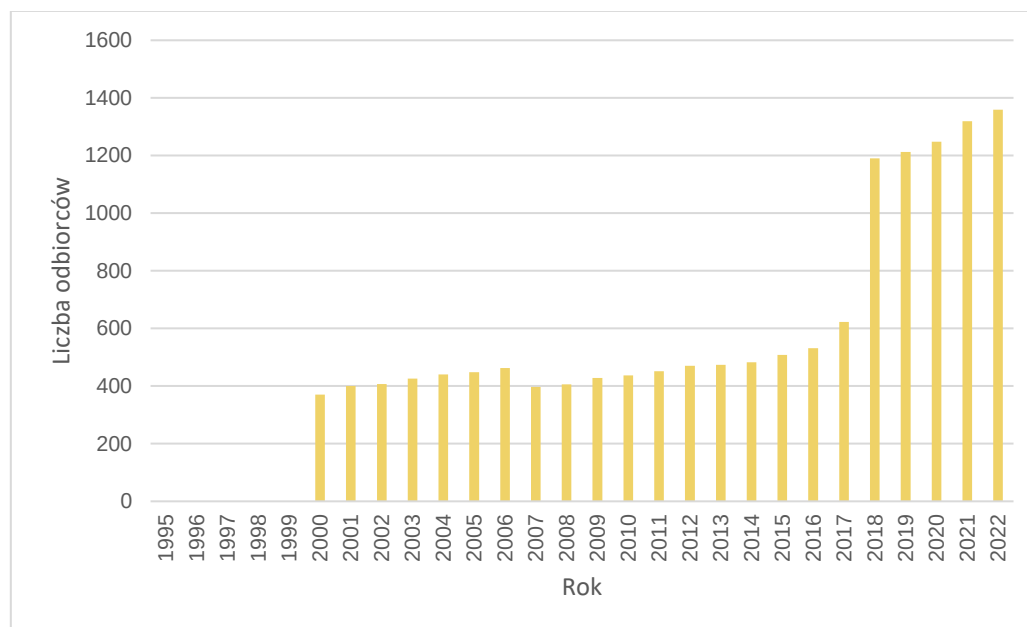
Na przełomie wieków w ramach gazyfikacji w gminie Blizanów pojawiła się sieć gazowa. Gaz doprowadzany jest do miejscowości poprzez sieć gazociągów średniego ciśnienia ze stacji pierwszego stopnia, zlokalizowanej w miejscowości Kokanin - Niedźwiady, położonej na terenie gminy Żelazków.

Całkowita długość sieci gazowej na terenie gminy utrzymywała się na niemal stałym poziomie w latach 2000-2015. Następnie w latach 2015 i 2017 przeprowadzone były dalsze inwestycje, rozbudowujące sieć gazową na terenie gminy. Zgodnie z danymi GUS w roku 2022 łączna długość sieci wynosiła ponad 90 km.

Wykres 11. Długość sieci gazowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Liczba przyłączonych odbiorców do sieci gazowej, licząc od roku 2000 do 2017, wahała się od 400 do 600 punktów przyłączeń. Następnie w roku 2018 zanotowano dwukrotny wzrost liczby odbiorców, spowodowany znacznym rozwojem sieci na terenie gminy Blizanów.

Wykres 12. Liczba przyłączeń do sieci gazowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o przekroju 400 oraz 500 mm i ciśnieniu roboczym 6,4 MPa. Na trasie przebiegu ww. gazociągu obowiązują strefy ochronne.

Gospodarowanie odpadami

Na terenie gminy Blizanów brak jest składowiska odpadów komunalnych. Zgodnie z wykonanymi badaniami fizjograficznymi, w gminie występują tylko nieliczne miejsca, które nadawałyby się na zlokalizowanie tego typu przedsięwzięcia.

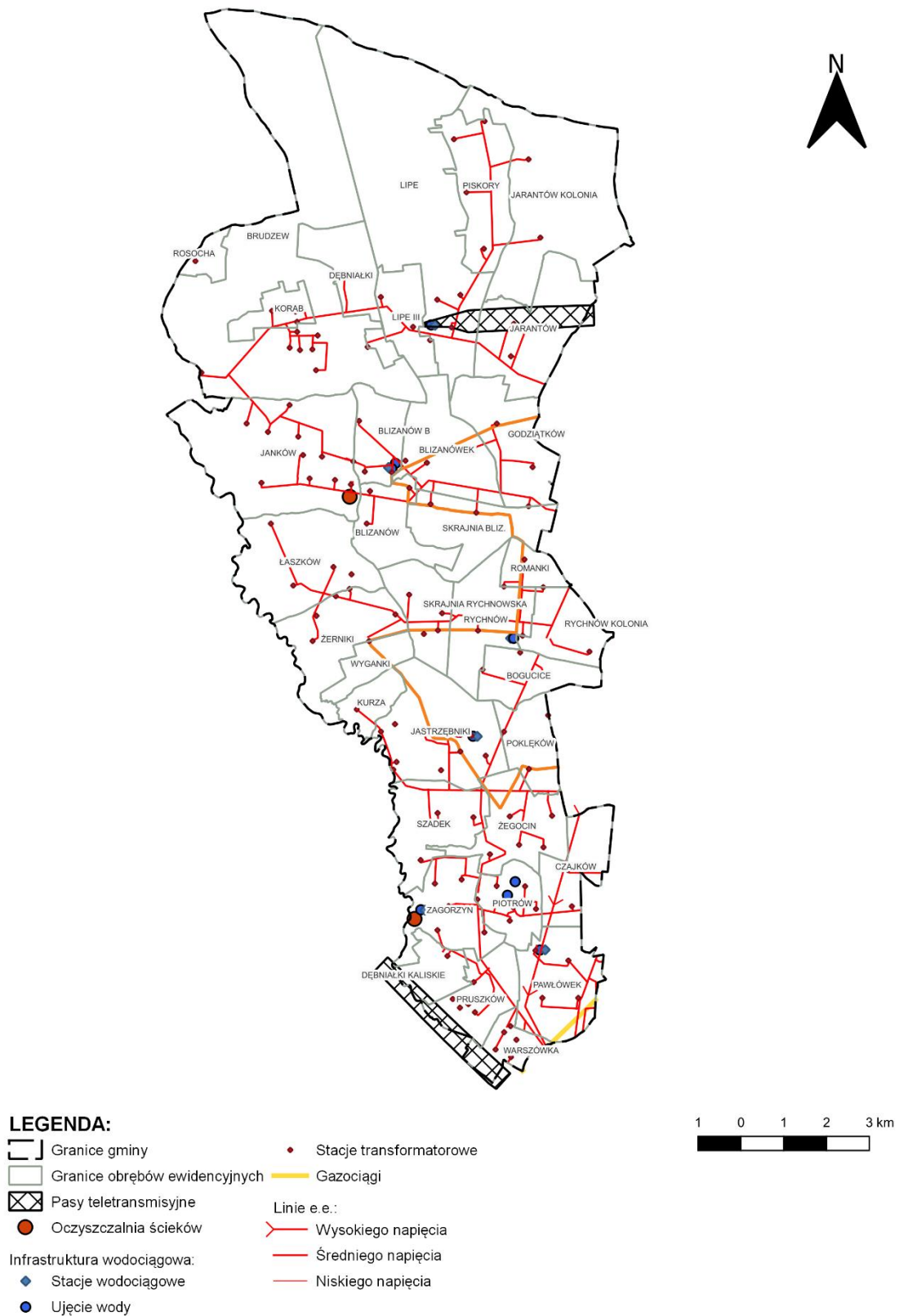
Pasy łączności teleradiowej

Na niewielkim obszarze w południowej części gminy Blizanów, wzdłuż granicy z gminą Gołuchów, znajduje się pas ochronny o szerokości 500 m linii radiowej Poznań - Żerków - Kalisz - Łódź. W pasie tym przesyłane są programy radiofoniczne, telewizyjne i telefonii wielokrotnej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

Na terenie objętym pasem ochronnym obowiązują ograniczenia wznoszenia zabudowy wysokiej. Lokalizację tego typu obiektów należy każdorazowo uzgadniać z Zakładem Radiokomunikacji i Teletransmisji w Poznaniu.

Na terenie gminy działa również lokalna linia radiowa Lipe - Korzeniew. Łączność radiową z nową centralą cyfrową, zainstalowaną w miejscowości Lipe, zapewnia antena kierunkowa o wysokości 7 m, pracująca z mocą promieniowania 1 Wata. Wyznaczono pas ochronny dla tej linii o kącie środkowym wynoszącym 30° i szerokości pasa max. 1 km. W pasie tym, szczególnie w odległości 1 km od miejsca posadowienia anteny, obowiązują ograniczenia wznoszenia zabudowy wysokiej. Lokalizację tego typu obiektów należy każdorazowo uzgadniać z Zakładem Telekomunikacji Kalisz.

Rysunek 11. Główne elementy infrastruktury technicznej w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne

Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Blizanów funkcjonuje 5 szkół podstawowych lub zespołów szkół:

- ➡ Zespół Szkół w Blizanowie
- ➡ Zespół Szkół w Jankowie Pierwszym
- ➡ Zespół Szkół w Piotrowie
- ➡ Rychnowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Młodzieży.

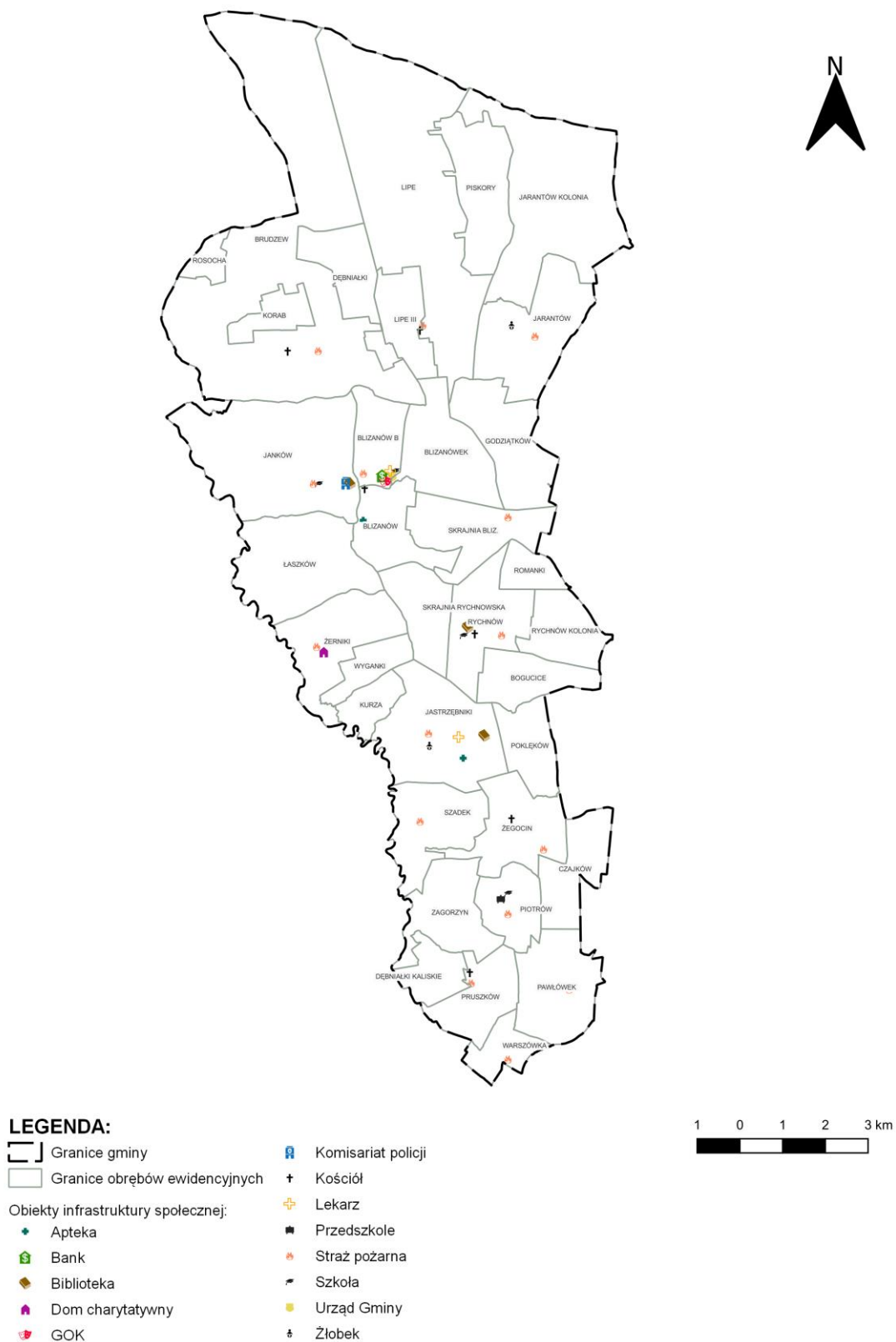
Zgodnie z danymi GUS, w roku 2022 do szkół w gminie Blizanów uczęszczało łącznie 740 uczniów, z czego 655 do szkół prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego oraz 85 do szkół prowadzonych przez organizacje społeczne i stowarzyszenia. Łącznie w szkołach prowadzone są 44 oddziały, a na jedną klasę przypada średnio ok. 17 uczniów. W 2022 r. do przedszkoli w gminie Blizanów uczęszczało 387 dzieci.

Publicznymi służbami porządkowymi w gminie są: Posterunek Policji we wsi Jankowo Pierwsze i straż pożarna – szesnaście jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Blizanów, Janków, Jarantów, Jastrzębniki, Korab, Lipe, Pawłówek, Piotrow, Pruszków, Rychnów, Skrajnia Blizanowska, Szadek, Warszówka, Zagorzyn, Żegocin, Żerniki.

Usługi ochrony zdrowia na terenie gminy Blizanów prowadzone są przez przychodnie oraz apteki. Na terenie gminy brak jest szpitali, zarówno prywatnych, jak i publicznych.

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w miejscowościach Janków Pierwszy, Rychnów (filia), Jastrzębniki (filia), Gminny Ośrodek Kultury w Jankowie Pierwszym.

Rysunek 12. Główne elementy infrastruktury społecznej w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne

3.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Blizanów

3.6.1. Rekomendacja nadrzędna

Aktualny układ przestrzenny gminy Blizanów należy postrzegać jako *genius loci* tej przestrzeni. Nie jest możliwe stworzenie całkowicie spójnej, jednorodnej w swoim obszarze przestrzeni zurbanizowanej, postrzeganej często jako element ładu przestrzennego. Należy dążyć do poszukiwania spójności struktury poprzez uporządkowanie polityki przestrzennej **względem faktycznego sposobu zainwestowania terenu i jego docelowym planowanym charakterem**.

Przy tworzeniu nowych aktów planowania przestrzennego (miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i Planu Ogólnego) lub ich zmian, **rekomenduje się w pierwszej kolejności weryfikację ustaleń dla danego obszaru na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz analizę faktycznego sposobu zainwestowania obszaru**. Zaleca się także, przy sporządzaniu dokumentów planistycznych, analizę powiązań przestrzennych przedmiotowego obszaru z terenami sąsiednimi, przy jednoczesnej syntezy uwarunkowań tego obszaru, jak również łączenia planowania przestrzennego z planowaniem strategicznym w gminie. W konsekwencji należy dążyć do uporządkowania planowanego sposobu zagospodarowania przestrzeni w gminie przy uwzględnieniu istniejącego zagospodarowania, lokalnych uwarunkowań oraz kierunków i zasad, które winny być uwzględniane, by w połączeniu ze strategicznym charakterem tego dokumentu osiągnąć zamierzone cele.

3.6.2. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Rozwój przestrzenny gminy winien nie tylko obejmować elementy antropogeniczne, ale także elementy środowiskowe, obejmujące naturężywioną i nieożywioną. Proces ten nazywany jest zrównoważonym rozwojem. Oznacza to, że zmiany w strukturze przestrzennej, w tym m. in. poprawa warunków życia mieszkańców, rozbudowa infrastruktury, czy tworzenie nowych miejsc pracy muszą być realizowane z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego oraz wszystkich jego elementów.

Głównymi elementami środowiska przyrodniczego, tworzącymi system ekologiczny gminy i podlegającymi ochronie są:

- ➡ Powierzchnia ziemi, w tym ukształtowania terenu
- ➡ Wody powierzchniowe i podziemne
- ➡ Powietrze
- ➡ Krajobraz
- ➡ Przyroda.

Powierzchnia ziemi

Ukształtowanie gminy Blizanów nie jest znacznie zróżnicowane, jednakże w przekroju całej gminy uwidacznia się kilka charakterystycznych obszarów:

- ➡ Wydmę na terenach zalesionych w północnej części gminy
- ➡ Dolinę rzeki Prośny wzdłuż zachodniej granicy gminy
- ➡ Płaski obszar pól uprawnych przecięty poprzecznie przez niewielkie doliny dopływów Prośny.

Na obszarze wydm należy zakazać realizowania działań mogących spowodować degradację i zanikanie wydm, za wyjątkiem rozwoju inwestycji strategicznych, podlegającym odstępstwom. Zaleca się wprowadzenie nowych zalesień ochronnych, redukujących wpływ wiatru na eoliczną degradację wydm.

Obszar rzeki Prośny, jak i sama rzeka wraz z dopływami, narażony jest na niekontrolowany spływ substancji szkodliwych, w szczególności z pobliskich pól uprawnych. W związku z tym zaleca się wprowadzenie działań mających na celu ograniczenia lub też całkowitą eliminację niekorzystnego wpływu działalności rolnej na jakość Doliny Prośny. Zbocza wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych są najbardziej narażone na erozję wodną. Zaleca się wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów w celu ochrony zboczy przed degradacją.

Obszary pól uprawnych, szczególnie tych o najwyższej przydatności do produkcji rolnej, winny zachować swój dotychczasowy charakter. Zmiana przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze powinna odbywać się bezpośrednio przy już istniejącej zabudowie oraz wzdłuż dróg, przy założeniu dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej.

W zakresie przeciwdziałania suszy na terenach rolnych i leśnych istotne jest dostosowanie struktury upraw, użytej technologii i gatunków roślin uprawnych do występującego deficytu wód i zmian klimatycznych. Kluczowe jest realizowanie prac, które wpłyną pozytywnie na rozwój systemów melioracyjnych, aby spełniały funkcję nawadniająco-odwadniającą i przyczyniały się do poprawy stosunków wodnych.

Dla ochrony gleb na całym obszarze gminy należy uwzględnić:

- ➡ uprawę roślin odpornych na zmiany klimatu
- ➡ rozwój systemów małej retencji
- ➡ zachowanie trwałych użytków zielonych oraz zadrzewień śródpolnych oraz wprowadzanie nowych zasadzeń wzdłuż miedz, dróg i cieków wodnych
- ➡ ograniczenie występowania wielkoobszarowych monokultur w uprawach
- ➡ wapniowanie gleb zakwaszonych zwiększających pH gleby
- ➡ stosowanie wsiewek poplonowych i międzyplonowych ścierniskowych
- ➡ zalesianie gruntów o niskich walorach przyrodniczych podatnych na erozję wietrzną oraz o żadnej lub niskiej przydatności rolnej.

Wody powierzchniowe i podziemne

Na terenie gminy Blizanów szczególnej ochrony wymagają tereny zasobowe dla licznych gminnych ujęć wody.

Na terenie gminy najważniejszymi działaniami naprawczymi, dotyczącymi wód powierzchniowych i podziemnych są:

- ➡ likwidacja dopływu ścieków
- ➡ ograniczenie w jak największym stopniu spływów substancji z nawozów rolniczych z pól uprawnych; w tym celu należy stosować w sposób optymalny sztuczne nawozy i środki ochrony roślin
- ➡ pełne skanalizowanie gminy w celu eliminacji niekontrolowanego spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i gruntowych
- ➡ zwiększanie zasobów wodnych
- ➡ działania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie mikro- i małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody
- ➡ rozbudowa systemu melioracji, zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym i innymi przepisami szczególnymi oraz odpowiednie wykorzystanie tego systemu
- ➡ możliwość budowy zbiorników wodnych melioracji szczegółowej na terenach rolnych, a w szczególności na nieużytkach lub gruntach V i VI klasy bonitacji w celu retencjonowania wody na terenach rolnych
- ➡ przestrzeganie przepisów związanych z występowaniem na terenie gminy obszarów służących przepuszczaniu wód powodziowych, zwanych w świetle ustawy Prawo wodne „obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią”
- ➡ zakaz regulacji linii brzegowej cieków wodnych poza niezbędnymi działaniami, związanymi z utrzymaniem wód i sieci melioracyjnej
- ➡ umacnianie linii brzegowych cieków wodnych
- ➡ tworzenie wałów przeciwpowodziowych w miejscach, w których ryzyko wystąpienia powodzi może spowodować szkody w otoczeniu człowieka
- ➡ prowadzenie działań udrażniających przepływ wody
- ➡ budowanie zbiorników retencyjnych, umożliwiających magazynowanie nadmiaru wody, przeciwdziałając pojawianiu się lokalnych podtopień lub powodzi.

Na terenie gminy Blizanów najważniejszymi działaniami ochronnymi, dotyczącymi wód powierzchniowych i podziemnych są:

- ➡ w miarę możliwości dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów do struktur hydrogeologicznych
- ➡ tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych w formie pasów zieleni i zadrzewień
- ➡ kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami

- ➡ tworzenie filtrów biologicznych w postaci zieleni izolacyjnej w pobliżu zbiorników wodnych ograniczających w ten sposób antropopresję.

Powietrze

Głównym problemem, z którym mierzy się społeczeństwo naszego kraju, jest zły stan powietrza atmosferycznego. Przez lata zaniedbań w rozwoju infrastruktury energetycznej, zarówno krajowej, jak i indywidualnej, jakość powietrza w Polsce jest bardzo zła w porównaniu ze średnią wartością w Europie. W związku z tym należy dążyć do jak najszybszej poprawy tego stanu poprzez ograniczanie zanieczyszczeń. Należy stosować do celów grzewczych i technologicznych paliwa, charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, spalane w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, np. nowoczesnych kotłów do spalania paliw stałych, czy biomasy, wykorzystywanie kolektorów ciepła, pomp ciepła oraz indywidualnych źródeł energii pochodzącej z energii słonecznej, czy wiatrowej.

Przy modernizacji, rozbudowie lub budowie nowych obiektów należy korzystać z nowoczesnych technologii, umożliwiających oszczędzanie energii (zarówno elektrycznej, jak i cieplnej) poprzez termomodernizację istniejących obiektów oraz stosowanie izolacji w nowobudowanych obiektach i wprowadzanie rozwiązań, dotyczących budownictwa energooszczędnego i pasywnego.

Również transport drogowy stanowi ogromne źródło zanieczyszczeń, dlatego należy dążyć do:

- ➡ organizacji płynnego ruchu samochodowego na drogach
- ➡ rozbudowę dróg, tworzenie obwodnic
- ➡ popularyzacji ruchu pieszego
- ➡ rowerowego oraz rozwoju transportu publicznego w gminie.

W dokumentach planistycznych powinny znaleźć się ustalenia dotyczące poprawy jakości powietrza i redukcji nagrzewania się podłoża poprzez:

- ➡ pozostawianie niezabudowanych korytarzy, umożliwiających „przewietrzanie” terenów zabudowanych, ułatwiających wymianę powietrza
- ➡ wprowadzanie do obszarów zabudowy terenów zieleni, które miejscowo pomogą oczyszczać powietrze, ale także redukować tworzenie się tzw. wysp ciepła.

Krajobraz

Ochrona krajobrazu gminy Blizanów winna obejmować działania, polegające na świadomym kształtowaniu przestrzeni gminy poprzez eksponowanie obszarów atrakcyjnych krajobrazowo, takich jak: panoramy, osie, punkty i strefy widokowe, czy dominanty. Należy również systemowo włączać je w pozostałą przestrzeń gminy, by tworzyły harmonijną całość i nadawały lub prezentowały charakterystyczny krajobraz gminy Blizanów.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu przyrodniczego terenów gminy Blizanów prowadzone będzie poprzez:

- ➡ Objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed wpływem obcych antropogenicznych elementów, takich jak: turbiny wiatrowe, sieci

infrastruktury technicznej, tablice reklamowe, zabudowa niezwiązana z resztą architektonicznie i gabarytowo.

- ➡ Tereny eksponowane, punkty widokowe i parkowe; należy uatrakcyjnić i usprawnić dostęp poprzez włączenie ich w gminny i lokalny pieszych i rowerowych.
- ➡ Ograniczenie lokalizacji na całym obszarze gminy obiektów, wymagających znacznych przekształceń topografii terenu
- ➡ Obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej należy nadawać formy architektoniczne, które będą harmonizować z otoczeniem i stylem nawiązującym do lokalnej kultury.
- ➡ Nową infrastrukturę techniczną oraz drogową należy prowadzić z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, zapotrzebowaniem na zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną, na których zlokalizowane są obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi.
- ➡ Tereny zielone należy łączyć spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, celem poprawy wizerunku i walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych.

Przyroda

Na terenie gminy Blizanów znajduje się kilka form ochrony przyrody:

- ➡ Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Puszcza Pyzdrska” (PLH300060)
- ➡ korytarze ekologiczne: „Krotoszyn-Pleszew” (północno-wschodnia część) oraz „Dolina Warty” (północna część).

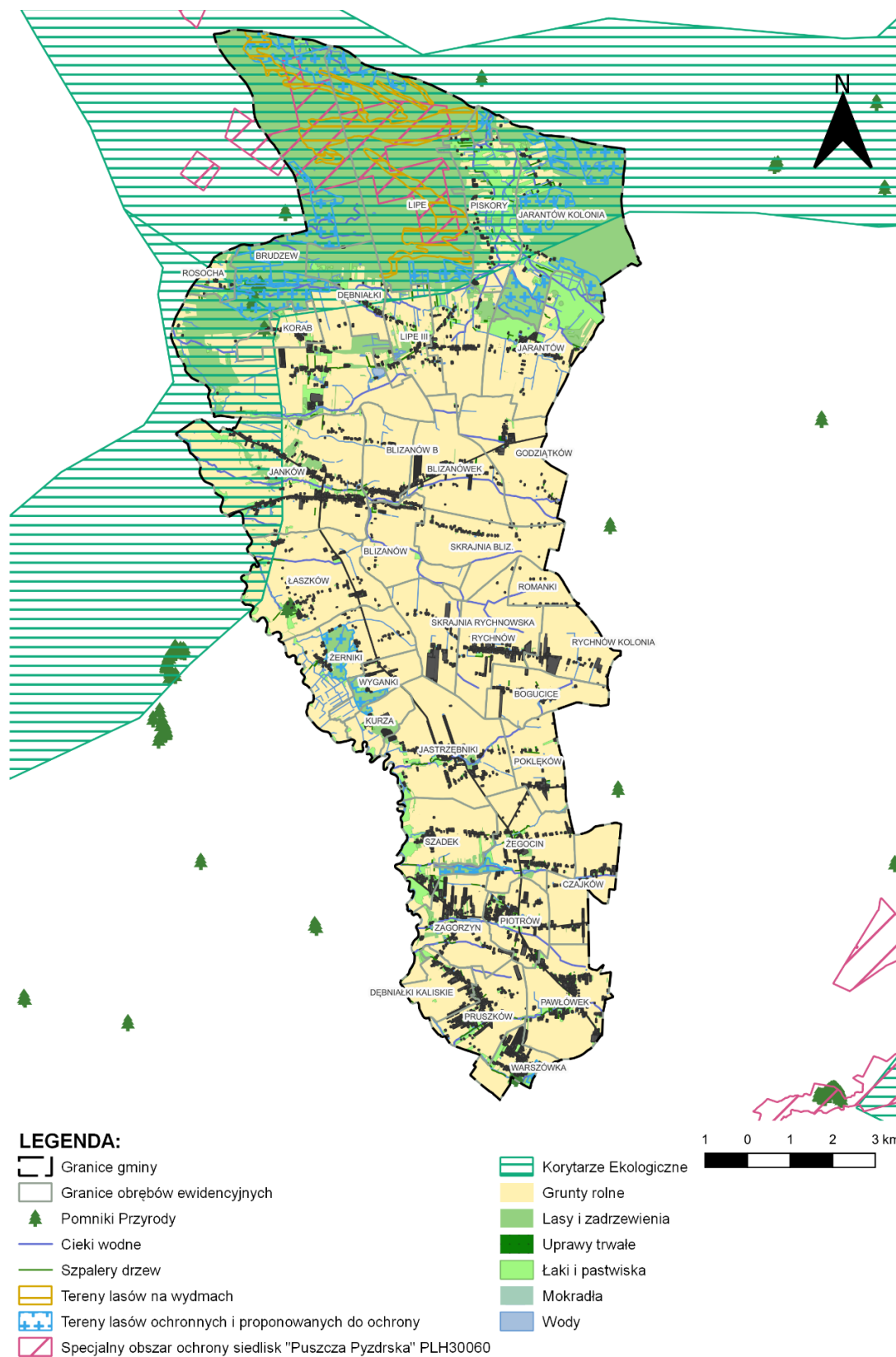
Oprócz obszarowych form ochrony przyrody, w gminie Blizanów znajdują się także pomniki przyrody. Łącznie jest ich 12 i występują w obrębach ewidencyjnych:

- ➡ Brudzew – dęby szypułkowe (4 sztuki)
- ➡ Łasków – dęby szypułkowe (2 sztuki)
- ➡ Warszówka – dęby szypułkowe (6 sztuk).

Dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOOS) „Puszcza Pyzdrska” (PLH300060) ograniczenia w zagospodarowaniu określają plany zadań ochronnych.

Powyżej wymienione formy ochrony przyrody zostały opisane szerzej w podrozdziale 3.4.2. Formy ochrony przyrody.

Rysunek 13. Elementy podlegające ochronie w gminie Blizanów

Źródło: Opracowanie własne

3.6.3. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej**Rys historyczny**

Na terenie gminy Blizanów odnaleziono wiele pozostałości po działalności człowieka, nawet sprzed 10 tysięcy lat.

Z epoki kamienia zachowały się ślady osadnictwa z jej schyłkowego etapu (ok. 8.200 lat p.n.e.). Odnaleziono narzędzia kamienne na wydmach we wsiach: Janków, Jarantów, Szadek, Zagorzyn i Żerniki. Drugą grupą znalezisk z epoki kamienia są te odkryte w południowym skłonie terasy Proсны w miejscowości Warszówka. Należą do nich ślady działalności trzech kultur: ludów kultury ceramiki wstęgowej, kultury pucharów lejkowatych oraz kultury ceramiki sznurkowej.

Z epoki brązu zachowały się ślady działalności kultury przedłużyckiej i trzcinieckiej z okresu 1.700-1.450 lat p.n.e. Pozostałości odnaleziono w miejscowości Żerniki – głównie obiekty kamienne i brązowe. Ślady działalności kultury łużyckiej pod postacią pozostałości osiadłego i rolniczego trybu życia oraz w późniejszym okresie cmentarzysk ciepłopalnych. Osady głównie były zakładane na suchych wydmach z dostępem do wody pitnej.

Epokę żelaza na terenie gminy najliczniej reprezentują znaleziska kultury łużyckiej i pomorskiej. Odkryto ślady cmentarzysk i towarzyszących im skupisk ludzkich, u których zaczęły formować się pierwsze struktury plemienne. Osadę z kultury łużycko- pomorskiej, z jamami mieszkalnymi odkryto na terenach Kurzej. Cmentarzyska kultury pomorskiej zlokalizowano w Jastrzębnikach, Pruszkowie, Wesółkach, Kurzej i Zagorzynie.

Od IV do I w. p.n.e. tereny gminy Blizanów były najeżdżane przez Scytów, a później przez Celtów, co spowodowało zerwanie połączenia handlowego z terenami znad Basenu Morza Śródziemnego. Następnie zauważalny był wpływ rzymski oraz osadnictwa zwartego, czego śladem jest m. in. cmentarzysko. Pozostałościami po okresie wędrówki ludów z wieków od IV do VIII n.e. są cmentarzysko z pochówkami szkieletowymi oraz skarb odnaleziony we wsi Zagórzyn.

Okres średniowiecza w początkowej fazie odznaczył się zanikiem elementów kultury przeworskiej i wyraźnym zacofaniem kulturowym w okresie VI-VII wieku. W wiekach od VII do IX nastąpił wyraźny rozwój gospodarczy, a w wieku X pojawił się system osad wynikający z łączenia się plemion i początku formowania się państwowości na terenie ówczesnej Polski. Od X wieku powstał wokół kaliskiego grodu książęcego szereg osad służebnych, zgrupowanych w Jastrzębnikach, Żernikach, Kucharach, czy Złotnikach. W wieku XII i XIII przez tereny gminy przebiegał szlak łączący Kalisz z Gnieznem i Koninem. Od XIII wieku w źródłach pisanych zaczął pojawiać się Blizanów.

Pomimo pojawienia się bardzo wcześnie osad i grodów na terenie gminy, nie zachowały się ich pierwotne układy planistyczne. Obecny układ przestrzenny miejscowości wynika z powłaszczeniowej parcelacji gruntów rolnych z czasów zaboru rosyjskiego, z drugiej połowy XIX w. Głównie są to wsie rzędowe z zabudową zlokalizowaną wzdłuż jednej głównej drogi. Wsie macierzyste ze starymi założeniami rezydencjonalnymi uzyskały w procesie parcelacji i separacji gruntów chłopskich charakter wsi folwarcznych, z kompleksem dworskim lub folwarcznym usytuowanym na końcu wsi, do których przylega zabudowa zagrodowa, np. Łaszków, Rychnów, Jastrzębniki, Żegocin, Jarantów, Warszówka.

Pod względem zabytkowej zabudowy dominuje architektura rezydencjonalna. Składa się głównie z licznych założeń dworsko-parkowych z okresu XVIII i XIX w. Mniej rozbudowane realizacje dworkowe

przejmują, w sposób wybiórczy i uproszczony, najbardziej zewnętrzne cechy form architektonicznych, ograniczające się najczęściej do detalu i ornamentu. Są to przeważnie, ujęte w proporcje „wielkiego porządku”, wysunięte przed lico fasady, portyki kolumnowe, czy płaskie ryzality z pilastrową dekoracją, na głównej osi frontu; przykładem pałac w Łaszkanie, dworek w Brudzewie, Jarantowie, Jastrzębnikach, Żegocinie, czy Warszówce. Integralnym elementem zespołów rezydencjonalnych są parki. Przy aranżacji parków wykorzystano naturalne walory ukształtowania terenu, czy cieków wodnych w celu stworzenia systemu stawów połączonych jazami, np. Jastrzębniki, Łaszkanie.

Zachowały się nieliczne przykłady tradycyjnej, drewnianej zabudowy zagrodowej, krytej strzechą lub dachówką, pochodzącej z końca XIX lub początku XX w. Konstrukcją nieco młodszą, stosowaną powszechnie na początku XX w, jest konstrukcja szkieletowa z opierzeniem. Nieliczne takie budynki zachowały się w Jastrzębnikach, Jarantowie Kolonii, Godziątkowie i Bolmowie. Budynki mieszkalne sytuowane są w obrębie zagrody frontalnie, kalenicowo w stosunku do drogi. Nie spotyka się wcześniejszego, charakterystycznego, szczytowego ustawienia budynków. Typowa, międzywojenna, murowana zabudowa zagrodowa, wypierana jest przez współczesne budownictwo jednorodzinne, nie nawiązujące lokalizacją, ani formą, czy gabarytami do tradycyjnej.

Do czasów współczesnych zachowało się stosunkowo dużo obiektów zabytkowych, które charakteryzują się dużą wartością historyczną i architektoniczną. Należą do nich: zespoły sakralne, założenia rezydencjonalne lub ich pozostałości, parki założone w sąsiedztwie pałaców oraz pałac (dwór) w Warszówce.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków określa Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Głównymi zadaniami, mającymi na celu ochronę zabytków, są: wpisy do rejestru zabytków, wpisy na Listę Skarbów Dziedzictwa, uznanie obiektu za pomnik historii oraz utworzenie parku kulturowego.

Ustawa ustanawia zadania i obowiązki, które wykonuje gmina, dotyczące opieki nad obiektami zabytkowymi:

- ➡ możliwość utworzenia przez radę gminy parku kulturowego, stanowiącego specyficzną formę ochrony krajobrazu kulturowego gminy, zachowującego wyróżniające się krajobrazowo tereny z zabytkami nieruchomymi, które są charakterystyczne dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej
- ➡ prowadzenie gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych, znajdujących się na terenie gminy i objętych wojewódzką ewidencją zabytków
- ➡ sporządzanie raz na cztery lata gminnego programu opieki nad zabytkami.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego wprowadza się następujące zasady dla obiektów i obszarów, które wpisane są do rejestru zabytków:

- ➡ ochrona wszystkich elementów formy architektonicznej budowli, tj. bryły, kompozycji elewacji, stolarki, zabytkowego wyposażenia i głównych elementów rozplanowania wnętrza obiektu
- ➡ uzyskiwanie pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków w przypadku wszelkich prac budowlanych, renowacyjnych, rewitalizacyjnych, czy konserwatorskich

- ➡ uzyskiwanie pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków w przypadku wykonywania wszelkich prac porządkowych i wycinki drzew, jak również wydzielania nowych działek lub lokalizacji nowych obiektów
- ➡ utrzymanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji architektoniczno-przestrzennej
- ➡ wprowadzanie w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów, wprowadzających ochronę zabytków.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego wprowadza się następujące zasady dla obiektów i obszarów, które wpisane są do gminnej ewidencji zabytków:

- ➡ ochrona wszystkich elementów formy architektonicznej budowli, tj. brył, kompozycji elewacji, stolarki, zabytkowego wyposażenia i głównych elementów rozplanowania wnętrza obiektu
- ➡ uzyskiwanie pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków w przypadku wszelkich prac budowlanych, renowacyjnych, rewaloryzacyjnych, czy konserwatorskich
- ➡ nakaz zachowywania historycznego wyglądu elewacji zewnętrznych (szczególnie frontowych), zachowania lub odtworzenia na podstawie zachowanych elementów, bądź ikonografii detalu architektonicznego, a także układu elewacji oraz kształtu okien
- ➡ nakaz nawiązywania kolorystyką elewacji do historycznych tendencji kolorystycznych, występujących na danym terenie
- ➡ nakaz dostosowywania wyglądu nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, skali i bryły budynków oraz nawiązywania nowoczesnymi formami do lokalnej tradycji architektonicznej
- ➡ zakaz zastosowywania zewnętrznego ocieplania ścian w przypadku budynków z ceglaną elewacją lub dekoracją architektoniczną
- ➡ zakaz lokalizowania obiektów obcych przestrzennie (słupów ogłoszeniowych, reklam wielkoformatowych, masztów) w sposób zakłócający wygląd budynku
- ➡ zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu.

Poniżej zamieszczono zestawienie tabelaryczne zabytków w gminie Blizanów, wpisanych do Wielkopolskiego rejestru zabytków nieruchomych (stan na 30.09.2022 r.).

Tabela 13. Zabytki wpisane do Wielkopolskiego rejestru zabytków nieruchomych

Lokalizacja	Obiekt	Numer rejestru
Blizanów	kościół par. pw. Narodzenia NMP, drewn., 1532, 1760	kl.IV-73/75/54 z 3.06.1954
	dzwonnica, XVIII, drewn.	451/A z 1.02.1969
Brudzew	zespół kościoła parafialnego, 1901-09: - kościół pw. św. Stanisława Kostki - dzwonnica - kostnica - cmentarz kościelny - ogrodzenie z bramą i furtami, mur., - plebania, 1860, 1937	808/Wlkp/A z 14.12.2011
	zespół dworski: - dwór, 1 ćw. XIX - park, 1860	kl.IV-73/74/54 z 3.06.1954 71/Wlkp/A z 23.11.2001
	szkoła	454/A z 1.02.1969 oraz 723/A z 11.09.1969
Jarantów	dwór, 1 ćw. XIX, 1 ćw. XX	460/A z 1.02.1969
Jastrzębniki	zespół dworski, 1 poł. XIX: - dwór, - park,	kl.IV-73/43/54 z 7.06.1954 735 z 20.12.1996
Lipe	kościół pw. św. Stanisława, drewn., 1753, 1897	kl.IV-73/94/54 z 12.06.1954
Łasków	dwór	kl.IV-73/93/54 z 12.06.1954
Pamięcin	kościół par. pw. św. Jana Chrzciciela, drewn., 1727	kl.-IV-73/92/54 z 12.06.1954
Pawłówek	dwór	kl.IV-73/91/54 z 12.06.1954
Piotrów	dwór, 1895	754/A z 7.12.1998
Rychnów	kościół par. pw. Wszystkich Świętych, drewn., 1782	kl.IV-73/89/54 z 12.06.1954
	dzwonnica, drewn., XVIII	477/A z 3.02.1969

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu

Na terenie gminy Blizanów znajduje się jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 14. Stanowiska archeologiczne w gminie Blizanów, wpisane do Wielkopolskiego rejestru zabytków archeologicznych

Dokładność położenia	Nazwa	Obszar AZP	Nr stanowiska	Chronologia	Funkcja	Wykaz dokumentów	Data wpisu
Przybliżony	Jarantów, st. 1	62-38	3	Średniowiecze	grodzisko	1484/A z 1973-10-02, 442/Wlkp/C z 2012-12-10	02.10.1973

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Rejestru zabytków archeologicznych

Zasady ochrony zabytków archeologicznych

Ochroną zabytków archeologicznych są objęte:

- ➡ stanowiska archeologiczne oraz zespoły stanowisk archeologicznych, ujęte w rejestrze zabytków
- ➡ stanowiska archeologiczne oraz zespoły stanowisk archeologicznych, ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

Dla stanowisk oraz zespołów stanowisk archeologicznych wpisane do rejestru zabytków ustala się:

- ➡ zakaz zabudowy i nakaz przeznaczenia ich pod tereny rolne, nieużytki lub tereny zieleni naturalnej
- ➡ zakaz prowadzenia wszelkich inwestycji budowlanych
- ➡ zakaz nasadzeń
- ➡ zakaz niwelacji terenu
- ➡ nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prace porządkowe prowadzone w ich obrębie.

Zasady ochrony dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy Blizanów brak jest wartościowych dóbr kultury współczesnej, które mogłyby być wskazane do objęcia ochroną.

Rysunek 14. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Blizanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Instytutu Dziedzictwa

3.6.4. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Wyznaczone zostały cztery główne strefy funkcjonalne, określające dalszy rozwój poszczególnych obszarów gminy Blizanów:

- ➡ Strefa rolnicza i mieszkaniowa
- ➡ Strefa rolnicza i obsługi rolnictwa
- ➡ Strefa leśna i wypoczynkowa
- ➡ Strefa korytarza ekologicznego Doliny Prosnicy.

Strefa rolnicza i mieszkaniowa

Znajduje się w południowej części gminy, przy granicy z Kaliszem. Stanowi obszar silnie zabudowany, głównie zabudową mieszkaniową oraz zagrodową. Pełni funkcję „sypialni” dla Kalisza oraz zaplecze rezerwy terenowej dla inwestorów, chcących lokalizować swój biznes w pobliżu dużego ośrodka miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym.

W celu eliminacji konfliktów funkcjonalnych oraz przestrzennych należy czytelnie rozdzielać obszary możliwe pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej oraz produkcyjnej. Umożliwi to jednoczesny rozwój terenów mieszkalnych oraz produkcyjnych, zarówno pod kątem rolniczym, jak i innych gałęzi przemysłu i usług.

Strefa rolnicza i obsługi rolnictwa

Jest to największa strefa na obszarze gminy, obejmująca jej centralną część. Głównymi funkcjami przestrzeni w tej strefie winny być: produkcja rolna, rolnicze użytkowanie terenów otwartych oraz zabudowa mieszkaniowa, w tym zagrodowa. Zakłada się także, w przypadku zaniku gospodarstw rolnych, przekształcanie zabudowy zagrodowej na funkcje produkcyjne oraz usługowe, dostosowane charakterem oraz oddziaływaniem do sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej. Ponadto, na obszarze gruntów rolnych umożliwia się lokalizowanie obiektów, służących uprawie roślin i działalności przetwórczej rolno-spożywczej. Wszelka nowa zabudowa winna być lokalizowana w najbliższym sąsiedztwie dróg publicznych, a także infrastruktury technicznej.

Dodatkowo, na terenach otwartych gruntów rolnych dopuszcza się lokalizację urządzeń OZE, szczególnie elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych, w pierwszej kolejności na gruntach o niskiej przydatności rolniczej.

Strefa leśna i wypoczynkowa

Obejmuje ona północną część gminy, pokrytą głównie lasami, łąkami oraz zabudową mieszkaniową i zagrodową w południowej części strefy. Tereny objęte strefą charakteryzują się wysoką atrakcyjnością krajobrazową i rekreacyjną. Dalszy rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na rozbudowę oferty wypoczynkowej poprzez lokalizowanie funkcji letniskowej, a także poprzez przekształcanie nieużytkowanej zabudowy zagrodowej. Nowa zabudowa winna być lokalizowana tylko w bezpośrednim sąsiedztwie dróg oraz z dostępem do infrastruktury technicznej. Umożliwia się także tworzenie kąpielisk na istniejących zbiornikach wodnych we wsiach Jarantów-Kolonia i Piskory, a także urządzenie na terenie pokopalnianym w miejscowości Bolmów.

Nieużytkowane tereny rolne należy sukcesywnie doleślać, podnosząc jakość środowiska i krajobrazu.

W całej strefie obowiązuje zakaz lokalizowania przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem infrastruktury liniowej o znaczeniu ponadlokalnym w przypadku, gdy jest to uzasadnione lokalizacyjnie.

Strefa korytarza ekologicznego Doliny Prosnys

Strefa obejmuje tereny wzdłuż rzeki Prosnys, stanowiące zachodnią granicę gminy. Głównym zadaniem tej strefy jest określenie zasad chroniących cenne obszary przyrodnicze w sąsiedztwie rzeki, tj. działania mające na celu poprawę jakości wód rzeki oraz ochronę przed szkodliwym i niekontrolowanym wpływem niebezpiecznych substancji, szczególnie z pól uprawnych i terenów produkcyjnych, a także ochronę zasobów wód podziemnych. W związku z tym zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem infrastruktury liniowej o znaczeniu ponadlokalnym w przypadku, gdy jest to uzasadnione lokalizacyjnie.

W powyższych strefach dominują następujące rodzaje zabudowy i zagospodarowania terenu:

- ➡ Strefa rolnicza i mieszkaniowa:
 - ➡ mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna
 - ➡ zagrodowa
 - ➡ usługowa
 - ➡ produkcyjna, w tym produkcji rolniczej
- ➡ Strefa rolnicza i obsługi rolnictwa:
 - ➡ zagrodowa
 - ➡ produkcyjna
 - ➡ produkcji rolniczej
 - ➡ mieszkaniowa
- ➡ Strefa leśna i wypoczynkowa:
 - ➡ letniskowa
 - ➡ zagrodowa, w tym rozproszona - agroturystyczna
 - ➡ usług turystycznych i rekreacyjnych
 - ➡ zagrodowa – agroturystyka
 - ➡ mieszkaniowa jednorodzinna
- ➡ Strefa korytarza ekologicznego Doliny Prosnys:
 - ➡ zagrodowa
 - ➡ produkcyjna – ekstensywna
 - ➡ zagrodowa – agroturystyczna
 - ➡ mieszkaniowa.

Głównymi czynnikami wpływającymi na dalszy rozwój struktury przestrzennej i zabudowy w gminie są:

- ➡ istniejące zagospodarowania, głównie istniejąca zabudowa oraz układ drogowy, które determinują utrzymanie ciągłości funkcji i rozrastanie się zabudowy wzdłuż korytarzy transportowych

- ➡ czynniki pochodzenia zewnętrznego, tj. migracja ludności do i z gminy, bliskość Kalisza, zainteresowanie inwestorów rozwijaniem działalności w gminie (szczególnie w południowej części)
- ➡ uwarunkowania środowiskowe – ograniczające w dużym stopniu rodzaj i intensywność zabudowy w północnej części gminy (głównie zabudowa ekstensywna – mieszkaniowa i letniskowa) oraz wzdłuż doliny Rzeki Prośny – redukowanie oddziaływania działalności człowieka na środowiskowe walory Doliny
- ➡ płaski, o wysokojakościowych glebach, wybitnie rolniczy obszar środkowej gminy, zajmujący największą jej część, wpływający na użytkowanie większości terenu jako tereny rolne z zakazem zabudowy lub lokalizacją wielkopowierzchniowych szklarni do uprawy warzyw i owoców.

Aktualnie widoczne jest zdecydowanie nierównomierne zagospodarowanie przestrzenne gminy, szczególnie pod kątem zabudowy. Zlokalizowana jest ona pasowo, horyzontalnie wzdłuż głównych dróg w gminie i przeplata się z obszarami rolniczymi. Z kolei obszary rolnicze charakteryzują się rozproszoną zabudową mieszkaniową i zagrodową w formie chaotycznie zlokalizowanych siedlisk rolniczych. Wymagają one doprowadzania infrastruktury, zarówno drogowej, jak i technicznej. W ramach działań naprawczych winno się w pierwszej kolejności rozwijać zabudowę wokół siedlisk, tworząc niewielkie osady rolnicze lub osiedla mieszkaniowe.

Zgodnie z wieloletnimi danymi, pochodzącymi z Głównego Urzędu Statystycznego, widoczna jest stabilna sytuacja ludności gminy Blizanów pod kątem jej liczby. Na podstawie aktualnie dostępnych danych do roku 2022 r. w podrozdziale 3.5.1. została przedstawiona i szerzej omówiona dynamika zmian w liczbie ludności w latach poprzednich.

Biorąc pod uwagę zakres lat 2012-2022, średnioroczny współczynnik tempa wzrostu populacji w gminie Blizanów wyniósł zaledwie 0,48 %. Współczynnik został obliczony według poniższego wzoru:

$$T = \left(\sqrt[t]{\frac{L_t}{L_0}} - 1 \right) * 100,$$

gdzie:

T – średnioroczny współczynnik tempa zmiany liczby ludności wyrażony w %

L₀ – liczba ludności w pierwszym analizowanym roku

L_t – liczba ludności w ostatnim analizowanym roku

t – liczba analizowanych lat.

Przyjmując dotychczasowy średnioroczny współczynnik tempa zmian liczby ludności, populacja gminy Blizanów w 2034 r. wyniesie 10.742 osób, natomiast w 2040 r. – 11.279, przy liczbie ludności równej 10.132 w roku 2022.

Główny Urząd Statystyczny udostępnia także dane prognozowanej liczby ludności z dokładnością do gmin. Zgodnie z „Prognozą ludności dla gmin na lata 2023-2040”, prognozowana liczba ludności w gminie Blizanów w 2034 r. ma wynieść 10.447 mieszkańców, natomiast w 2040 r. – 10.471.

Zgodnie z danymi GUS, dotyczącymi populacji Polski, liczba ludności w kraju rokrocznie będzie spadać. Spadek oczywiście nie będzie równomierny dla każdego regionu, czy gminy. Spora część gmin, szczególnie duże miasta i obszary zlokalizowane wokół większych ośrodków miejskich, będą

utrzymywać stały wzrost liczby ludności lub dojdzie do zatrzymania dynamiki zmian. Zgodnie z powyższymi danymi, taką gminą utrzymującą niemalże taką samą liczbę ludności będzie gmina Blizanów.

Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową

Zgodnie z danymi pochodzącymi z GUS, zestawionymi dla lat 2012, 2022 i 2032 w poniższej tabeli, zauważalnych jest kilka trendów:

- ➡ Średnia powierzchnia mieszkania w gminie Blizanów wzrosła w ciągu 10 lat o niecałych 5 m².
- ➡ Liczba mieszkań na 1.000 mieszkańców gminy wzrosła o około 26.
- ➡ Średnia powierzchnia mieszkania, przypadająca na jednego mieszkańca gminy, wzrosła o 4,2m².
- ➡ Całkowita powierzchnia mieszkań w gminie wzrosła o ponad 20%.

Tabela 15. Dane dotyczące mieszkań w gminie Blizanów

Rok	Średnia powierzchnia mieszkania [m ²]	Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	Całkowita powierzchnia mieszkań [m ²]	Średnia powierzchnia mieszkania na jednego mieszkańca [m ²]
2012	106,9	266,8	275.226,88	28,5
2022	111,6	292,7	330.965,02	32,7
2032	115,6	318,3	382.681,81	36,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Przy zachowaniu dotychczasowych trendów w zmianie wyżej zestawionych wartości, zostały one określone orientacyjnie dla roku 2032.

Zgodnie z danymi powyżej, dotyczącymi prognozowanej zmiany liczby ludności, a także zmian w charakterystyce mieszkań, pomimo niewielkiego wzrostu populacji gminy, zapotrzebowanie na nowe mieszkania będzie nieproporcjonalnie większe, a wynikać to będzie z powodu lepszej jakości warunków mieszkaniowych, obejmujących wielkość powierzchni mieszkań, przypadających na jedną osobę. Oznacza to, że należy zapewnić nowe tereny pod przyszłą zabudowę mieszkaniową, co pociągnie za sobą także zapotrzebowanie na usługi, a także miejsca pracy. W związku z tym rozwiną się także istniejące oraz pojawią się nowe tereny pod zabudowę usługową i produkcyjną.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową

Dotychczasowe zaplecze usługowe (usługi podstawowe i wyższe) jest niewystarczające i charakteryzuje się dużym rozproszeniem i rozdrobnieniem na obszarze gminy. Oznacza to, że obiekty usługowe znajdują się w niektórych większych miejscowościach i w sposób niedostateczny świadczą usługi dla wszystkich mieszkańców gminy.

Nowe tereny i obiekty usługowe winny być realizowane jako:

- ➡ wydzielone jednorodnie funkcje, dostosowane do otaczającego zagospodarowania, np. usługi turystyczne i rekreacyjne w północnej części gminy, usługi oświatowe, czy przedszkolne pośród gęstej zabudowy mieszkaniowej

- ➡ pełniące funkcję dodatkową lub uzupełniającą inne formy zagospodarowania, głównie dla zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz produkcyjnej,
- ➡ wkomponowane jako niewielkie uzupełnienie funkcji niezwiązanych z zabudową, np. terenów turystycznych, rekreacyjnych, zielonych, cmentarzy,
- ➡ funkcje towarzyszące na terenach komunikacyjnych.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową winno być określone w pierwszej kolejności na etapie opracowywania Planu Ogólnego Gminy Blizanów, natomiast uszczegółowienie parametrów na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną

Na terenach związanych z przemysłem i działalnością gospodarczą przewiduje się lokalizowanie obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Na terenach rolnych, zarówno przy zabudowie zagrodowej, jak i na terenach rolnych, dopuszcza się lokalizację wielkopowierzchniowej zabudowy, związanej z działalnością rolniczą, m. in. szklarni, magazynów na zboże, silosów, itd. Dopuszcza się również możliwość lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych.

Główne kierunki zmian i rozwoju w strukturze zagospodarowania terenów gminy Blizanów

Uregulowanie struktury przestrzennej zagospodarowanych terenów

Struktura przestrzenna terenów zabudowanych charakteryzuje się brakiem spójności. Jest zlokalizowana głównie wzdłuż odcinków dróg oraz pośród pól, co powoduje brak spójności terenów i duże rozproszenie istniejącej zabudowy. Dalsza rozbudowa miejscowości winna uwzględniać zasady ładu przestrzennego i w pierwszej kolejności zabudowywać wolne tereny w najbliższym sąsiedztwie terenów zainwestowanych. Zredukuje to koszty związane z doprowadzaniem infrastruktury drogowej i technicznej do nowej zabudowy, a także nada spójność przestrzeni wsi.

Uporządkowanie funkcji

Gmina Blizanów charakteryzuje się dużym stopniem wymieszania funkcji w obrębie tej samej miejscowości. W celu poprawy czytelności przestrzeni, a także pewnego uporządkowania struktury, należy tak kierować rozwój gminy, by wykrystalizowały się obszary o w miarę jednnorodnej funkcji. Szczególnie ważne jest odseparowanie w największym stopniu zabudowy o funkcji mieszkaniowej od zabudowy o funkcji niemieszkalnej, głównie produkcyjnej.

Wyznaczenie dominujących funkcji w poszczególnych rejonach gminy

Dalszy rozwój struktury przestrzennej w gminie powinien być prowadzony zgodnie z funkcją nadaną danej miejscowości lub grupie miejscowości w gminie Blizanów. Wsie zlokalizowane w pobliżu Kalisza, a także miejscowości gminne, winny rozwijać się jako mniejsze ośrodki mieszkaniowe oraz usługowe. Tereny w północnej części gminy, korzystając ze swoich walorów krajobrazowych i przyrodniczych, powinny stać się obszarami rekreacyjnymi, przyciągającymi turystów z zewnątrz, natomiast centralna część gminy Blizanów, czyli większość niewielkich wsi, zachowa swój dotychczasowy charakter i funkcje jako rolniczo-produkcyjne zaplecze regionu.

Wyznaczenie dominujących obszarów zabudowy mieszkaniowej

Główne obszary do uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, a także pod wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych, powinny bazować na już istniejących głównych obszarach mieszkalnych i być ich

kontynuacją. Prognozowane zmiany w liczbie ludności gminy wskazują brak potrzeby wyznaczania zupełnie nowych terenów pod zabudowę, a jedynie uzupełnienie już istniejących.

Wyznaczenie dominujących obszarów z zabudową usługową i produkcyjną

Główne kierunki rozwoju obszarów inwestycyjnych dla zabudowy usługowej i produkcyjnej powinny bazować na już istniejących obszarach usługowych i produkcyjnych, biorąc pod uwagę jak najmniejsze oddziaływanie na środowisko i pobliskie tereny mieszkaniowe.

Określenie terenów z ograniczeniem w zabudowie i zagospodarowaniu terenu

Głównymi ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu jest horyzontalny układ drogowy, a także uwarunkowania środowiskowe. Drogi ograniczają rozwój zabudowy głównie do lokalizowania jej wzdłuż nich, bez możliwości zainwestowania obszarów rolnych, z dala od istniejącego układu komunikacyjnego. Z kolei tereny lasów oraz doliny rzeki Prosnicy ograniczają rozwój działalności ze względu na prawne i pozaprawne środki ochrony cennych środowiskowo terenów w gminie Blizanów.

Określenie zabudowy i terenów o specjalnych warunkach zagospodarowania

Terenami o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania są tereny, dla których dopuszczona została zabudowa, ale z ograniczeniami, m. in. w intensywności i funkcji charakterystycznej dla danego terenu. Takie specyficzne tereny to np. tereny cmentarzy, zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej i drogowej.

Określenie terenów wyłączonych z zabudowy

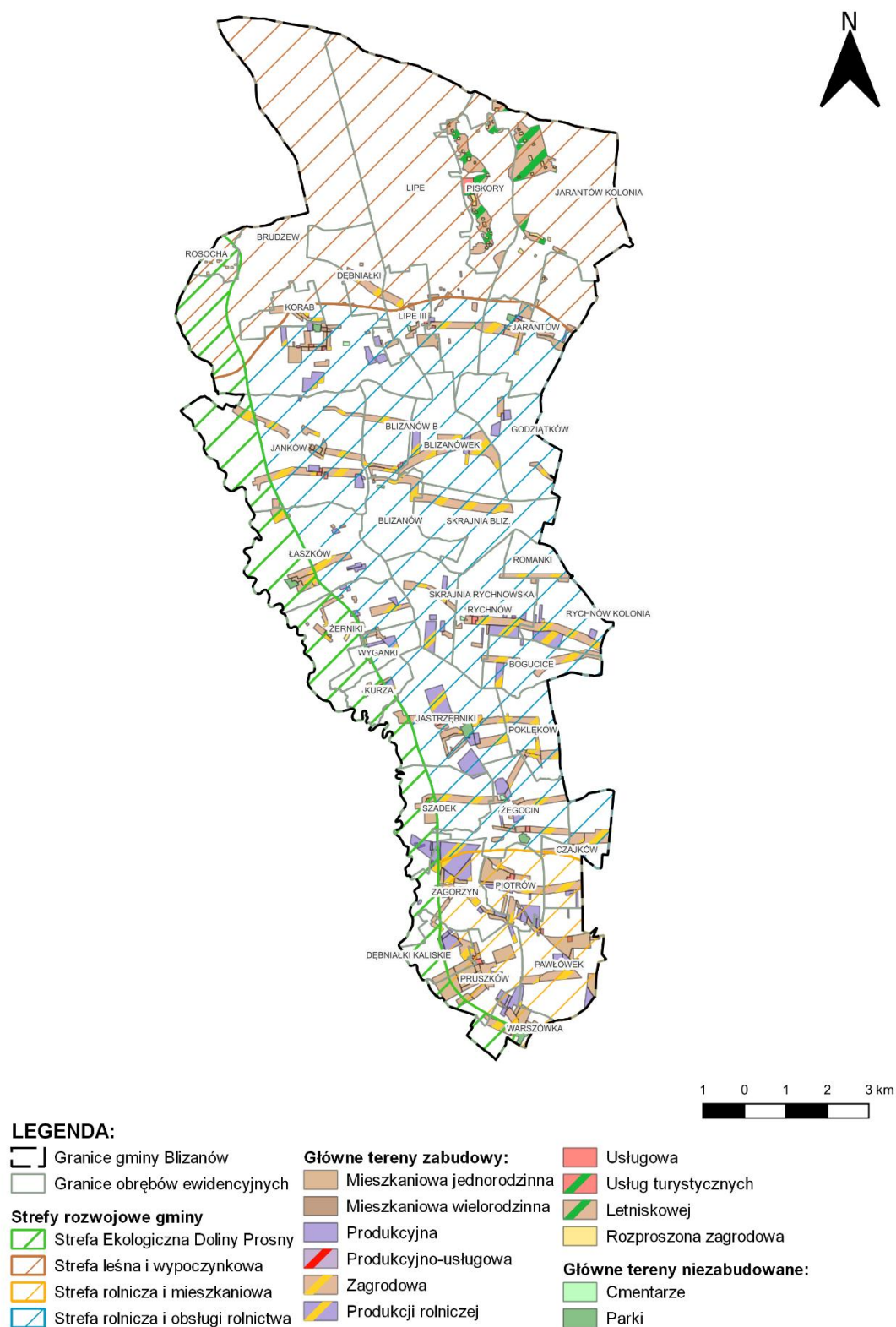
Terenami wyłączonymi z zabudowy mogą być tereny m.in. rolnictwa, szczególnie te o najwyższych klasach gruntów rolnych, wód powierzchniowych, zieleni naturalnej, lasów oraz dolesień. Określenie terenów wyłączonych z zabudowy ma na celu ochronę najcenniejszych terenów rolnych i przyrodniczych przed niekontrolowaną zabudową, a także oddziaływaniem terenów zainwestowanych na potencjał przyrodniczy gminy, w tym także na terenach objętych formami ochrony przyrody.

Szczegółowe określenie terenów, ich kierunków, funkcji i wskaźników powinno być przeprowadzone na etapie sporządzania Planu Ogólnego Gminy na podstawie wcześniej opracowanych analiz dotyczących:

- ➡ dynamiki zmian liczby ludności
- ➡ migracji ludności z i do gminy Blizanów
- ➡ istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu
- ➡ poziomu „wykorzystania” obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- ➡ określenia stopnia „niewykorzystania” terenów w obowiązujących mpzp
- ➡ analizy demograficznej
- ➡ prognozy demograficznej
- ➡ określenia dynamiki rozwoju jednostek osadniczych
- ➡ obliczenia bilansu i chłonności terenów
- ➡ zapotrzebowania na zabudowę usługową i produkcyjną.

Dalsze uszczegółowienie powyższych parametrów powinno odbywać się na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru gminy.

Rysunek 15. Główne elementy zagospodarowania terenu gminy

Źródło: Opracowanie własne

3.6.5. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na terenie gminy Blizanów nie planuje się lokalizacji handlu wielkopowierzchniowego powyżej 2.000m² w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz.977 i 1506, 1597, 1688, 1890, 2029, 2739).

3.6.6. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Cele publiczne, które przedstawione są w niniejszej Strategii, zostały określone w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463, 1506, 1688, 1762, 1906, 2029 z późn. zmianami).

Główne zasady lokalizacji inwestycji celu publicznego zostały określone w art. 50 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2023 poz. 977 z późn. zm.).

Jednym z podstawowych zadań samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym jest prowadzenie działań mających na celu rozwój przestrzeni gminy i poprawę życia jej społeczności. Stąd realizacja inwestycji celu publicznego w głównej mierze winna prowadzić do realizacji tego zadania. Głównymi aspektami przestrzeni i społecznymi gminy, które należy obejmować inwestycjami celu publicznego, są:

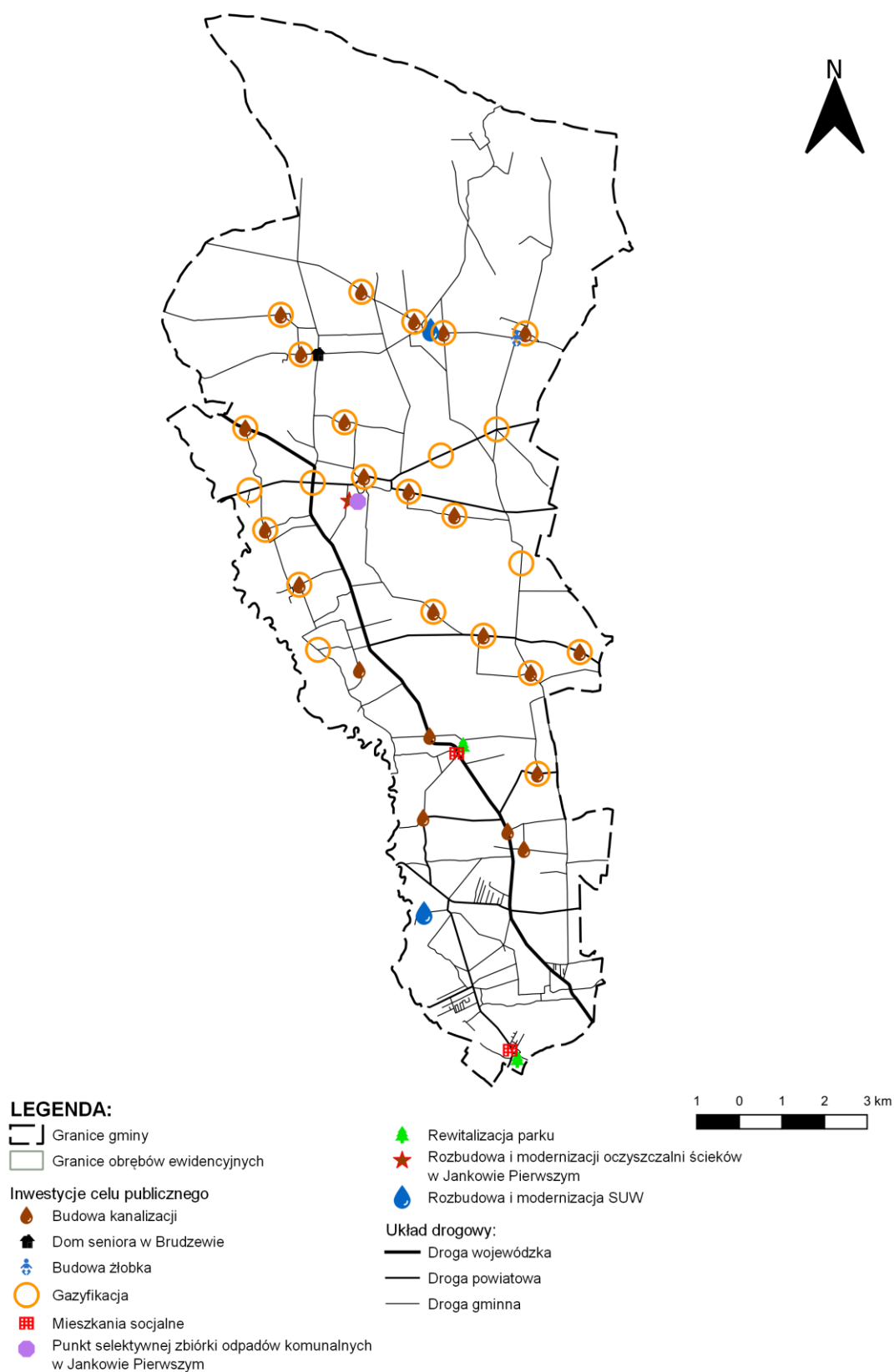
- ➡ Infrastruktura drogowa i techniczna
- ➡ Gospodarowania odpadami
- ➡ Kultura
- ➡ Sport i rekreacja
- ➡ Edukacja
- ➡ Pomoc socjalna
- ➡ Bezpieczeństwo.

Do najważniejszych zagadnień celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym dla gminy Blizanów wskazać należy te, dotyczące:

- ➡ Poprawy jakości już istniejącej przestrzeni poprzez:
 - ➡ Rewitalizację zdegradowanych terenów gminy, w tym opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji
 - ➡ Modernizację oświetlenia na terenie gminy Blizanów
 - ➡ Rewitalizację parku w Jastrzębnikach i w Warszówce
- ➡ Rozwoju infrastruktury drogowej i technicznej oraz gospodarki odpadami:
 - ➡ Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Blizanów
 - ➡ Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Blizanów
 - ➡ Budowa i remont chodników na terenie gminy Blizanów
 - ➡ Rozbudowa i modernizacji oczyszczalni ścieków w Jankowie Pierwszym
 - ➡ Budowa kanalizacji w miejscowościach: Korab, Dębniatki, Lipe, Lipe Trzecie, Jarantów, Brudzew, Janków Trzeci, Blizanów Drugi, Janków Drugi, Biskupice, Łaszków, Blizanów, Skrajnia Blizanowska, Skrajnia, Rychnów, Rychnów Kolonia, Wyganki, Bogucice, Jastrzębniki, Poklęków, Szadek, Pamięcin, część Żegocina

- ➡ Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Jankowie Pierwszym
- ➡ Rozbudowa i modernizacja SUW w Zagorzynie i budowa sieci wodociągowej z Zagorzyna w stronę Dębniątek Kaliskich
- ➡ Rozbudowa i modernizacja SUW Lipe
- ➡ Gazyfikacja środkowej części gminy i północnej strony Gminy Blizanów, w miejscowościach: Biskupice, Blizanów, Blizanów Drugi, Blizanówek, Bogucice, Brudzew, Dębniatki, Godziątków, Grodzisk, Janków Pierwszy, Janków Drugi, Janków Trzeci, Jarantów, Korab, Lipe, Lipe Trzecie, Łasków, Poklęków, Romanki, Rychnów, Rychnów Kolonia, Skrajnia, Skrajnia Blizanowska, Żerniki.
- ➡ Rozwoju zaplecza socjalnego i kulturowego gminy:
 - ➡ Dostosowanie budynku po byłej szkole w Brudzewie do prowadzenia domu seniora
 - ➡ Budowa żłobka w Jarantowie
 - ➡ Budowa mieszkań komunalnych w Jastrzębnikach i w Warszówce.

Rysunek 16. Planowane główne inwestycje celu publicznego

Źródło: Opracowanie własne

3.6.7. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Aktualny układ drogowy w gminie Blizanów składa się z drogi wojewódzkiej nr 442, dróg powiatowych i gminnych oraz dróg wewnętrznych, należących zarówno do zarządców publicznych, jak i prywatnych.

Droga wojewódzka zachowa swoje dotychczasowe przeznaczenie i rangę, obsługując główny ruch kołowy z całej gminy Blizanów i kierując go w stronę miasta Kalisza, jak również w przeciwną stronę poza powiat kaliski. Drogi powiatowe oraz gminne pełnią i dalej będą pełnić funkcję uzupełniającą dla dróg wyższych klas. Mają one na celu obsługę ruchu lokalnego i kierowanie go dalej do drogi wojewódzkiej.

Układ drogowy w gminie Blizanów można uznać za niemal kompletny. Przyszłe kierunki rozwoju tej infrastruktury będą skupione głównie na poprawie jakości i parametrów istniejących dróg, zarówno wojewódzkiej, jak i powiatowych i gminnych. Ponadto będą rozwijane liczne ścieżki rowerowe i chodniki, które mają poprawić jakość przemieszczania się oraz bezpieczeństwo rowerzystów i pieszych.

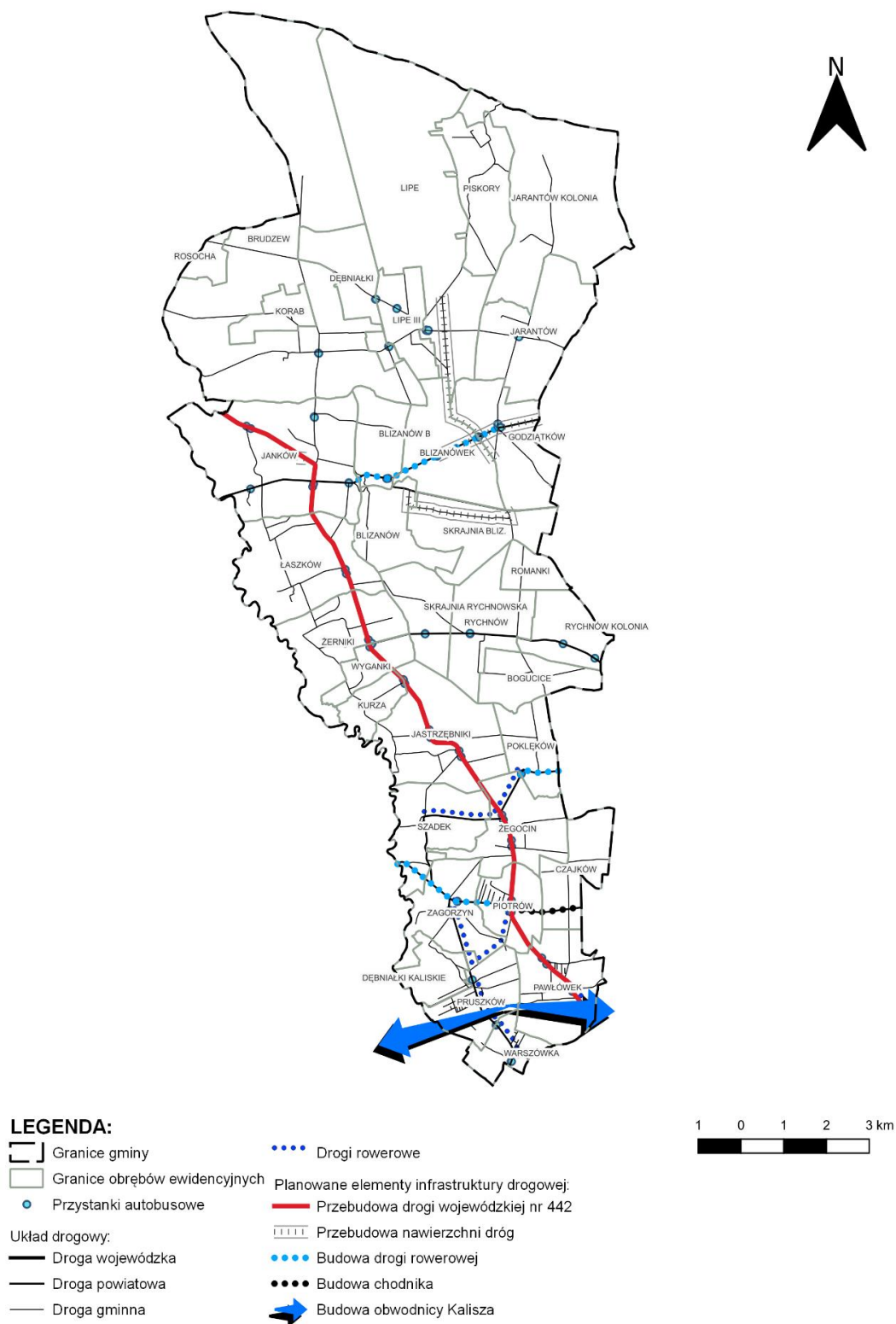
Jedną z wyraźniejszych zmian w strukturze dróg w gminie jest planowana realizacja obwodnicy Kalisza, która we fragmencie poprowadzona zostanie poprzez gminę Blizanów w jej południowej części. Dokładny jej przebieg nie jest jeszcze znany.

Główne kierunki zmian w rozwoju infrastruktury drogowej składają się z:

- ➡ Przebudowy i poprawy parametrów drogi wojewódzkiej nr 442 na całym odcinku w gminie
- ➡ Rozbudowy drogi krajowej nr 25 (obwodnica Kalisza)
- ➡ Przebudowy i poprawy parametrów oraz nawierzchni dróg gminnych:
 - ➡ Przebudowa nawierzchni drogi nr 674112P w m. Lipe
 - ➡ Przebudowa nawierzchni drogi nr 674117P w m. Skrajnia Blizanowska (od drogi powiatowej 4598P do drogi gminnej 674118P)
 - ➡ Przebudowa nawierzchni drogi w m. Godziątków (od drogi gminnej nr 674116P w kierunku Blizanówka)
 - ➡ Przebudowa nawierzchni drogi w m. Godziątków (od drogi gminnej nr 674116P w kierunku granicy z Gminą Stawiszyn)
 - ➡ Przebudowa nawierzchni drogi w m. Janków Drugi (od drogi wojewódzkiej 442 do działki nr 941/2)
- ➡ Budowy dróg rowerowych poprawiających komfort i bezpieczeństwo rowerzystów, separujących ruch rowerowy od samochodowego:
 - ➡ w ciągu drogi powiatowej nr 4327P na odc. Dojutrów – Piotrów
 - ➡ w ciągu drogi powiatowej nr 4342P na odc. Blizanów Drugi – Godziątków
 - ➡ w ciągu drogi powiatowej nr 4595P na odc. Poklęków do granicy Gminy Żelazków
- ➡ Budowy chodnika przy drodze powiatowej nr 4327P relacji Piotrów – Kokanin.

Dalszy rozwój układu drogowego nieuwzględniony w Strategii winien być rozstrzygany na etapie sporządzania Planu Ogólnego Gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem na dalszy rozwój sieci drogowej w gminie Blizanów, również biorąc pod uwagę inwestycje ponadlokalne, a także ponadregionalne, czy krajowe.

Rysunek 17. Planowane elementy infrastruktury drogowej

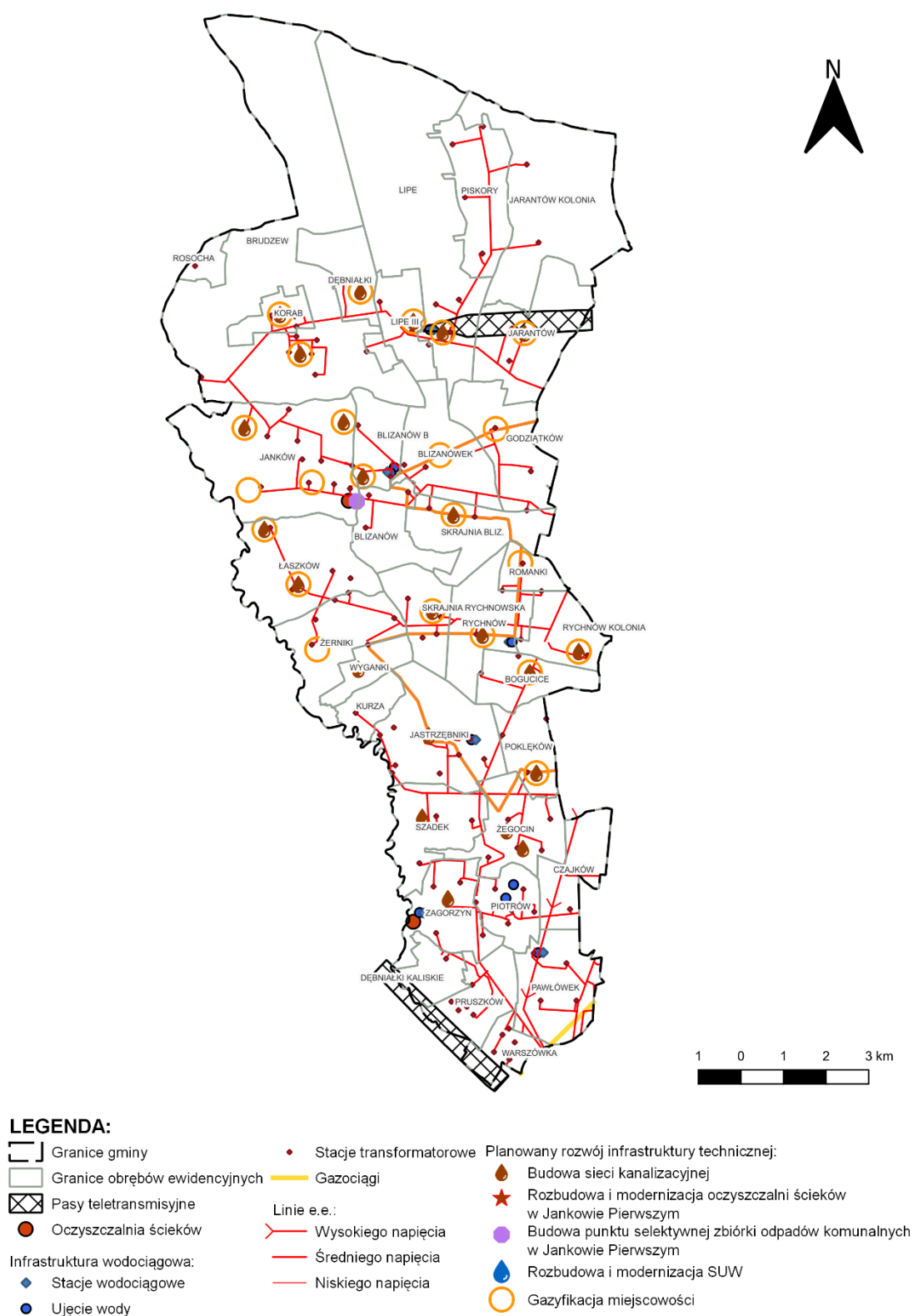

Źródło: Opracowanie własne

Główne kierunki zmian w rozwoju infrastruktury technicznej składają się z:

- ➡ Rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody w m. Zagorzyn oraz Lipe, zwiększającej możliwości dostarczania wody do większej liczby odbiorców
- ➡ Budowy sieci sanitarnej tłocznej wraz z przepompownią ścieków w m. Zagorzyn
- ➡ Poprawy bezpieczeństwa w porze nocnej na terenie gminy poprzez:
 - ➡ Budowę oświetlenia solarnego
 - ➡ Modernizację infrastruktury oświetleniowej
- ➡ Modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Jankowie Pierwszym, zwiększającej możliwości oczyszczania większej ilości nieczystości
- ➡ Budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Jankowie Pierwszym
- ➡ Rozwoju sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Biskupice, Blizanów Drugi, Bogucice, Brudzew, Dębniaki, Janków Drugi, Janków Trzeci, Jarantów, Jastrzębniki, Korab, Lipe, Lipe Trzecie, Łaszków, Pamięcin, Poklęków, Rychnów, Rychnów-Kolonia, Skrajnia, Skrajnia Blizanowska, Szadek, Wyganki, Zagorzyn, Żegocin
- ➡ Rozwoju sieci gazowej w miejscowościach: Biskupice, Janków Pierwszy, Blizanów Drugi, Blizanówek, Bogucice, Brudzew, Dębniaki, Godziątków, Grodzisk, Janków Pierwszy, Janków Drugi, Janków Trzeci, Jarantów, Korab, Lipe, Lipe Trzecie, Łaszków, Poklęków, Romanki, Rychnów, Rychnów-Kolonia, Skrajnia, Skrajnia Blizanowska, Żerniki.

Rysunek 18. Planowane elementy infrastruktury technicznej

Źródło: Opracowanie własne

Rozwój infrastruktury społecznej na terenie Blizanów można podzielić na dwie główne grupy:

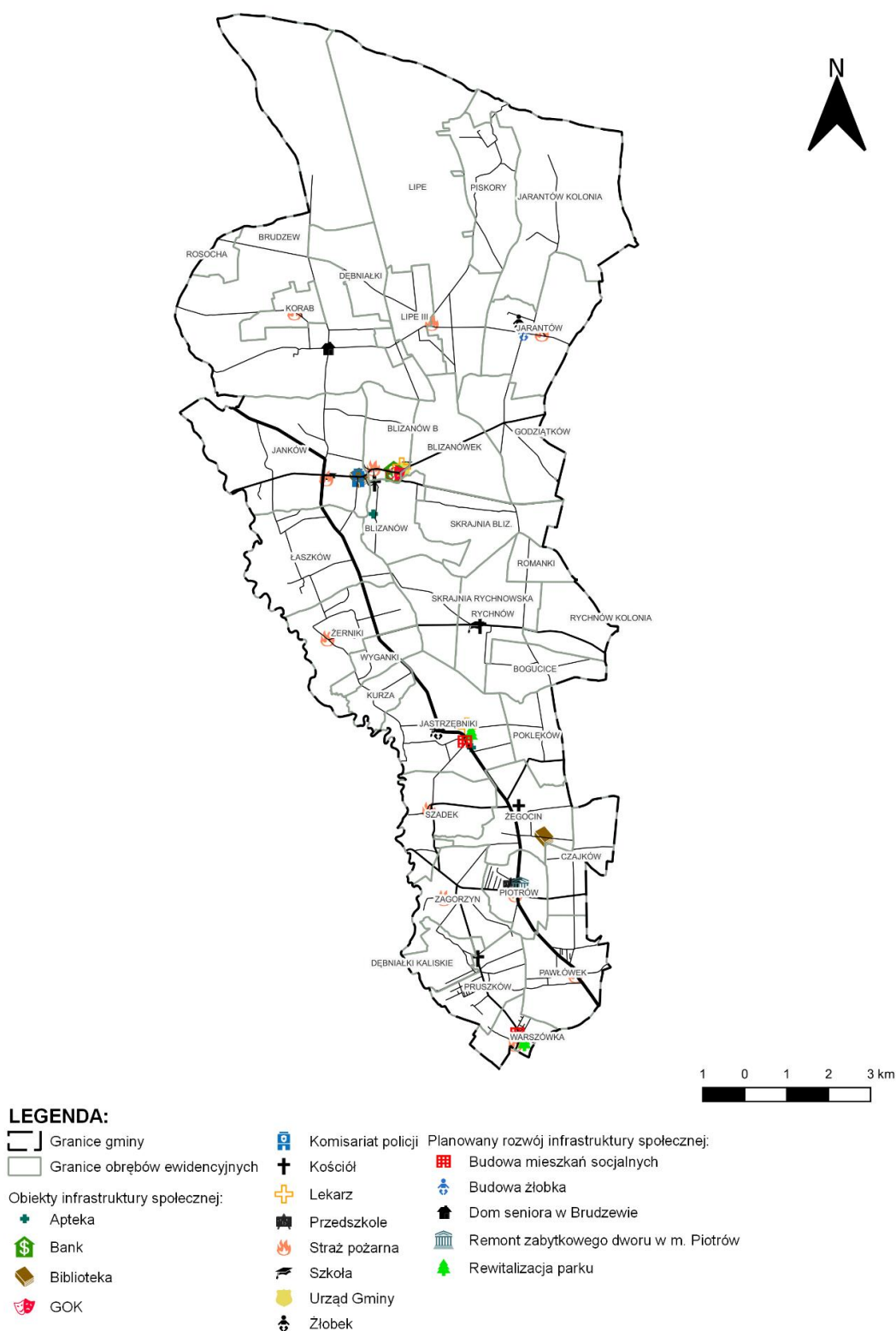
➡ Socjalne:

- ➡ Budowa mieszkań socjalnych w miejscowości Warszówka
- ➡ Budowa żłobka w miejscowości Jarantów
- ➡ Lokalizacja domu seniora w budynku po byłej szkole w Brudzewie

➡ Kulturowe:

- ➡ Remont zabytkowego dworu w miejscowości Piotrów na cele kulturowo-oświatowe
- ➡ Rewitalizacja zabytkowych parków w miejscowościach Warszówka oraz Jastrzębniki.

Rysunek 19. Planowane elementy infrastruktury społecznej

Źródło: Opracowanie własne

3.6.8. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Uwarunkowania przestrzenne, infrastrukturalne i surowcowe ograniczają możliwości lokalizowania urządzeń głównie do tych należących do odnawialnych źródeł energii (OZE). Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2015 poz. 478 z późn. zm.) OZE definiowane jest jako: „odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerothermalną, energię geothermalną, energię hydrothermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów”.

Gmina Blizanów posiada bardzo rolniczy charakter, z licznymi niewielkimi miejscowościami, między którymi znajdują się połacie terenów rolnych. Tworzy to dogodne warunki do rozwoju inwestycji OZE, głównie energetyki słonecznej, wiatrowej, a także biomasy. Ponadto, obecność rzeki Proсны może stanowić potencjał w rozwoju energetyki wodnej.

Energetyka słoneczna wykorzystuje ogniwa fotowoltaiczne, które konwertują promieniowanie słoneczne w energię elektryczną.

Energetyka wiatrowa wykorzystuje ruchy mas powietrza, przetwarzając ją w energię mechaniczną lub elektryczną.

Biomasa używana jest na cele energetyczne w procesach bezpośredniego spalania biopaliw stałych (np. drewno, słoma, osady ściekowe, odpady spożywcze) lub też spalania przetworzonej biomasy na paliwa ciekłe (np. sekty oleju rzepakowego, alkohol), bądź gazowe (np. biogaz rolniczy, biogaz z oczyszczalni ścieków, gaz wysypiskowy, gaz drzewny).

Energetyka wodna wykorzystuje specjalne budowle hydrotechniczne z wbudowanymi turbinami, których zadaniem jest zamiana siły płynącej lub opadającej wody w energię elektryczną lub mechaniczną.

W przypadku energetyki wiatrowej lokalizowanie elektrowni oraz ich oddziaływanie musi uwzględniać przepisy prawne, w szczególności zapisy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 553 z późn. zm.). Ustawa ta określa:

- ➡ warunki i tryb lokalizowania, budowy i przebudowy elektrowni wiatrowych
- ➡ zasady i sposób konsultowania ze społecznością lokalną lokalizowania elektrowni wiatrowych
- ➡ zasady lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych
- ➡ zasady lokalizowania, budowy i przebudowy sieci elektroenergetycznych najwyższych napięć w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych
- ➡ zasady partycypacji mieszkańców gminy w korzyściach wynikających z lokalizacji elektrowni wiatrowych
- ➡ zasady bezpiecznej eksploatacji elementów technicznych elektrowni wiatrowych.

Urządzenia wytwarzające energię z promieniowania słonecznego winny swoim oddziaływaniem mieścić się na obszarze objętym inwestycją. Farmy fotowoltaiczne, szczególnie wielkopowierzchniowe, należy lokalizować poza lokalnymi korytarzami migracji zwierząt, na otwartych przestrzeniach terenów

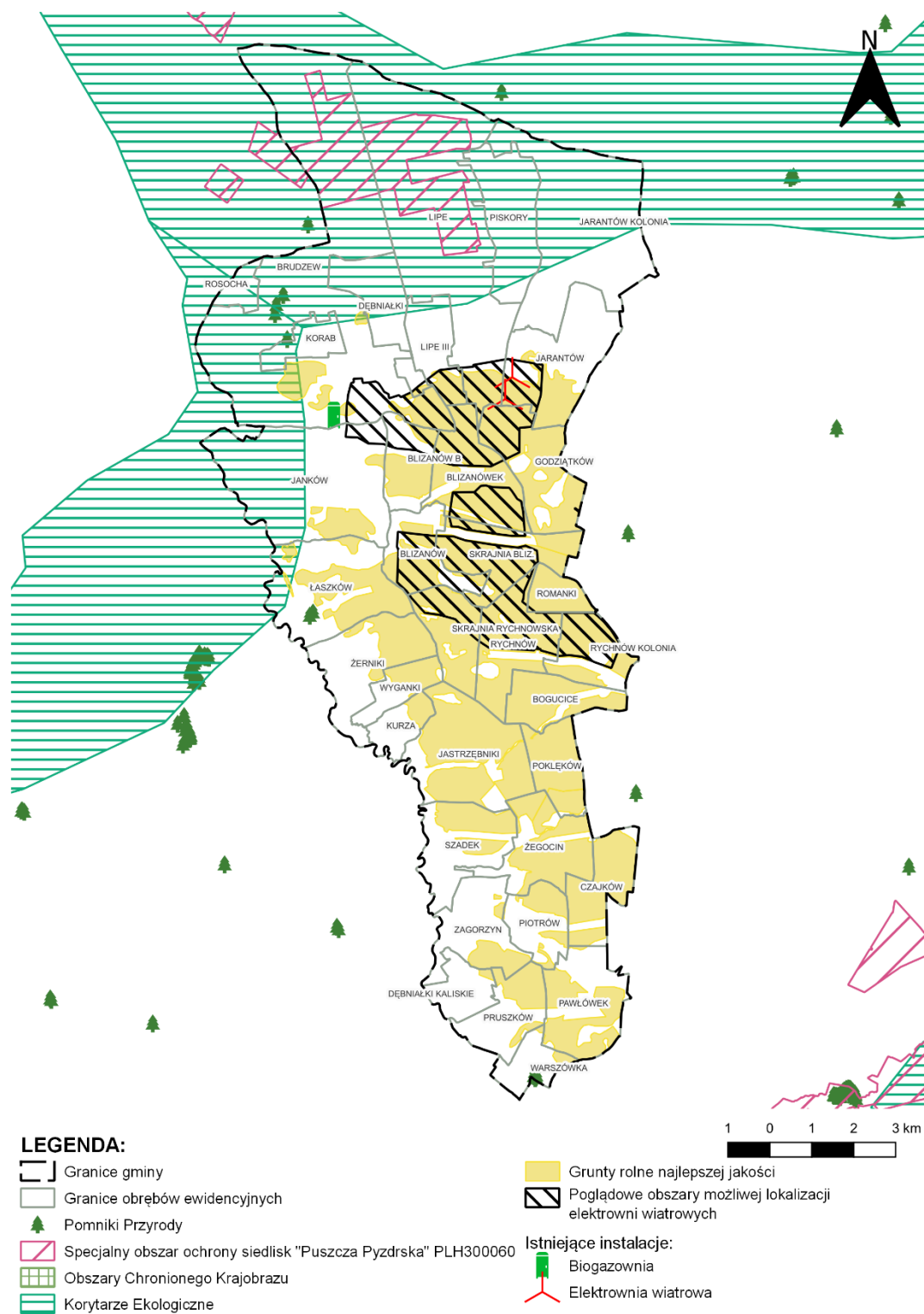
rolnych o niższych klasach bonitacyjnych oraz o korzystnych nachyleniach stoków. Należy zachować odpowiednią odległość od dróg w celu zredukowania, a w najlepszym przypadku unikania efektu olśnienia – oślepiania osób znajdujących się w pojazdach światłem odbitym od paneli fotowoltaicznych.

Biogazownie, w celu optymalizacji produkcji energii, należy lokalizować w pobliżu źródeł paliwa. W związku z tym pod względem lokalizacyjnym biogazownie winny być sytuowane w bezpośrednim pobliżu biomasy, np. przy wysypiskach, dużych gospodarstwach rolnych, zakładów, u których występuje produkcja odpadów mogących być użytych w biogazowniach.

Uniwersalnymi zasadami lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW są:

- ➡ Poza istniejącymi oraz projektowanymi formami ochrony przyrody, o ile uchwala o utworzeniu formy ochrony przyrody nie stanowi inaczej
- ➡ Na gruntach rolnych o niskiej przydatności rolniczej (grunty rolne klasy V i VI oraz nieużytki), umożliwiając zasadne finansowo dalsze wykorzystywanie najstabszych rodzajów gleb; zakazuje się lokalizacji urządzeń na najlepszych klasach gruntów rolnych (I-III), a także glebach organicznych
- ➡ Bez ingerencji w walory krajobrazowe gminy, tj. poza panoramami, osiami, punktami i strefami widokowymi; w szczególnych przypadkach należy wykonać przedinwestycyjne studium krajobrazowe, określające realny wpływ inwestycji na krajobraz gminy
- ➡ Bez ingerencji w elementy środowiska naturalnego, m. in. w odpowiedniej odległości od krawędzi lasów, szpalerów drzew, jezior, stawów i innych zbiorników wodnych, w szczególnych przypadkach należy wykonać przedinwestycyjne monitoringi środowiskowe, dotyczące lokalizacji siedlisk, miejsc żerowania zwierząt, a także miejsc występowania chronionych gatunków roślin i grzybów
- ➡ Zachowywanie minimalnych odległości od infrastruktury technicznej, określonych przez przepisy odrębne oraz wytyczne operatorów sieci
- ➡ Należy zachowywać, odpowiednią dla danego typu urządzeń, odległość od istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej w celu eliminacji negatywnego oddziaływania poprzez np. migotanie światła, hałas, zapach, olśnienie czy degradację wizualną otoczenia.
- ➡ W niektórych przypadkach lokalizacja urządzeń zostanie określona poprzez procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- ➡ Jeśli nie zakazują tego przepisy odrębne na terenach przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną i usługową.

Rysunek 20. Proponowane obszary oraz wyłączone z lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Źródło: Opracowanie własne

3.6.9. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko są grupą przedsięwzięć, które zarówno w fazie realizacji, jak i fazy użytkowania, mogą w negatywny sposób oddziaływać na klimat, wszelkie elementy przyrodnicze oraz życie mieszkańców. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) dzielą się one na dwa rodzaje:

- ➡ przedsięwzięcia, mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
- ➡ przedsięwzięcia, mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wyżej wymienione rozporządzenie określa ponad 50 rodzajów przedsięwzięć, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz ponad 100 przedsięwzięć, mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Oznacza to, że polskie prawo określa ponad 150 różnych rodzajów przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na życie człowieka, pobliskie środowisko oraz klimat.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029) określa m. in. zasady i tryb postępowania w sprawach dotyczących ocen oddziaływania na środowisko oraz transgranicznego oddziaływania na środowisko, co jest bezpośrednio powiązane z przedsięwzięciami, mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko i sposobem określania ich rodzaju.

Dla planowanych przedsięwzięć, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkowe.

Dla planowanych przedsięwzięć, mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, który uwzględnia kryteria takie, jak: rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, rodzaj, cechy i skalę możliwego oddziaływania.

Ponadto, w przypadku planowanych przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w której określone zostaną środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia.

W gminie Blizanów zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych (chyba, że przeprowadzona procedura wykazała brak negatywnego wpływu na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i dróg) na terenach przeznaczonych pod:

- ➡ zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami
- ➡ zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z usługami
- ➡ zabudowę zagrodową z usługami
- ➡ usługi na terenach przeznaczonych na pobyt ludzi
- ➡ usługi turystyczne i rekreacyjne

- ➡ zabudowę letniskową
- ➡ zabudowę zagrodową predystynowaną pod zabudowę letniskową i agroturystyczną
- ➡ zieleni parkową
- ➡ cmentarze
- ➡ lasy.

Dopuszcza się lokalizację inwestycji, mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej) z zastrzeżeniem, że należy opracować raport oddziaływania na środowisko dla:

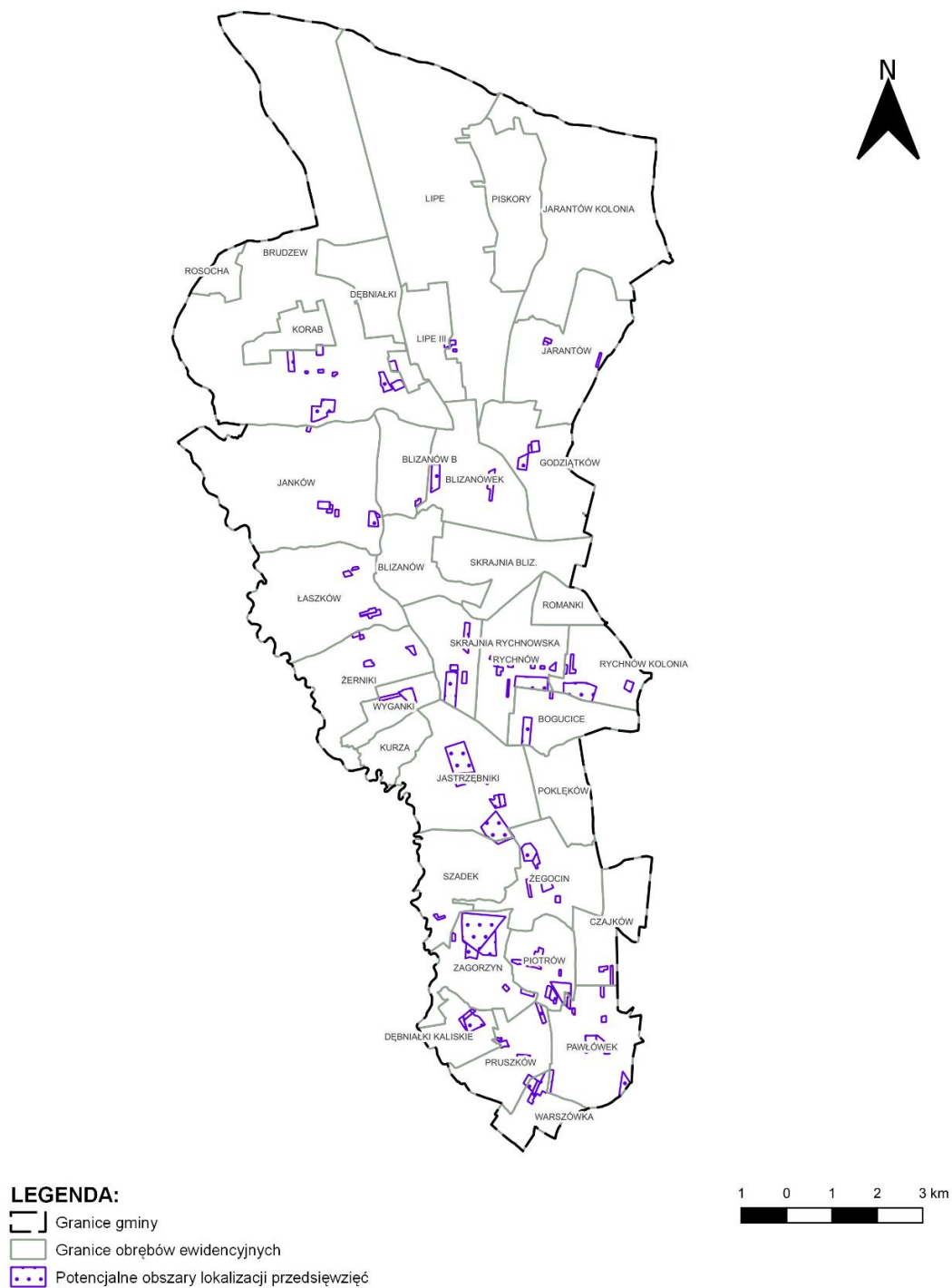
- ➡ obiektów produkcyjnych, składów i magazynów
- ➡ zabudowy usługowej
- ➡ zabudowy produkcji rolniczej
- ➡ terenów rolnych.

Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć w strefach: Strefa leśna i wypoczynkowa oraz Strefa Ekologiczna Doliny Prosny, które mogą wpłynąć negatywnie na walory środowiskowe i krajobrazowe oraz na stan jakościowy wód, szczególnie na obszarze Doliny Prosny.

Dla wszystkich istniejących i ustanowionych w przyszłości form ochrony przyrody ustala się:

- ➡ Zakaz podejmowania działań mogących, odrębnie lub w kumulacji z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, bądź wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 i pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami Natura 2000
- ➡ Zakaz podejmowania działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko na obszarze Korytarzy Ekologicznych „Dolina Warty” i „Krotoszyn-Pleszew”, mogące wpłynąć negatywnie na migrację i żerowanie zwierząt
- ➡ Dla wszystkich planowanych form ochrony przyrody należy stosować przepisy umożliwiające ich ochronę i redukujące negatywny wpływ inwestycji, mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

Rysunek 21. Potencjalne tereny z możliwością zlokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Źródło: Opracowanie własne

3.6.10. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zdecydowana większość powierzchni gminy Blizanów pokryta jest terenami użytkowanymi rolniczo oraz terenami zalesionymi, dlatego bardzo ważne jest by usystematyzować najważniejsze zasady kształtowania tych przestrzeni, w celu ich organizacji i ochrony przed nadmiernym przekształceniem.

Dla obszarów, na których dominują tereny użytkowane rolniczo, wprowadza się poniższe zasady ochrony i kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ➡ stosowanie zwykłej dobrej praktyki rolniczej i Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zawierających zbiór przyjaznych środowisku praktyk rolniczych i zapewniających zrównoważony rozwój w sferze produkcji rolnej
- ➡ zwiększanie powierzchni zadrzewień i zakrzewień na terenach użytkowanych rolniczo, szczególnie w miejscach, gdzie nie występują naturalne bariery redukujące procesy eoliczne
- ➡ ochrona i rozwój oczek wodnych i mokradł z towarzyszącą im zielenią
- ➡ zabezpieczanie cieków odwadniających pola przed niekontrolowanym i intensywnym napływem biogenów
- ➡ racjonalne wykorzystywanie potencjału przyrodniczego i klasy bonitacyjnej gleb
- ➡ ochrona zwartych powierzchni gruntów rolnych o wysokiej klasie bonitacyjnej przed zmianą na cele nierolnicze
- ➡ zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów łąk i pastwisk, w szczególności na terenach podmokłych oraz poprawa ich stanu
- ➡ stosowanie programów działań wyznaczonych dla wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, zabezpieczenie przed dalszą ich degradacją, przywracanie im wymaganych standardów jakości
- ➡ rozwijanie wsi z poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i tworzenie zwartych układów zabudowy związanych z produkcją rolną bez nadmiernego odralniania terenów pod zabudowę
- ➡ stosowanie najlepszych dostępnych praktyk rolniczych, doprowadzających do zmniejszenia zapotrzebowania na wodę i do ograniczania ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do gleby.

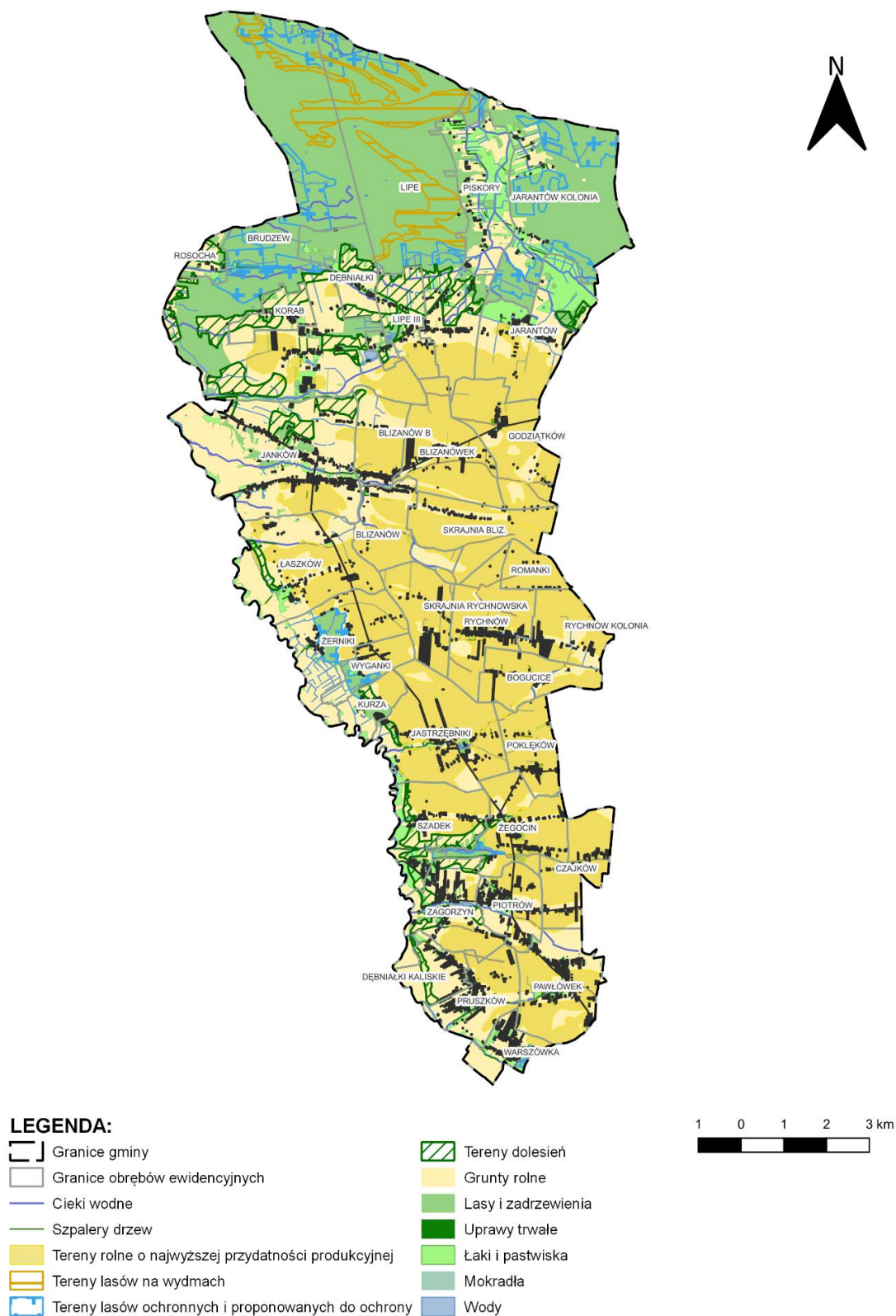
W gminie Blizanów obszary leśne znajdują się głównie w północnej i zachodniej części gminy (wzdłuż rzeki Proсны). Dla tych terenów, wprowadza się poniższe zasady ochrony i kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- ➡ prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej
- ➡ ochrona lasów i powiększanie zasobów leśnych poprzez m.in. opracowanie i wdrożenie wojewódzkiego planu zwiększania lesistości, wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, wspomagających rolę zalesień i lasów, prawidłowe kształtowanie granicy polno-leśnej
- ➡ objęcie szczególną ochroną najcenniejszych obszarów leśnych w gminie, a także lasów na wydmach, m.in. poprzez ograniczenia na ich obszarach ruchu wypoczynkowego i rekreacyjnego,
- ➡ utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez redukcję fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych

- ➡ zalesienie gruntów zagrożonych erozją dla uzyskania ciągłości przestrzennej obszarów leśnych
- ➡ zwiększanie stopnia zalesienia gruntów o niskich klasach bonitacyjnych
- ➡ przywracanie lasów na wylesionych obszarach wododziałowych, celem zwiększenia retencji wodnej
- ➡ rekreacyjne użytkowanie lasów, które powinno być dostosowane do naturalnej chłonności siedlisk, zwłaszcza ich odporności na antropopresję, uwzględniające również pełnione funkcje ochronne lasów
- ➡ sposoby zagospodarowania lasów i kształtowania produkcji leśnej winny uwzględniać specyfikę warunków przyrodniczych, gospodarczych i społecznych, w których będą realizowane oraz pozostawać w zgodzie z ekologicznymi oraz społecznymi funkcjami lasów
- ➡ wzrost retencji wodnej w lasach, m.in. poprzez realizację „Programu małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych” w Poznaniu (ochrona bagien, torfowisk i mokradeł śródleśnych).

Gospodarkę leśną winno się prowadzić na warunkach określonych w planach urządzeniowych lasów (Plan Urządzenia Gospodarstwa Leśnego, Nadleśnictwo Grodziec).

Rysunek 22. Obszary objęte zasadami kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SUIKZP Gminy Blizanów

3.6.11. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji ujęte zostaną w **Gminnym Programie Rewitalizacji** Gminy Blizanów.

3.7. Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Blizanów

3.7.1. Wprowadzenie

Połączenie planowania rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego na szczeblu gminnym miało na celu zintegrowanie obu tych bardzo ważnych procesów planistycznych w jednym obligatoryjnym dokumencie.

Pierwszym z elementów planowania przestrzennego w Strategii rozwoju gminy jest Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który został zaprezentowany w poprzednim podrozdziale. Zawiera on zarówno aktualny stan przestrzeni w gminie, jak i główne funkcje oraz charakterystyczne uwarunkowania terenu. Pomaga określić główne zagrożenia, ograniczenia i możliwości rozwoju. Drugim elementem planowania przestrzennego są ustalenia i rekomendacje, czyli kierunki, w którym gmina winna się rozwijać, wykorzystując swoje mocne strony oraz walory przestrzenne, przy jednoczesnym zniwelowaniu zagrożeń i ograniczeń.

Łącząc ze sobą powyższe elementy planowania przestrzennego i nadając im strategicznego charakteru poprzez oparcie ich na przedstawionych poniżej głównych celach strategicznych gminy, uzyskuje się docelowy kształt rozwoju gminy, stanowiący hybrydę dwóch typów planowania: rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów, diagnozy uwarunkowań i szans rozwoju, szczegółowo opisanych w punkcie 2.3. niniejszego dokumentu, określono następujące cele strategiczne i cele szczegółowe:

- 1. Bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla mieszkańców, zapewniająca im wysoką jakość życia:**
 - 1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna
 - 1.2. Adaptacja do zmian klimatu oraz czyste środowisko naturalne
 - 1.3. Bezpieczny i funkcjonalny system drogowy i komunikacyjny
 - 1.4. Rozwój budownictwa wielorodzinnego
- 2. Atrakcyjne warunki do rozwoju rodziny i wysokiej jakości edukacja:**
 - 2.1. Nowoczesna edukacja dzieci i młodzieży
 - 2.2. Rozwinięty system usług społecznych i wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
 - 2.3. Wysoka aktywizacja i integracja społeczna
- 3. Nowoczesna oferta rekreacyjna dla mieszkańców i rozwinięty lokalny biznes:**
 - 3.1. Wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na potencjałach gminy
 - 3.2. Wysoki poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przekładając cele strategiczne i cele szczegółowe na rozwój przestrzenny gminy określono cele w rozwoju przestrzennym gminy i podzielono je pod kątem docelowej struktury przestrzennej na trzy główne aspekty:

1. Docelowe funkcje elementów sieci osadniczej
2. Przedsiębiorczość i kluczowa infrastruktura Gminy
3. Środowiskowe i kulturowe elementy gminy Blizanów podlegające ochronie.

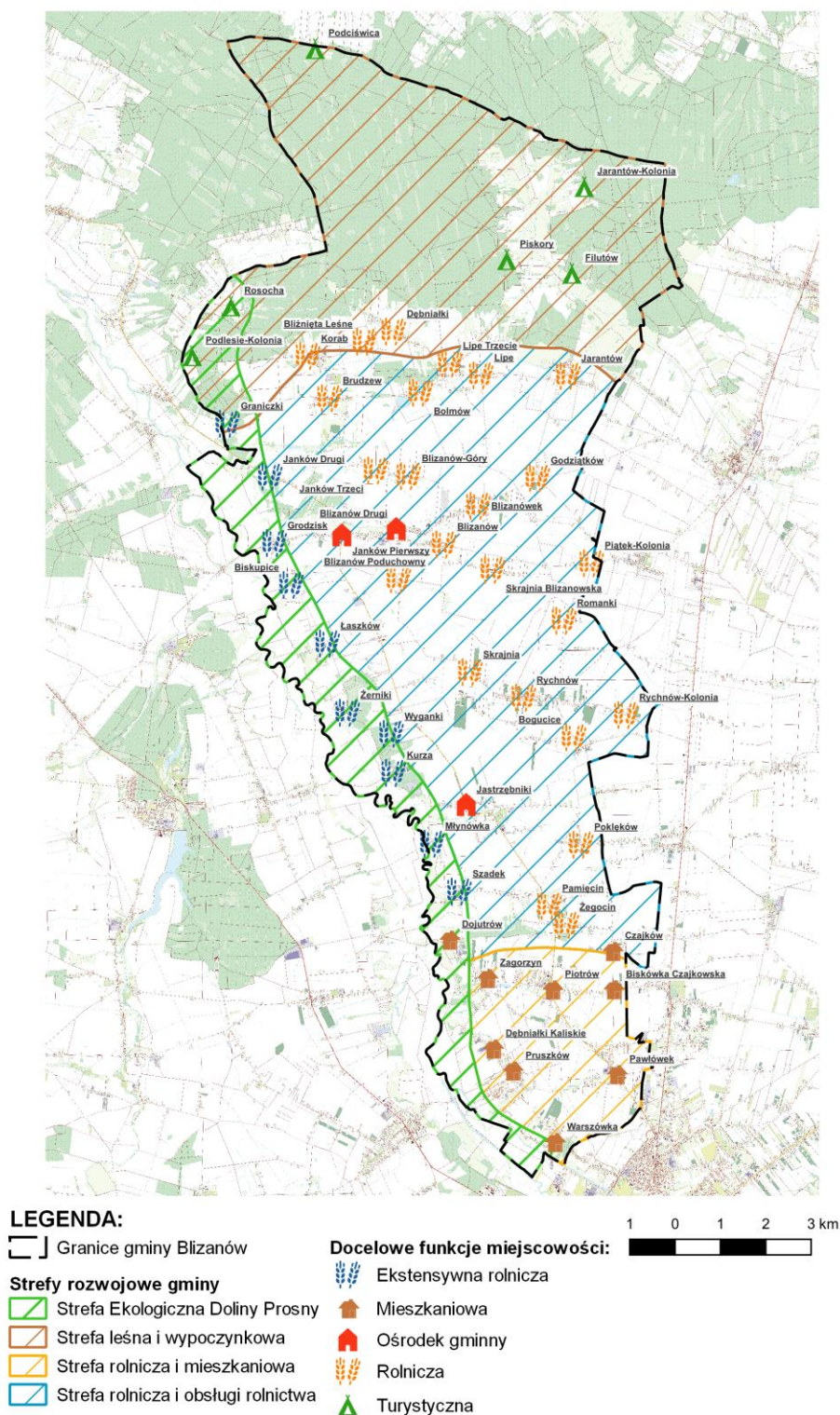
3.7.2. Docelowe funkcje elementów sieci osadniczej

Zgodnie z celami strategicznymi i szczegółowymi (planowanie strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego) oraz ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania polityki przestrzennej (rozwój przestrzeni) określono główne cechy gminy Blizanów, dotyczące docelowych funkcji poszczególnych elementów sieci osadniczej i zagospodarowania terenu pod kątem zabudowy:

- ➡ Czytelny podział funkcjonalny miejscowości w gminie, bazujący na ich potencjalne rozwojowym (wsie dominujące – ośrodki gminne, rolnicze, mieszkaniowe oraz turystyczne)
- ➡ Ukształtowana i uporządkowana zabudowa poprzez jej dogęszczenie i uregulowanie stref, w których dany rodzaj może występować
- ➡ Realizacja inwestycji mieszkaniowych oraz odnowa istniejących zasobów mieszkaniowych z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego
- ➡ Jednoznaczny podział funkcji zabudowy, usuwanie mieszających się funkcji w jednym kwartale/obszarze zabudowy
- ➡ Wyznaczenie nowych terenów pod różne rodzaje zabudowy, z zachowaniem ogólnej separacji funkcji i przenikanie się ich tylko w uzasadnionych przestrzennie miejscach
- ➡ Rozwój trzech miejscowości jako docelowych ośrodków gminnych: Janków Pierwszy, Blizanów Drugi oraz Jastrzębniki, poprzez:
 - ➡ Postępującą zmianę struktury przestrzennej z rolniczej w miejską
 - ➡ Wprowadzanie obiektów użyteczności publicznej
 - ➡ Rozwój obiektów usługowych, handlowych, kulturowych, sportowych oraz ochrony zdrowia przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego skomunikowania oraz stanowisk postojowych
 - ➡ Rozwój obszarów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną
 - ➡ Zwiększanie obszarów zieleni urządzonej
- ➡ Miejscowości o charakterze wsi mieszkaniowych:
 - ➡ Lokalizacja w południowej części gminy
 - ➡ Tworzenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną
 - ➡ Umożliwienie wprowadzania obiektów usługowych towarzyszących zabudowie
 - ➡ Poprawa skomunikowania z miastem Kalisz w celu ułatwienia migracji ludności z miasta na wieś – „sypialnia” Kalisza

- ➡ Równoległy rozwój infrastruktury drogowej i technicznej „nadążający” za zabudową mieszkaniową
- ➡ Tworzenie przestrzeni publicznych integrujących nowych mieszkańców z lokalną społecznością
- ➡ Miejscowości o charakterze turystycznym:
 - ➡ Lokalizacja w północnej części gminy
 - ➡ Rozwinięte tereny lotniskowe wraz z zabudową jako wizytówka gminy,
 - ➡ Wzrost znaczenia zabudowy lotniskowej w strukturze przestrzennej gminy
 - ➡ Ochrona północnego obszaru gminy przez niekontrolowaną zabudową, szczególnie taką, która wpływa niekorzystnie na krajobraz i środowisko przyrodnicze
 - ➡ Zachęcanie lokalnej ludności przed zupełną likwidacją gospodarstw rolnych, w zamian przekształcanie ich w obiekty agroturystyczne
 - ➡ Zwiększenie powierzchni i dostępności, zwłaszcza na potrzeby turystyczne i rekreacyjne, terenów zieleni oraz terenów wodnych
 - ➡ Wykorzystywanie terenów leśnych na cele rekreacyjne i edukacyjne
 - ➡ Utrzymanie i rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (ścieżek i szlaków turystycznych, szlaków konnych i innych)
 - ➡ Adaptacja i rozwój zabudowy usługowej dostosowanej do obsługi obszarów turystycznych
 - ➡ Objęcie zakazem zabudowy szczególnie cennych gruntów rolnych i leśnych
- ➡ Miejscowości o charakterze rolniczym (intensywnym i ekstensywnym):
 - ➡ Lokalizacja w centralnej części gminy
 - ➡ Ugruntowanie aktualnej funkcji miejscowości
 - ➡ Rozwój zabudowy produkcji rolniczej, łącznie z nowoczesnymi obiektami: szklarnie, biogazownie, silosy, itd.
 - ➡ Uzupełnienia luk w zabudowy zabudową mieszkaniową lub produkcyjną – rolniczą
 - ➡ Ograniczenie rozwoju zabudowy i produkcji rolniczej w rejonie Doliny Rzeki Proсны (rolnictwo ekstensywne)
 - ➡ Ochrona przez niekontrolowaną zabudową najbardziej cennych gruntów rolnych
 - ➡ Przeciwdziałanie rozdrobnieniu terenów rolnych, w tym rozdrobnieniu własnościowemu
 - ➡ Promowanie procedur scaleń i podziałów nieruchomości rolnych jako możliwość optymalizacji produkcji rolnej
 - ➡ Wprowadzanie zadrzewień śródpolnych
 - ➡ Umożliwienie wykorzystania gleb niskiej jakości na potrzeby budowy instalacji produkcji energii z OZE
 - ➡ Przeciwdziałanie erozji gleb, ochrona i utrzymanie istniejących urządzeń wodnych retencjonujących wodę, cieków i zbiorników wodnych, mokradeł.

Rysunek 23. Docelowe funkcje elementów sieci osadniczej

Źródło: Opracowanie własne

3.7.3. Przedsiębiorczość i kluczowa infrastruktura gminy

Zgodnie z celami strategicznymi i szczegółowymi (planowanie strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego) oraz ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania polityki przestrzennej (rozwój przestrzeni) określono główne cechy gminy Blizanów, dotyczące docelowych lokalizacji obszarów produkcyjnych oraz kluczowej infrastruktury (drogowej i technicznej) na terenie gminy:

➡ **Zabudowa produkcyjna, w tym produkcji rolnej:**

- ➡ Wyznaczenie konkretnych terenów pod zabudowę produkcyjną – oddzielenie od zabudowy mieszkaniowej
- ➡ Rozwój zabudowy produkcyjnej z dala od cennych przyrodniczo i krajobrazowo fragmentów gminy
- ➡ Rozwój nowoczesnych technologii produkcyjnych, w tym produkcji rolniczej
- ➡ Ograniczenie negatywnego wpływu terenów na zabudowę mieszkaniową i obszary cenne przyrodniczo poprzez odpowiednie instalacje ochrony powietrza i wód, instalacja barier akustycznych naturalnych lub sztucznych
- ➡ Równoległy rozwój infrastruktury drogowej i technicznej „nadążający” za zabudową produkcyjną
- ➡ Wykorzystanie gruntów słabszych klas na rozwój wielkopowierzchniowych obiektów służących hodowli roślin i zwierząt
- ➡ Ograniczenie rozwoju zabudowy na terenach o dobrych klasach gruntów

➡ **Infrastruktura drogowa:**

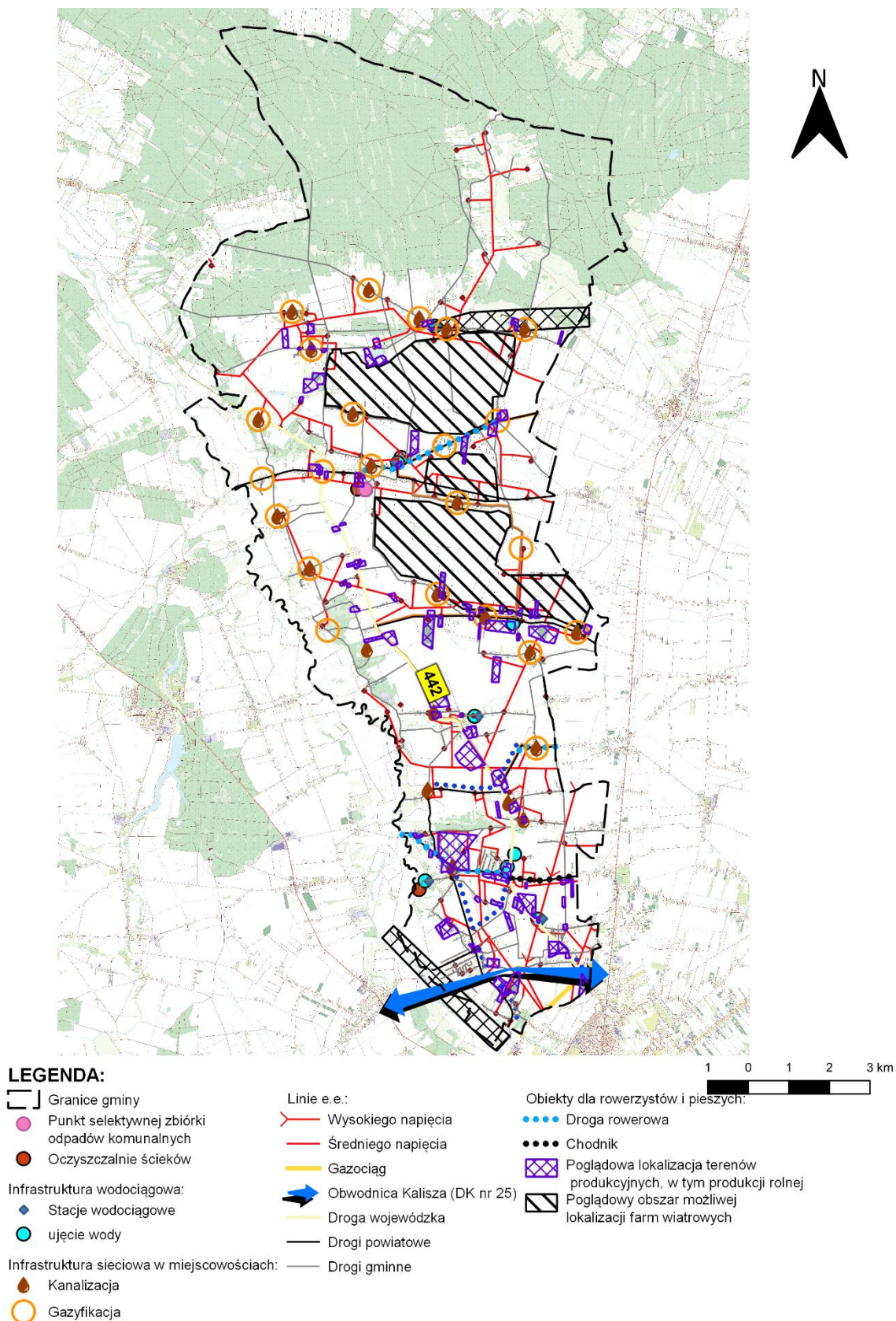
- ➡ Poprawa parametrów istniejących dróg
- ➡ Uzupełnienie układu drogowego o m. in. obwodnicę Kalisza w południowej części gminy
- ➡ Rozwój dróg lokalnych (powiatowych i gminnych), poprzez budowę nowych odcinków i poprawę nawierzchni już istniejących
- ➡ Rozwój sieci dróg rowerowych i pieszych, promując w ten sposób ruch rowerowy i pieszy na krótkich relacjach wewnątrz gminy oraz do gmin sąsiednich
- ➡ Wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o parametrach zapewniających możliwość wykonania wszystkich niezbędnych elementów towarzyszących, jak chodniki, ścieżki rowerowe, stanowiska postojowe, zjazdy,
- ➡ Poprawa bezpieczeństwa ogólnego ruchu na drogach poprzez budowę infrastruktury oświetleniowej w tym solarnej, ułatwiającej ruch w godzinach nocnych

➡ **Infrastruktura techniczna:**

- ➡ Ogólny rozwój infrastruktury technicznej dostosowany do nierównomiernego rozwoju zabudowy na terenie gminy (rozwój zabudowy mieszkaniowej w południowej części gminy, turystycznej rozproszonej w północnej oraz zabudowy produkcyjnej w centralnej części)
- ➡ Rozwój infrastruktury wodociągowej poprzez modernizację stacji uzdatniania wody, dostosowany do zwiększającej się liczby mieszkańców w danych rejonach gminy

- ➡ Dynamiczny rozwój lokalnych sieci kanalizacyjnych, szczególnie w środkowej części gminy (ponad 20 miejscowości)
- ➡ Dynamiczny rozwój lokalnej sieci gazowej, szczególnie w środkowej części gminy (ponad 20 miejscowości), dostosowany do zapotrzebowania na to źródło energii
- ➡ Zlokalizowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- ➡ Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:
 - ➡ Rozwój inwestycji OZE w celu zwiększenia dywersyfikacji źródeł energii w lokalnym, jak i ponadlokalnym systemie energetycznym
 - ➡ Umożliwienie pozyskiwania przez właścicieli gruntów środków finansowych z dzierżawy pod instalacje OZE,
 - ➡ Rozwój sieci elektroenergetycznej gminy, także niezbędnej przy lokalizowaniu urządzeń wytwarzających energię elektryczną
 - ➡ Wykorzystanie otwartych przestrzeni pól uprawnych pod lokalizację farm wiatrowych w środkowej części gminy
 - ➡ Wykorzystanie bliskości wielkopowierzchniowych gospodarstw rolnych pod lokalizację biogazowni
 - ➡ Zagospodarowywanie najniższych klas gruntów rolnych elektrowniami fotowoltaicznymi
 - ➡ Zakaz lokalizacji powierzchniowej infrastruktury na gruntach cennych rolniczo.

Rysunek 24. Docelowy rozwój terenów produkcyjnych i kluczowej infrastruktury

Źródło: Opracowanie własne

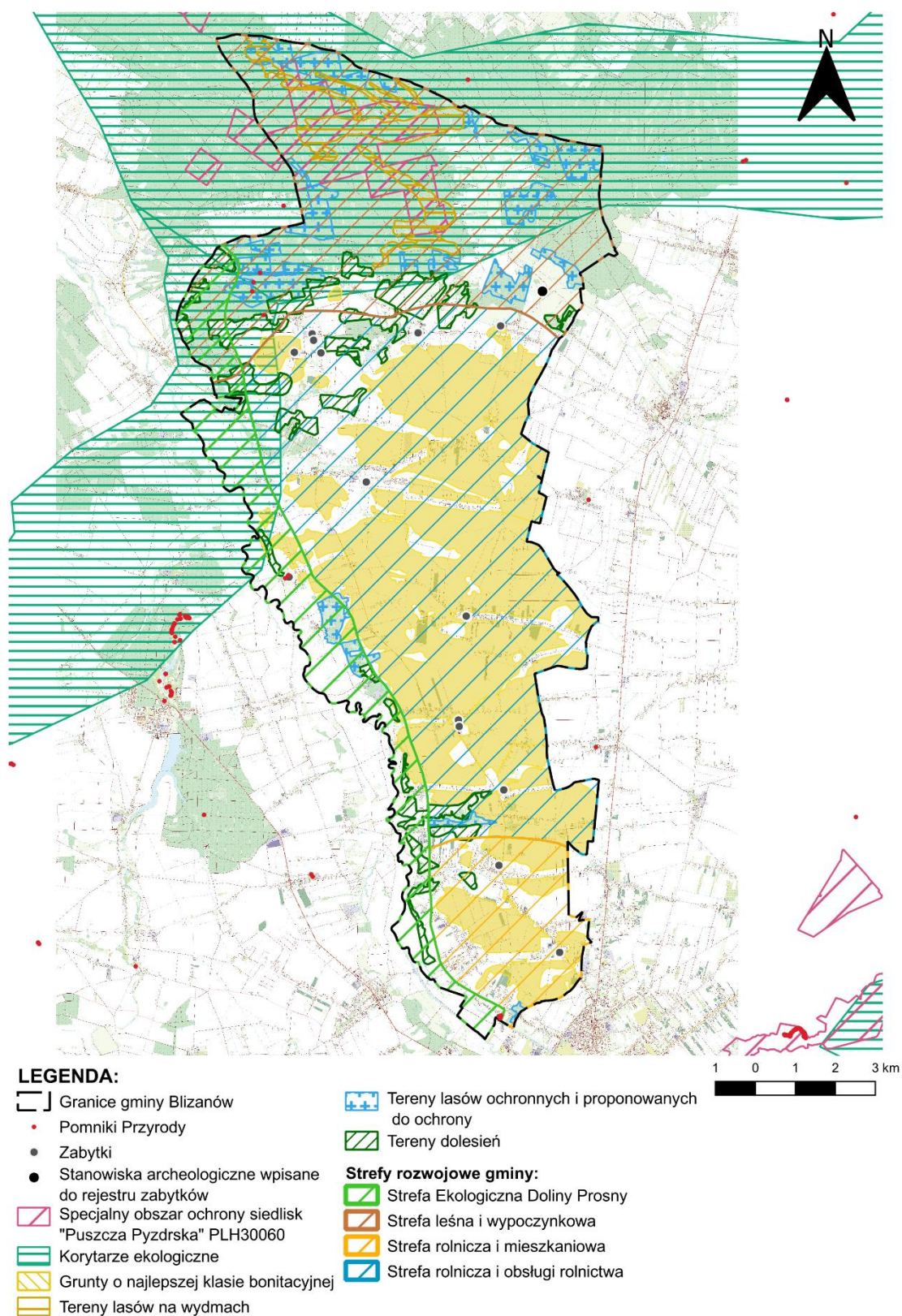
3.7.4. Środowiskowe i kulturowe elementy gminy Blizanów podlegające ochronie

Zgodnie z celami strategicznymi i szczegółowymi (planowanie strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego) oraz ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania polityki przestrzennej (rozwój przestrzeni) określono główne cechy gminy Blizanów, dotyczące ochrony najcenniejszych terenów oraz obiektów w gminie:

- ➡ Dalszy nieprzerwany rozwój środków ochrony Specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Puszcza Pyzdrska” PLH30060
- ➡ Ułatwiony proces migracji zwierząt w obszarze korytarzy ekologicznych na terenie i w sąsiedztwie gminy Blizanów
- ➡ Zwiększona powierzchnia terenów lasów objętych ochroną
- ➡ Uzupełniona i rozwinięta sieć lasów na wydmach, szczególnie cennych krajobrazowo
- ➡ Zwiększona powierzchnia dolesień, szczególnie na obszarach rolnych o słabych klasach gleb oraz jako kontynuacja obszarów leśnych
- ➡ Poprawa jakości terenów zielonych (lasów, łąk, pastwisk, innych przestrzeni otwartych) w celu rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych w gminie
- ➡ Rozwinięta sieć dróg pieszych i rowerowych na terenach zielonych, z zachowaniem zasad obszarów chronionych, w tym także z zakazem poruszania się
- ➡ Wprowadzenie rozproszonej i ekstensywnej zabudowy zagrodowej lub agroturystycznej jako baza noclegowa podnosząca jakość turystyczną północnej części gminy
- ➡ Dalsza ochrona terenów leśnych przed zabudową i nadmierną degradacją
- ➡ Wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujących m. in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji
- ➡ Regulowanie linii brzegowych cieków i zbiorników wodnych
- ➡ Ochrona terenów sąsiadujących z ciekami wodnymi przed zalaniem
- ➡ Zwiększenie wykorzystania technik retencjonujących wody opadowe, w tym nawierzchni przepuszczalnych, w celu zapobiegania suszom
- ➡ Ochrona wód powierzchniowych i gruntowych przed nadmiernym i niekontrolowanym wpływem substancji niebezpiecznych
- ➡ Ochrona flory i fauny wodnej jako element ochrony i utrzymania środowiska przyrodniczego w regionie
- ➡ Przeciwdziałanie erozji gleb, ochrona i utrzymanie istniejących urządzeń wodnych retencjonujących wodę, cieków i zbiorników wodnych, mokradeł
- ➡ Ochrona najcenniejszych gruntów rolnych, szczególnie wyższych klas, poprzez zakazy zabudowy
- ➡ Rekultywacja słabszych jakościowo gruntów rolnych, w tym przeznaczenie ich pod zalesienia lub łąki i pastwiska, szczególnie we pobliżu terenów podmokłych
- ➡ Wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych korytarzy transportowych, miedzi i na terenach otwartych

- ➡ Dalsza ochrona zabytków architektonicznych i obejmowania ochroną kolejnych, cennych historycznie i kulturowo dla lokalnej społeczności i regionu
- ➡ Dalsza ochrona stanowisk archeologicznych, śladów bytowania człowieka w przeszłości, identyfikacja nowych i nadawanie im stosownej ochrony
- ➡ Rekultywacja i renowacja obszarów wiejskich w celu odtworzenia historycznego układu i charakteru wsi tego regionu
- ➡ Rozwój świadomości lokalnej społeczności w zakresie dbałości o historię, kulturę i spuściznę społeczeństw z dawnych czasów.

Rysunek 25. Docelowa lokalizacja obiektów środowiskowych i kulturowych podlegających ochronie

Źródło: Opracowanie własne

4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI) OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

4.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2030

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Blizanów cele szczegółowe zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Nowa strategia regionalna pod nazwą „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” (w skrócie „Strategia Wielkopolska 2030”) została przyjęta 27 stycznia 2020 roku.

W ramach dokumentu Strategii, wizja województwa wielkopolskiego brzmi następująco:

WIELKOPOLSKA W 2030 ROKU

TO REGION PRZODUJĄCY W KRAJU, LICZĄCY SIĘ W EUROPIE I SZANUJĄCY JEJ UNIWERSALNE WARTOŚCI, ŚWIADOMY SWOJEGO DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I CYWILIZACYJNEGO, SPÓJNY, ZRÓWNOWAŻONY I DOSTĘPNY TERYTORIALNIE, OTWARTY NA NOWE IDEE I LUDZI, SILNY NOWOCZESNĄ GOSPODARKĄ, ASPIRACJAMI I WIEDZĄ SWOICH MIESZKAŃCÓW, ZAPEWNIĄJĄCY IM BARDZO DOBRE WARUNKI ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU NA CAŁYM OBSZARZE WOJEWÓDZTWA.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliły na wyznaczenie czterech celów strategicznych:

- 1**
WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW
- 2**
ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU
- 3**
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI
- 4**
WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM

Każdemu z celów strategicznych jest podporządkowanych od dwóch do trzech celów operacyjnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Blizanów cele szczegółowe są w pełni zgodne z celami strategicznymi i operacyjnymi, przyjętymi w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia tabela.

Tabela 16. Zgodność celów szczegółowych Strategii Rozwoju Gminy Blizanów z celami strategicznymi i operacyjnymi województwa wielkopolskiego

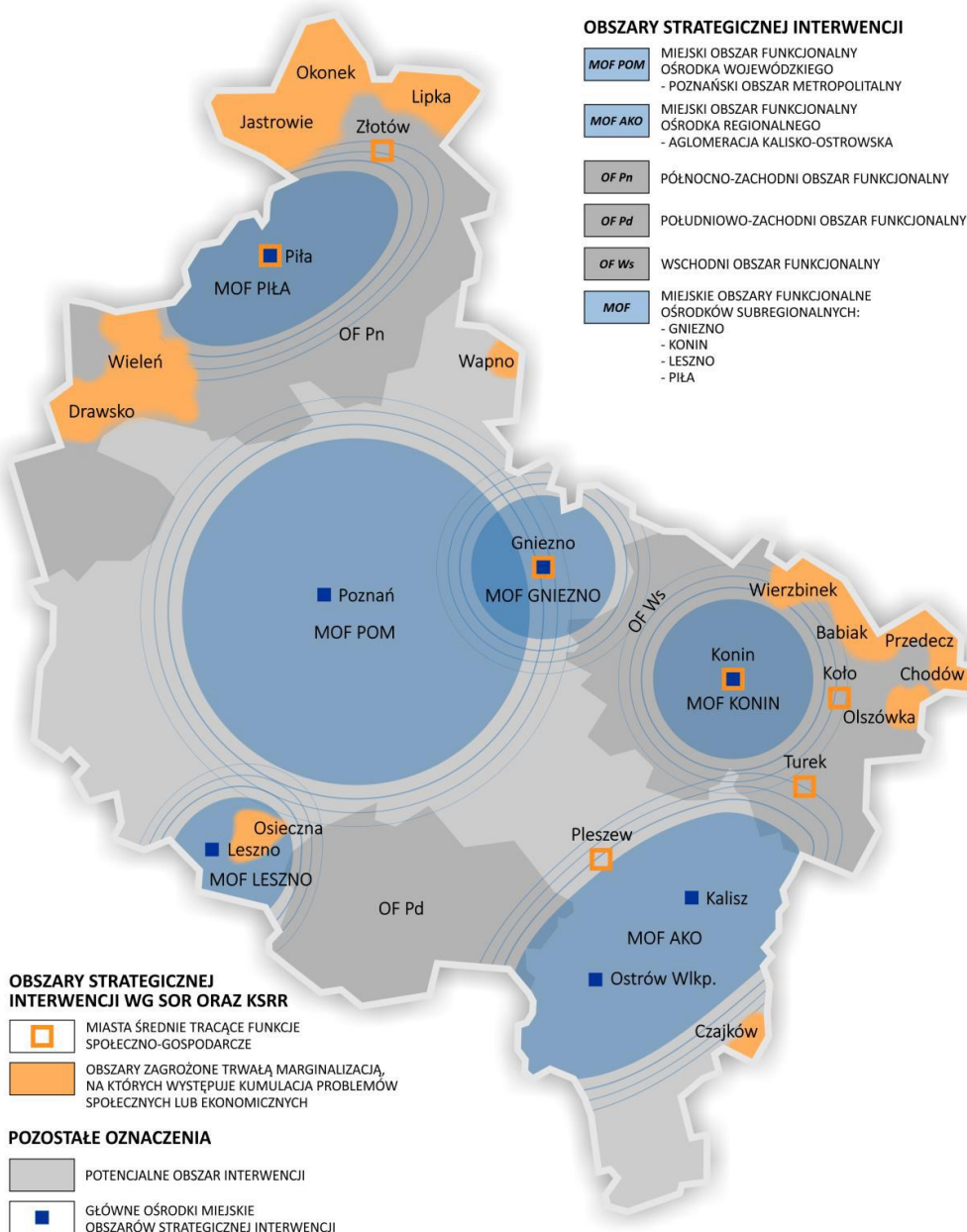
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Blizanów
1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	➡ 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu ➡ 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia ➡ 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	➡ 3.1. Wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na potencjałach gminy ➡ 3.2. Wysoki poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	➡ 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie ➡ 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	➡ 1.4. Rozwój budownictwa wielorodzinnego ➡ 2.1. Nowoczesna edukacja dzieci i młodzieży ➡ 2.2. Rozwinięty system usług społecznych i wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
	➡ 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	➡ 2.3. Wysoka aktywizacja i integracja społeczna
3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	➡ 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa ➡ 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski ➡ 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	➡ 1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna ➡ 1.2. Adaptacja do zmian klimatu oraz czyste środowisko naturalne ➡ 1.3. Bezpieczny i funkcjonalny system drogowy i komunikacyjny

4.2. Obszary strategicznej interwencji (OSI) - wojewódzkie

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Wyróżnienie OSI wynika z konieczności stymulowania określonych zmian na tych obszarach, aby skuteczniej osiągać cele rozwojowe „Strategii Wielkopolska 2030”. Obszary strategicznej interwencji to wyraz zróżnicowanego

i nierównomiernie rozłożonego potencjału rozwojowego Wielkopolski – należą do nich zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne – bieguny wzrostu, jak i obszary skumulowanych problemów rozwojowych. W przyjętym modelu realizacji Strategii (modelu funkcjonalnym) zakłada się zrównoważony terytorialnie rozwój regionu. Oznacza to z jednej strony wspieranie przez Samorząd Województwa ośrodków wzrostu w ich zdolności do wywierania korzystnego wpływu na otoczenie, z drugiej – włączanie w procesy rozwojowe obszarów słabszych gospodarczo, o niższym poziomie rozwoju i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe dla zachowania spójności przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Rysunek 26. Obszary strategicznej interwencji (OSI) w Wielkopolsce

Źródło: „Strategia Wielkopolska 2030”

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (PZPWW)⁴, **gmina Blizanów** zaliczona została do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego – Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. W granicach obszaru znalazło się 21 gmin, w tym:

- ➡ 2 gminy miejskie: Kalisz i Ostrów Wielkopolski,
- ➡ 5 gmin miejsko-wiejskie: Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Opatówek, Raszków, Stawiszyn,
- ➡ 14 gmin wiejskich: **Blizanów**, Brzeziny, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Lisków, Mycielin, Ostrów Wielkopolski, Przygodzice, Sieroszewice, Sośnie, Szczytniki i Żelazków.

Wskazane w PZPWW obszary strategicznej interwencji będą stanowić podstawę, pozwalającą powiązać cele rozwojowe „Strategii Wielkopolska 2030” z typami poszczególnych obszarów.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (AKO) to dwubiegunowy układ miejski w południowo-wschodniej Wielkopolsce; obejmuje 8,5% powierzchni województwa, a zamieszkuje go ponad 10% mieszkańców regionu. Jako kluczowy ośrodek gospodarczy, kulturalny, turystyczny, administracyjny i edukacyjny południowej Wielkopolski, AKO skupia szereg funkcji wyższego rzędu. Jej zasięg oddziaływania wykracza poza granice Wielkopolski, a jej rozwój jest stymulowany przez potencjał społeczno-gospodarczy i zewnętrzne powiązania z Poznaniem, Wrocławiem i Łodzią. AKO charakteryzuje się zaawansowanymi procesami urbanizacyjnymi, co potwierdza wzrost liczby ludności i terenów zurbanizowanych. Istotne znaczenie dla rozwoju obszaru mają zasoby środowiska kulturowego, elementy zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego oraz istniejące i planowane elementy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Wyróżnione zasoby, które stanowią potencjał rozwojowy AKO, obejmują miejsca koncentracji aktywności gospodarczej, istniejącą strukturę sektorów gospodarczych, specjalistyczną działalność rolniczą, zasoby ludzkie, zasoby środowiska przyrodniczego i złoża gazu ziemnego i kopalin skalnych.

Jak wskazano w dokumencie, kluczowym celem rozwoju przestrzennego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej będzie osiągnięcie wysokiego poziomu spójności, konkurencyjności i dostępności obszaru, służącego podnoszeniu jakości życia mieszkańców, poprzez kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, z podkreśleniem jej rozpoznawalności w przestrzeni regionu i kraju.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- ➡ Cel 1. Kształtowanie efektywnej struktury sieci osadniczej
- ➡ Cel 2. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej
- ➡ Cel 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- ➡ Cel 4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego
- ➡ Cel 5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- ➡ Cel 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

⁴ Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

5. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

5.1. Wdrażanie zapisów Strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się w pierwszej kolejności do opracowania szczegółowej Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Blizanów, a następnie Strategii jej rozwoju na kolejne lata, zostanie zmarnowany, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być podstawowym planem działania, **wyznaczającym kluczowe kierunki rozwoju samorządu lokalnego** i wskazującym sposoby ich osiągnięcia.

Aby zaakceptowane przez Radę Gminy zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku gminy Blizanów **organem** tym jest **Wójt. Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Blizanów**, powołany przez Wójta, w ramach zakresu swoich obowiązków będzie m.in. przygotowywał sprawozdania z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o przedsięwzięciach (projektach) ukończonych, przedsięwzięciach będących w trakcie realizacji oraz przedsięwzięciach nie rozpoczętych, wynikających z przyjętych kierunków działań, wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień.

Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniach, może być okresowa propozycja nanoszenia zmian w dokumencie Strategii, polegających m.in. na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów.

5.2. Upřednia ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii

Ewaluacja to badanie, którego zadaniem jest ocena jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Nie jest ona badaniem naukowym, audytem, ani monitoringiem, choć dzieli z tymi narzędziami wspólne cechy. Służy nie tylko zdobywaniu wiedzy, lecz również formułuje specyficzne rekomendacje dla konkretnych zadań. Bierze pod uwagę zgodność działań z procedurami oraz ocenia je także w kontekście efektów, które przynoszą.

Ewaluacja *ex ante* jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania planowane w ramach strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Jej rolą jest dostarczenie oceny trafności tych założeń, ich spójności i planowanego sposobu realizacji Strategii.

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji *ex ante* Strategii Rozwoju Gminy Blizanów wskazują, iż **na moment jej przyjęcia jest ona w pełni wykonalna, gdyż:**

- ➡ Istnieją bezpośrednie powiązania między diagnozą, zidentyfikowanymi problemami i wyzwaniem, a celami strategicznymi, celami szczegółowymi i kierunkami działań.
- ➡ Istnieją bezpośrednie powiązania między diagnozą, zidentyfikowanymi problemami i wyzwaniem a projektami kluczowymi.
- ➡ Istnieje spójność wewnętrzna między celami a kierunkami działań.
- ➡ Zidentyfikowane projekty kluczowe w zdecydowanej większości dotyczą zadań własnych Gminy.
- ➡ Samorząd posiada zasoby organizacyjne, niezbędne do prawidłowej realizacji Strategii, potwierdzone ewaluacją dotychczasowej Strategii rozwoju i programów sektorowych.
- ➡ Samorząd posiada środki finansowe, niezbędne do wdrażania Strategii.
- ➡ Istnieje pełna spójność założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu, m.in. takich jak Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego.
- ➡ W ciągu całego procesu strategicznego następowały konsultacje społeczne oraz eksperckie, badające plany pod względem ich realności wykonania oraz aktualności.

5.3. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie jej realizacji. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.**

Monitoring jest rodzajem „alarmu”, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- ➡ Podjąć działania zaradcze
- ➡ Skorygować plany
- ➡ Zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania obejmuje:

ZADANIA MONITORINGU	CZYNNOŚCI MONITORINGU
✓ podjęcie działań zaradczych ✓ skorygowanie planów ✓ zminimalizowanie skutków niespodziewanych zdarzeń	✓ zdobycie wiedzy o tym, co powinno już zostać osiągnięte ✓ sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono ✓ porównanie obu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów ✓ w zależności od osiągniętych wyników - przygotowanie korekt ✓ dokonanie zmian w planach

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia, należy więc określić, jaka skala tych odchyleń będzie dla nas akceptowalna.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania gminą, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji rozwoju gminy.

Do monitoringu wykorzystywane są tzw. wskaźniki produktu, przypisane w szczególności do poszczególnych projektów kluczowych i obrazujące bezpośrednie efekty ich wykonania. Odpowiadają więc one na pytanie „Co zrobiono?”. Najczęściej sama nazwa danego przedsięwzięcia wskazuje, w jaki sposób mierzymy osiągnięty efekt, który jest „zero-jedynkowy” – wykonano/opracowano lub nie wykonano/nie opracowano.

Monitoringiem realizacji Strategii zajmować się będzie **Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Blizanów**. Jego pierwszym zadaniem powinno być podjęcie decyzji co do organizacji procesu monitoringu, w tym ewentualnego przygotowania zestawu wskaźników. Proces ten może zostać skoordynowany z procesem corocznego, obowiązkowego sporządzania dokumentu Raportu o stanie gminy, w którym należy zawsze informację o realizacji strategii rozwoju gminy w ciągu ostatniego roku.

Ponadto, w przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z przedsięwzięć (projektów), w tym w szczególności projektów kluczowych, mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem albo opóźnieniem, Przewodniczący Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Wójtowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

5.4. Ewaluacja – ocena skutków wdrażania zapisów Strategii

Ocena *ex post* to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze. Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- ➡ Zakończenie danego przedsięwzięcia wcześniej
- ➡ Zmiana celów
- ➡ Zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na Strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny *ex post* należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

JEŚLI TAK	JEŚLI NIE, TO
Czy zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem, budżetem i celowymi efektami?	Dlaczego tak się stało? Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni?	Dlaczego tak się stało? Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?
Czy realizacja strategii skutkowała osiągnięciem celów strategicznych? Czy rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długofalowy charakter?	Dlaczego tak się stało? Co zrobić, aby osiągnąć długoterminowe wyniki, lepszą ocenę ich wpływu? Co zrobić, aby zwiększyć długoterminowe rezultaty?

Do podstawowego zestawu mierników rezultatów planowanych kierunków działań, w konsekwencji powodujących zmianę poziomu życia mieszkańców na terenie gminy Blizanów, wybrano następujące:

Tabela 17. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia

Lp.	Miernik rezultatu	Wskaźnik rezultatu	Pożądane zmiany wskaźnika
1	Zaludnienie Gminy	Liczba mieszkańców Gminy	Wzrost
2	„Zamożność” budżetu samorządu	Poziom dochodów samorządu na 1 mieszkańca	Wzrost
3	Prorozwojowość budżetu samorządu	Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach samorządu	Wzrost
4	Jakość dróg gminnych	Długość utwardzonych dróg gminnych	Wzrost
5	Poziom rozwoju infrastruktury rowerowej	Długość dróg rowerowych	Wzrost
6	Zamożność mieszkańców	Liczba beneficjentów usług pomocy społecznej	Spadek
7	Poziom bezpieczeństwa (1)	Liczba przestępstw	Spadek
8	Poziom bezpieczeństwa (2)	Liczba wykroczeń	Spadek
9	Jakość planowania przestrzennego	Powierzchnia Gminy, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Wzrost
10	Aktywność gospodarcza na terenie Gminy (1)	Liczba podmiotów gospodarczych w (REGON) na 10 tys. mieszkańców	Wzrost
11	Aktywność gospodarcza na terenie Gminy (2)	Stopa bezrobocia	Spadek
12	Poziom nauczania	Wyniki sprawdzianu uczniów klas VIII	Przekroczenie średniej wojewódzkiej

Za ewaluację skutków wdrażania Strategii odpowiadać będzie **Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Blizanów**.

5.5. Aktualizacja zapisów Strategii

Zapisy Strategii nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe zagadnienia, wynikające z pojawiających się możliwości bądź zgłaszanych potrzeb. Przestankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć także charakter kroczący. Najrządziej na początku każdej kolejnej kadencji samorządu, powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii będzie pełnić **Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Blizanów**. Będzie on gromadzić propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu, przewodniczących komisji Rady Gminy oraz szefów jednostek gminnych, a następnie przedstawiać je Wójtowi.

5.6. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej („Strategia rozwoju gminy – poradnik praktyczny”, luty 2021 r.), jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju gminy należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie.

Strategia Rozwoju Gminy Blizanów jest **dokumentem kierunkowym i nadrzędnym** w stosunku do **wszystkich innych obowiązkowych i fakultatywnych planów i programów rozwojowych gminy**, a w szczególności **stanowi podstawę do sporządzenia planu ogólnego gminy**. Należy pamiętać, iż podczas tworzenia nowych bądź aktualizacji istniejących sektorowych gminnych planów i programów rozwojowych, powinny być one spójne ze Strategią.

W ramach **modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy**, rozumianego jako **docelowy układ elementów składowych przestrzeni** i będącego obligatoryjnym elementem strategii, określona została struktura sieci osadniczej, powiazania przyrodnicze i główne korytarze, elementy sieci transportowych i główne elementy sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej i społecznej. Ponadto w strategii zawarto także **ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie**, w tym kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów gminy, zasad ochrony środowiska, przyrody i dziedzictwa, rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz pozostałych aspektów, które będą rzutowały na przyszłe rozstrzygnięcia zarówno strategiczne, jak i przestrzenne.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy oraz coroczne **uchwały budżetowe** powinny także być spójne ze Strategią jako dokumentem kierunkowym. Tylko zapewnienie przez Radę Gminy środków na realizację przedsięwzięć strategicznych da możliwość osiągnięcia najważniejszych celów, zidentyfikowanych w wielokierunkowym procesie strategicznym.

6. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

6.1. Ramy finansowe realizacji strategii

Kierunki działań określone w Strategii Rozwoju Gminy Blizanów są poparte możliwościami i chęcią ich realizacji również w kontekście zapewnienia ich finansowania. **Ramy finansowe** należy traktować nie jako szczegółowy plan finansowy poszczególnych celów i kierunków działań, a jedynie jako **określenie potencjalnej i osiągalnej przez gminę skali wydatków i możliwości pozyskania środków na ich pokrycie**.

Przy tworzeniu ram finansowych realizacji strategii rozwoju gminy wzięto pod uwagę:

Ostatecznie, w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Blizanów na lata 2023-2030 (WPF)⁵ oszacowano, że **prognozowana zdolność finansowa gminy Blizanów** w horyzoncie obowiązywania WPF wynosi **łącznie ok. 33,8 mln zł**. Na tę wartość składają się: skumulowana kwota niepodzielonych wydatków majątkowych oraz zdolność do spłaty i obsługi nowego długu. Szczegółowe dane przedstawia Tabela nr 18. Powyższa kwota może zatem zostać przeznaczona na finansowanie zadań ujętych w strategii. Środki, którymi dysponuje gmina, mogą zostać także wykorzystane na finansowanie wkładu własnego w projektach realizowanych ze środków zewnętrznych, w tym w szczególności

⁵ Uchwała Nr LV/501/2024 Rady Gminy Blizanów z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Blizanów na lata 2023-2030

środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W tym miejscu należy jednak zastrzec, że powyższe wartości wynikają z bieżącej WPF gminy i mogą ulegać zmianom w poszczególnych miesiącach oraz latach. W związku z tym, rekomenduje się monitorowanie na bieżąco sytuacji finansowej gminy, w tym jej zdolności finansowej oraz przyczyn i ryzyk mających na nią wpływ.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BLIZANÓW NA LATA 2024-2034

Tabela 18. Prognozowana zdolność finansowa Gminy Blizanów

Wyszczególnienie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartość skumulowana w zł
Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych (poz. 2.2 – 10.1. 2)	3.895.212,07	762.332,15	1.500.742,00	1.545.974,00	3.187.874,00	3.034.570,00	3.245.522,00	17.172.226,22
Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	3.745.212,07	762.332,15	1.500.742,00	1.545.974,00	3.187.874,00	3.011.746,21	2.882.071,08	16.635.951,51
Prognozowana zdolność finansowa gminy								33 808 177,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr LV/501/2024 Rady Gminy Blizanów z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Blizanów na lata 2023-2030

6.2. Źródła finansowania strategii

Podstawowymi i potencjalnymi źródłami finansowania Strategii Rozwoju Gminy Blizanów, oprócz środków własnych gminy, będą w szczególności:

- ➡ środki finansowe w formie dotacji i instrumentów zwrotnych, wynikające z Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na lata 2021-2027 w Polsce, tj.: fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej
- ➡ środki finansowe pochodzące z budżetu Państwa
- ➡ środki finansowe jednostek samorządu terytorialnego: województwa, powiatu oraz innych gmin
- ➡ fundusze celowe, w tym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Funduszu Sprawiedliwości,
- ➡ środki finansowe z Krajowego Planu Odbudowy (KPO)
- ➡ inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, w tym Fundusze Norweskie, fundusze EOG oraz Fundusze Szwajcarskie
- ➡ środki finansowe sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego
- ➡ kredyty i pożyczki bankowe, obligacje komunalne, obligacje przychodowe oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Zestawienie celów szczegółowych i kierunków działań strategii.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 2. Tabela celu szczegółowego nr 1.1.</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 3. Tabela celu szczegółowego nr 1.2.</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 4. Tabela celu szczegółowego nr 1.3.</i>	<i>23</i>
<i>Tabela 5. Tabela celu szczegółowego nr 1.4.</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 6. Tabela celu szczegółowego nr 2.1.</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 7. Tabela celu szczegółowego nr 2.2.</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 8. Tabela celu szczegółowego nr 2.3.</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 9. Tabela celu szczegółowego nr 3.1.</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 10. Tabela celu szczegółowego nr 3.2.</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 11. Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w gminie Blizanów w latach 1997-2015</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 12. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w gminie Blizanów</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 13. Zabytki wpisane do Wielkopolskiego rejestru zabytków nieruchomych</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 14. Stanowiska archeologiczne w gminie Blizanów, wpisane do Wielkopolskiego rejestru zabytków archeologicznych</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 15. Dane dotyczące mieszkań w gminie Blizanów</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 16. Zgodność celów szczegółowych Strategii Rozwoju Gminy Blizanów z celami strategicznymi i operacyjnymi województwa wielkopolskiego</i>	<i>127</i>
<i>Tabela 17. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia</i>	<i>135</i>
<i>Tabela 18. Prognozowana zdolność finansowa Gminy Blizanów</i>	<i>140</i>

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii</i>	<i>12</i>
<i>Rysunek 2. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Blizanów i w najbliższych okolicach</i>	<i>44</i>
<i>Rysunek 3. Złoża kopalin w gminie Blizanów</i>	<i>46</i>
<i>Rysunek 4. Obszary oddziaływania istniejących farm wiatrowych na tle powiatów: Kalisz, kaliski, koniński, ostrowski, pleszewski, słupecki i wrzesiński</i>	<i>48</i>
<i>Rysunek 5. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w gminie Blizanów</i>	<i>50</i>
<i>Rysunek 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 7. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Blizanów</i>	<i>54</i>

<i>Rysunek 8. Hierarchia sieci osadniczej w gminie Blizanów</i>	57
<i>Rysunek 9. Elementy środowiska przyrodniczego w gminie Blizanów</i>	64
<i>Rysunek 10. Główne elementy sieci transportowej w gminie Blizanów.....</i>	68
<i>Rysunek 11. Główne elementy infrastruktury technicznej w gminie Blizanów</i>	76
<i>Rysunek 12. Główne elementy infrastruktury społecznej w gminie Blizanów.....</i>	78
<i>Rysunek 13. Elementy podlegające ochronie w gminie Blizanów</i>	84
<i>Rysunek 14. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Blizanów.....</i>	90
<i>Rysunek 15. Główne elementy zagospodarowania terenu gminy</i>	97
<i>Rysunek 16. Planowane główne inwestycje celu publicznego.....</i>	100
<i>Rysunek 17. Planowane elementy infrastruktury drogowej.....</i>	102
<i>Rysunek 18. Planowane elementy infrastruktury technicznej.....</i>	104
<i>Rysunek 19. Planowane elementy infrastruktury społecznej</i>	106
<i>Rysunek 20. Proponowane obszary oraz wyłączone z lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW</i>	109
<i>Rysunek 21. Potencjalne tereny z możliwością zlokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</i>	112
<i>Rysunek 22. Obszary objęte zasadami kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....</i>	115
<i>Rysunek 23. Docelowe funkcje elementów sieci osadniczej</i>	119
<i>Rysunek 24. Docelowy rozwój terenów produkcyjnych i kluczowej infrastruktury</i>	122
<i>Rysunek 25. Docelowa lokalizacja obiektów środowiskowych i kulturowych podlegających ochronie</i>	125
<i>Rysunek 26. Obszary strategicznej interwencji (OSI) w Wielkopolsce.....</i>	129

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Liczba ludności w latach 1995-2022 w gminie Blizanów</i>	58
<i>Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Blizanów w latach 1995-2022.....</i>	59
<i>Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Blizanów w 2002 r.</i>	60
<i>Wykres 4. Piramida wieku mieszkańców gminy Blizanów w 2022 r.</i>	60
<i>Wykres 5. Długość sieci wodociągowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022</i>	69
<i>Wykres 6. Liczba przyłączy do sieci wodociągowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022</i>	70
<i>Wykres 7. Zużycie wody w gminie Blizanów w latach 1995-2022.....</i>	70
<i>Wykres 8. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Blizanów w latach 1995-2022.....</i>	72
<i>Wykres 9. Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej w gminie Blizanów w latach 1995-2022.....</i>	72
<i>Wykres 10. Produkcja ścieków w gminie Blizanów w latach 1995-2022</i>	73

<i>Wykres 11. Długość sieci gazowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022</i>	<i>74</i>
<i>Wykres 12. Liczba przyłączy do sieci gazowej w gminie Blizanów w latach 1995-2022</i>	<i>74</i>